

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KONTROLĖS INSTITUCIJŲ VIENINGO
INTEGRUOTO DAUGIAMEČIO NACIONALINIO KONTROLĖS
PLANO 2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

Rengėjas : Lietuvos Respublikos valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba

1
TURINYS

I. ATASKAITOS SANTRAUKA	2
II. SVARBIAUSI TARNYBOS 2010 METŲ VEIKLOS AKCENTAI	6
III. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI	8
1-asis strateginis tikslas	8
1.7 programa „Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė“	10
1.81 programa „Specialioji maisto tvarkymo valstybinės veterinarinės priežiūros programa“	29
1.2 programa „Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sistemos administravimo ir tobulinimo programa“	31
71.11 programa „Specialioji užkrečiamųjų ligų kontrolės programa (ES lėšos)“	38
IV. 2010 METAIS TARNYBOS IŠLEISTI NAUJI AR PAKEISTI TEISĖS AKTAI	40
V. VIDINIS IR IŠORINIS AUDITAS	44
VI. VŠĮ „EKOAGROS“ 2009 METŲ VEIKLOS ATASKAITA	58
VII. VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA.....	59
VIII. VIENINGO INTEGRUOTO DAUGIAMEČIO NACIONALINIO KONTROLĖS PLANO PAKEITIMAI	68

I. ATASKAITOS SANTRAUKA

Igyvendindama Lietuvos Respublikos 2010 – 2012 metų vieningame integruotame daugiamečiame nacionaliniame kontrolės plane numatytus veiklos prioritetus, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – Tarnyba), Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (toliau – VAAT), VŠĮ „Ekoagros“, teikia ataskaitą, kurioje apžvelgtos 2010 m. vykdytos oficialios maisto ir veterinarijos, augalų apsaugos kontrolės sritys, ekologinių ūkių sertifikavimo ir patikros apibendrinti pagrindiniai veiklos aspektai bei pasiektų rezultatų analizė.

1. Pažanga, padaryta siekiant nacionaliniame kontrolės plane nurodytų strateginių tikslų, kontrolės efektyvumas. Pagrindiniai įvykdymo rodikliai.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos strateginio tikslo pasiekimus atspindi 2 kriterijai:

1. *Valstybinės maisto kontrolės efektyvumo didėjimas*, 2010 m. planuoti ir įvykdyti rodikliai:

- vykdant valstybinę maisto kontrolę, pagerės maisto kokybė ir sauga – planuota 89 proc., įvykdyta 96 proc.;
- sumažės žmonių grupinių susirgimų dėl nesaugaus maisto – planuota ne daugiau 23 atvejų, įvykdyta 109 proc. (sumažėjo iki 21 atvejo).

2. *Valstybinės veterinarinės kontrolės efektyvumo didėjimas*, 2010 m. planuoti ir įvykdyti rodikliai:

- vykdant efektyvią valstybinę veterinarinę kontrolę, sumažės pasiutligės atvejų – planuota ne daugiau 50 atvejų, įvykdyta 134 proc. (sumažėjo iki 33 atvejų);
- sumažės paukščių sergamumo salmonelioze paplitimas – planuota 3 proc., įvykdyta 154 proc. (sumažėjo iki 1,4 proc.).

2. Pagrindiniai kontrolės duomenys.

2010 m. Tarnybos veiklos *prioritetai*: vartotojų interesų, susijusių su maisto sauga ir kokybe, įskaitant kovą su maisto klastotėmis, nelegalia prekyba, apsauga; administracinės naštos verslui, ypač smulkiajam ir vidutiniam mažinimas; lankstus reikalavimų, pagrįstų rizikos vertinimu, taikymas; oficialaus laisvos nuo gyvūnų užkrečiamųjų ligų šalies statuso siekimas, vykdant rizika pagrįstą gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną, prevenciją, kontrolę ir likvidavimą, tuo užtikrinant laisvą prekybą gyvais gyvūnais su Europos Sąjunga ir trečiosiomis šalimis.

Tarnybos kontroliuojami ūkio subjektai skirstomi į rizikos grupes (padidintos, vidutinės ir mažos), remiantis *rizikos įvertinimo kriterijais*: ūkio subjekto veiklos rūšis, maisto produktų grupė (jei tai maisto tvarkymo subjektas), veiklos apimtys, valstybinės kontrolės duomenys, rizikos veiksnių analizės ir svarbiųjų valdymo taškų sistemos principais pagrįstos savikontrolės būklė, gauti skundai dėl ūkio subjekto veiklos ar / ir skubūs pranešimai dėl pagamintų ir tiekiamų rinkai produktų.

Atliekant valstybinę kontrolę, 2010 m. *didžiausias dėmesys* buvo kreipiamas į rizikingiausius kontrolės objektus (turgavietes, viešojo maitinimo įmones) ir vienam iš veiklos prioritetų – kovai su nelegalia prekyba, maisto klastojimui ir ženklinimui.

Vykdant valstybinę kontrolę, išskiriami pagrindiniai *kontrolės tipai*: planiniai, neplaniniai ūkio subjektų patikrinimai ir savikontrolės sistemos auditai. Laboratoriniams tyrimams atrenkami tiksliniai ir įtarimo valstybiniai mėginiai.

Pagrindinės kontrolės sritys	2010 m.	2009 m.
Ištirtų valstybinių gyvūnų užkrečiamųjų ligų mėginių skaičius	244398	280535
Ištirtų valstybinių maisto produktų mėginių skaičius	7761	6882
Atliktų maisto tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius	29496	30491
Atliktų patikrinimų dėl gyvūnų sveikatingumo, ženklinimo ir registravimo skaičius	14987	12225

Atliktų patikrinimų dėl gyvūnų gerovės skaičius

15036

18618

3. Kontrolės metu nustatytų neatitikimų analizė.

Negyvūninio maisto srityje 2010 m. buvo atlikti 25948 patikrinimai, kurių metu nustatyti 18826 (2009 m. – 19521) teisės aktų reikalavimų pažeidimai. Daugiausia pažeidimų nustatyta prekybos (8054) ir viešojo maitinimo įmonėse (7253). Didžiausią dalį neatitikimų sudaro bendri higienos pažeidimai (34 proc.), savikontrolės (25 proc.) ir produktų pažeidimai (16 proc.).

Gyvūninio maisto srityje 2010 m. buvo atlikti 3548 patikrinimai, kurių metu nustatyti 561 (16 proc.) teisės aktų reikalavimų pažeidimai, už kuriuos buvo pritaikytos sankcijos. Didžiausią dalį neatitikimų sudaro bendrieji higienos pažeidimai (26,4 proc.), taip pat nemažai nustatoma produktų ženklavimo ir naudojamo vandens priežiūros pažeidimų (po 14,5 proc.).

Gyvūnų sveikatingumo, ženklavimo ir registravimo srityje 2010 m. buvo atlikti 14987 patikrinimai, kurių metu nustatyti 1803 pažeidimai, iš kurių 1457 pažeidimų galvijų laikymo vietose (11,9 proc.), 179 – kiaulių laikymo vietose, (9,26 proc.), 167 – avių ir ožkų laikymo vietose (22,03 proc.).

Gyvūnų gerovės srityje 2010 m. buvo atlikti 15036 patikrinimai, kurių metu nustatyti 2628 pažeidimai, iš kurių 2538 pažeidimai gyvūnų laikymo vietose (22 proc.), 12 – gyvūnų ir paukščių skerdyklose (3 proc.), 78 – gyvūnų transportavimo metu (0,57 proc.).

Esminės patikrinimų metu nustatytų neatitikimų priežastys: ūkio subjektuose darbuotojų kaita, kompetencijos, atsakomybės stoka, aplaidumas, žinių trūkumas, lėšų trūkumas, senyvas amžius.

4. Priemonės, kurių buvo imtasi nustačius neatitikimus.

2010 m. Tarnyba surašė 569 sprendimus dėl ūkio subjekto veiklos sustabdymo ar uždraudimo. Pagal Reklamos įstatymą buvo surašytas 21 pažeidimo protokolas (2009 m. – 16), pagal Maisto įstatymą – 27 pažeidimų protokoliai, taikant Produktų saugos įstatyme nustatytą atsakomybę, (2009 m. – 22). Bendras visų bylų, nagrinėtų Valstybinėje vartotojų teisių apsaugos tarnyboje skaičius – 49. Dėl nesaugaus produkto surašyti 255 sprendimai.

2010 m. Tarnyba taikė 4511 administracinių nuobaudų (ispėjimų ir baudų), kurios sudarė 456075 litus.

5. VMVT sistemos auditai.

2010 m. atlikti vidiniai ir išoriniai auditai VMVT sistemoje

Auditorius	Audito tipas	Sektorius	Atliktų auditų skaičius	Audituoti objektai	Pateikta rekomendacijų
Maisto ir veterinarijos audito tarnyba	planiniai auditai	veterinarijos ir pasienio kontrolė	6	17 teritorinių VMVT	145
	planiniai auditai	maisto kontrolė	6	12 teritorinių VMVT	30
	neplaniniai auditai	veterinarijos ir pasienio kontrolė	25	teritorinės VMVT, kontroliuojami ūkio subjektai	neplaninius auditus pagrinde sudarė skundai, todėl nebuvo teikiamos rekomendacijos, o tiriami atvejai ir nurodoma šalinti pažeidimus
	neplaniniai auditai	maisto kontrolė	32	teritorinės VMVT, kontroliuojami ūkio subjektai	
	neplaniniai auditai	maisto kontrolė	12	statutinių įstaigų maisto tvarkymo subjektai	

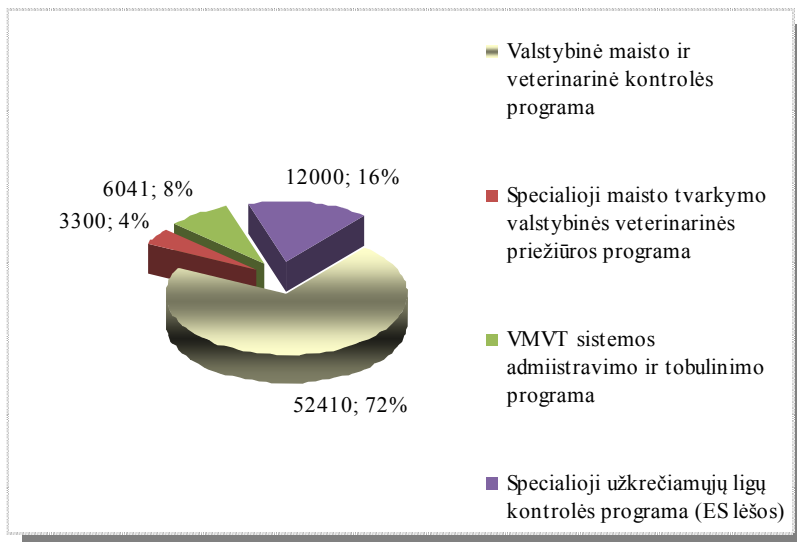
VMVT Vidaus audito skyrius	planiniai auditai	finansai, veikla ir valdymas	6	VMVT pavaldžios įstaigos	57
	neplaniniai auditai		5		
Maisto ir veterinarijos audito tarnyba, VMVT Strateginio planavimo ir kokybės valdymo skyrius, Vokietijos akreditacijos tarnyba	planiniai auditai	kokybės sistemos auditai	12	12 kareduotų teritorinių VMVT	33
EK Maisto ir veterinarijos biuras	valstybinės kontrolės sistemos Lietuvoje apžvalga		1	VMVT	8
	generalinio audito apibendrinimas				

Atliktų auditų rezultatai pateikti ataskaitos „Vidinio ir išorinio audito“ dalyje (V).

Vadovaujantis atliktų auditų pateiktomis rekomendacijomis, atliekami korekciniai veiksmai, siekiant pašalinti nustatytus trūkumus bei stiprinant valstybinę maisto ir veterinarijos kontrolę. Dalis rekomendacijų (t.y. 80 proc.) yra įgyvendintos.

6. Ištekliai.

2010 m. skirta lėšų (tūkst.Lt) programų vykdymui

VMVT darbuotojai

1695 darbuotojai, iš jų:

- 103 - centrinėje VMVT (36 proc. - vet. gydytojų, 14 proc. – maisto sektoriaus specialistų, 50 proc. – kiti.
- 1592 - teritorinėse VMVT (50 proc. - vet. gydytojų, 14 proc. – maisto sektoriaus specialistų, 36 proc. – kiti.

Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute, kuris atlieka nacionalinių referentinių laboratorijų funkcijas, 2010 m. dirbo 275 darbuotojai: 177 – Vilniuje, 49 – Kaune, 26 - Panevėžyje, 23 – Šiauliuose.

7. Priemonės, kurių buvo imtasi, kad pagerinti kontrolės institucijų darbą:

2010–2012 m. vieningas integruotas daugiametis nacionalinis kontrolės planas (toliau – VIDNKP) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 metų gegužės mėnesį, patalpintas Tarnybos interneto svetainėje adresu:

<http://vmvt.lt/uploads/file/VIDNKP2011.pdf>

2010 m. Tarnyba parengė 70 teisės aktų projektų. 53 Tarnybos direktoriaus įsakymai buvo paskelbti oficialiame šalies leidinyje „Valstybės žinios“.

2010 m. Tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose organizacinių pasikeitimų neįvyko, tačiau priimtas sprendimas reorganizuoti organizacijos administracijos struktūrą.

Ataskaitiniais metais veikė 199 kokybės sistemos dokumentai, kuriuose aprašyti maisto ir veterinarinės kontrolės principai, iš jų 2 kokybės sistemos programos ir 8 darbo instrukcijos buvo parengtos naujai, 17 kokybės sistemos programų ir 20 darbo instrukcijų atnaujinta.

Tarnyba vykdė informacinės visuomenės plėtrai skirtas priemones: buvo vystomos informacinės sistemos, duomenų bazės, atnaujinama kompiuterinė bei programinė įranga, tęsiamas informacinių sistemų teisinis reglamentavimas, konsultuojami informacinių sistemų, informacinių technologijų naudotojai. 2010 m. Tarnyboje buvo patobulinta ir atnaujinta 19 informacinių sistemų.

Darbuotojų mokymai 2010 m.

- Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 882/2004 mokymuose dalyvavo **1526** darbuotojai;
- Pagal 2010 m. valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės specialistų mokymų programą – **1229** darbuotojai;
- Pagal Europos Komisijos mokymų programą „Geresnis mokymas siekiant užtikrinti saugų maistą“ – **76** darbuotojai;
- Pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programą – **754** darbuotojai.

8. Priemonės, kurių buvo imtasi, kad pagerinti verslo operatorių darbą.

- Parengta 362 raštiškos konsultacijos ir išaiškinimai;
- Suorganizuota 10 susitikimų su institucijomis, organizacijomis ir asociacijomis gyvūnų gerovės klausimais;
- Suorganizuoti 55 renginiai socialiniams partneriams dėl teisės aktų reikalavimų taikymo maisto ir veterinarinės kontrolės srityje;
- Suorganizuota 28 mokomieji renginiai atskiroms maisto tvarkymo subjektų grupėms;
- Parengti 106 informaciniai pranešimai rizikos vertinimo klausimais (Institutas);
- Parengti 205 informaciniai pranešimai spaudai;
- Išplatinti 179 teminiai straipsniai ir specialistų komentarai;
- Teikta 84 specialistų interviu;
- Sukurtos 5 švietėjiškos laidos televizijoje;
- Sukurti 2 edukaciniai audiovizualiniai kūriniai;
- Išleisti 2 Tarnybos naujienlaiškiai.

II. SVARBIAUSI TARNYBOS 2010 METŲ VEIKLOS AKCENTAI

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba – vykdomosios valdžios institucija, įgyvendinanti tiekiamo rinkai maisto saugos ir kokybės, gyvūnų sveikatingumo ir gerovės srities valstybės politiką, užtikrinanti vartotojų teises maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo srityse.

Tarnybos veikla tiesiogiai priklauso nuo Europos Sąjungos (toliau – ES) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetinių krypčių ir formuojamos politikos vartotojų teisių apsaugos, žemės ūkio vystymo, maisto saugos ir kokybės, gyvūnų sveikatingumo ir gerovės srityse. Tarnybos veiklos rezultatams ir strateginių tikslų siekimui tiesioginę įtaką daro ekonominė šalies būklė. Nors 2010 metais buvo pastebimas verslo sąlygų gerėjimas, maisto produktų eksporto ir viso maisto sektoriaus konkurencingumo augimas, tačiau, kaip ir ankstesniais metais, aktualios išliko ir neigiamos šesėlinės ekonomikos augimo tendencijos. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba ypač daug dėmesio skyrė kovai su vartotojų klaidinimu, maisto klastojimu ir nelegalia prekyba maisto produktais.

2010 metais Tarnybos vykdomos kontrolės funkcijos dar labiau išplėstos. Tarnyba pradėjo kontroliuoti skerdenų paruošimą klasifikuoti skerdyklose ir vertintojų, klasifikuojančių ir ženklinančių gyvulių skerdenas, darbą. Dar viena 2010 metais Tarnybai naujai deleguota funkcija – tvirtinti ir registruoti ūkio subjektus, kurie verčiasi pirmine pašarų gamyba, pašarų priedų, premiksų, kombinuotųjų pašarų gamyba, laikymu, fasavimu, pakavimu, transportavimu ir tiekimu rinkai.

Siekiant sustiprinti maisto produktų realizavimo vidaus rinkoje kontrolę ir vartotojų teisių apsaugą maisto ir su juo susijusių paslaugų teikimo srityje, Tarnyba glaudžiai bendradarbiavo su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos ir Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnais. Buvo vykdomi bendri patikrinimai, operatyviai keičiamasi informacija apie pastebėtas galimas nusikalstamas veikas finansų sistemai ir kitus neigiamus procesus.

Atsižvelgiant į augantį susidomėjimą ekologija ir vis didėjančią ekologiškų maisto produktų poreikį, Tarnyba ir viešoji įstaiga „Ekoagros“ pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Šalys įsipareigojo bendradarbiauti kontroliuojant ekologiškus maisto produktus ir ekologinės gamybos ūkio subjektus, užtikrinti efektyvią neleistinų ekologinėje gamyboje naudoti medžiagų ir sudedamųjų dalių kontrolę.

Įvertinus atsakingų institucijų bendradarbiavimo kritinėse situacijose patirtį ir akivaizdžią būtinybę tobulinti bendrų veiksmų koordinavimą operatyviai tiriant žuvų ir laukinių gyvūnų gaišimo priežastis, 2010 m. lapkričio mėn. Tarnyba pasirašė trišalę sutartį su Aplinkos apsaugos agentūra ir Žuvininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.

Siekiant efektyviai, koordinuotai, mažiausiomis sąnaudomis ir kuo mažiau trikdant kontroliuojamų subjektų veiklą vykdyti valstybinės priežiūros funkcijas, vienu iš prioritetų 2010 m. išliko modernus informacijos valdymas. Tarnyba, įgyvendindama „e. valdžios“ priemones, suteikė teisę verslo subjektams tiesiogiai naudotis vieninga Europos Sąjungos Prekybos kontrolės ir ekspertizų informacine sistema (toliau – TRACES). Atsakingos institucijos visoje Europos Sąjungoje gyvūnų ir gyvūninių produktų siuntas, skirtas prekybai Bendrijoje bei eksportui, sertifikoja elektroniniu būdu, naudojant TRACES sistemą. Taip užtikrinama veterinarinė kontrolė ir efektyvus produktų atsekamumas visoje Europos Sąjungos teritorijoje. Verslo subjektų tiesioginis prisijungimas prie TRACES sistemos leido sumažinti biurokratinės procedūras ir laiko sąnaudas, Tarnybos pareigūnai gali kur kas operatyviau patikrinti ir sertifikuoti siuntas.

Tarnybos veiklai įtakos turėjo ir 2010 metais priimtas sprendimas reorganizuoti Tarnybos, kaip Vyriausybės įstaigos, ir jai pavaldžių įstaigų administracijos struktūrą, taip pat ir įstaigos vadovų pasikeitimas.

Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo.

Įgyvendinant Vyriausybės 2010-05-04 nutarimo Nr. 511 "Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo" nuostatas, Tarnyba aktyviai dalyvavo Produktų saugos priežiūros grupės veikloje. Nuo 2010 m. liepos mėn., bendradarbiaujant su kitomis grupės narėmis: Valstybine ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos, Lietuvos metrologijos inspekcija, Valstybine augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos ir kt. buvo parengtas bendrų patikrinimų reglamento projektas, sudaryti bendrų patikrinimų planai.

2010 m. (liepos – gruodžio mėn.) Tarnyba atliko 291 bendrą patikrinimą su kitomis kontroliuojančiomis institucijomis: su Lietuvos metrologijos inspekcija – 199 patikrinimus, su

Valstybine ne maisto produktų inspekcija – 32 patikrinimus, su Valstybine ne maisto produktų inspekcija ir Lietuvos metrologijos inspekcija – 37 patikrinimus, su Valstybine augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos – 23 patikrinimus.

2010 m. apskričių, miestų, rajonų valstybinių maisto ir veterinarijos tarnybų specialistai vykdė bendrus tikrinimus, organizavo pasitarimus, keitėsi turima informacija apie fizinius ir juridinius asmenis, apie patikrinimų metu nustatytus pažeidimus su Valstybine mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, Valstybine darbo inspekcija, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentu prie Finansų ministerijos, Valstybinės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos Nacionaline mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos, rajonų savivaldybių žemės ūkio skyriais.

Tarnyba 2010 m., siekdama optimizuoti atliekamas priežiūros funkcijas, pakeitė valstybinės kontrolės tvarką reglamentuojančias, Tarnybos direktoriaus įsakymais patvirtintas kokybės sistemos programas ir darbo instrukcijas. Pakeista ūkio subjektų suskirstymo į rizikos grupes metodika ir atitinkamai adaptuota „šviesoforo“ principu veikianti valstybinės kontrolės planavimo ir vykdymo sistema. Šie pakeitimai leido sumažinti planinių ūkio subjektų patikrinimų skaičių. Taip pat didelis dėmesys buvo skiriamas pažeidimų prevencijai ir bendradarbiavimui su ūkio subjektais, efektyviau paskirstomos valstybinei kontrolei skiriamos lėšos.

2010 m. Tarnyba ir jai pavaldžios įstaigos teikė ūkio subjektams metodinę pagalbą – parengtos 362 raštiškos konsultacijos ir išaiškinimai. Per 2010 į Tarnybą ir jai pavaldžias įstaigas konsultacijų ar paslaugų kreipėsi daugiau kaip 278 tūkst. interesantų.

Dėl administracinės naštos mažinimo.

2010 m. nustatyti trumpesni importuojamo negyvūninio maisto mėginių laboratorinių tyrimų atlikimo terminai – Instituto Laboratorijos departamentui ir Klaipėdos apskrities VMVT laboratorijai pavesta greitai gendančio importuojamo negyvūninio maisto siuntų mėginius iširti ne ilgiau kaip per 2 darbo dienas ir, prireikus, tokio maisto siuntų mėginių pakartotinius tyrimus atlikti ne ilgiau kaip per 5 darbo dienas. Kitus importuojamo negyvūninio maisto siuntų mėginius pavesta iširti ne ilgiau kaip per 15 darbo dienų. Šie pakeitimai leido sutrumpinti importuojamo negyvūninio maisto siuntų išleidimo į rinką procedūras, sumažinti sandėliavimo muitinės sandėliuose kaštus.

2010 m. pakeisti Tarnybos direktoriaus įsakymais tvirtinami teisės aktai, kuriuose numatyta Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymą (Žin., 2009, Nr. 153-6901) atitinkanti asmenų kreipimosi tvarka – tiesiogiai į kompetentingą instituciją, įskaitant kreipimąsi elektroninėmis priemonėmis, ir per kontaktinį centrą. Taip pat panaikintas reikalavimas, kreipiantis dėl veterinarinio patvirtinimo, pateikti patvirtintas kopijas dokumentų, dėl kurių autentiškumo nekyla abejonių arba kuriuos Tarnyba gali gauti iš kitų valstybinių institucijų tiesiogiai. Be to, 2010 m. tiksliai apibrėžtas terminas, per kurį turi būti patvirtintas to prašantis valstybinės veterinarinės kontrolės objektas (Valstybinės veterinarinės kontrolės objektų, išskyrus maisto tvarkymą, veterinarinio patvirtinimo reikalavimų 10 punktas).

Daugiau Tarnybos direktoriaus įsakymų 2010 m. pakeisti nepavyko dėl teisinio neaiškumo – visus 2010 m. Vyriausybėje ir Seime buvo svarstomi pagrindiniai specialieji šakiniai Tarnybos veiklą reglamentuojantys teisės aktai – Veterinarijos, Maisto, Geriamojo vandens įstatymų pakeitimo įstatymų projektai iš kurių tik Veterinarijos įstatymo pakeitimo įstatymas ir Geriamojo vandens įstatymo pakeitimo įstatymais buvo priimti, numatant jų įsigaliojimo datą - 2011-07-01). Pažymėtina, kad Maisto įstatymo pakeitimo įstatymo projekto rengėjai priėjo išvados reglamentuoti maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo pažymėjimų išdavimą įstatymu (žiūrėti Maisto įstatymo pakeitimo įstatymo projektus Nr. XIP-1177(2), XIP-1177(3), XIP-1177(4), todėl Tarnyba nerengė atitinkamų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus įsakymų pakeitimų projektų.

III. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Tarnybos strateginis tikslas – įgyvendinant socialiai atsakingą maisto ir veterinarijos srities Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos politiką, stiprinti visuomenės sveikatą ir vartotojų apsaugą, susijusią su maisto sauga ir kokybe, užtikrinti aukšto lygio gyvūnų sveikatingumą ir gerovę.

Strateginiam tikslui pasiekti ir užsibrėžtiems uždaviniams įgyvendinti Tarnyba, vadovaudamasi rizikos analizės principais ir akredituotais kokybės sistemos reikalavimais, atlieka maisto kontrolę negyvūninio maisto gamybos, rinkos, viešojo maitinimo paslaugų teikimo, geriamojo vandens tiekimo subjektuose, gyvūninio maisto tvarkymo subjektuose, vaistinėse, kuriose prekiaujama maisto papildais, specialios paskirties ir kitais maisto produktais, Krašto apsaugos ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos ir vidaus reikalų statutinių įstaigų, Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos bei jų teritorijose esančiuose maisto tvarkymo subjektuose vykdo gyvūnų užkrečiamųjų ligų, gyvūnų gerovės, šalutinių gyvūninių produktų, pašarų ir veterinarinės medicinos produktų kontrolės programas, parengtas pagal ES teisės aktų reikalavimus, kurios užtikrina gyvūnų sveikatos apsaugą, gyvūnų gerovės reikalavimų įgyvendinimą.

Tarnybos strateginio tikslo pasiekimus atspindi 2 efekto kriterijai. Buvo planuojama, kad šie kriterijai 2010 m. pasieks tokias reikšmes:

1. Valstybinės maisto kontrolės efektyvumo didėjimas:

1.1. Vykdam valstybinę maisto kontrolę, pagerės maisto kokybė ir sauga – 89 %, ir

1.2. Sumažės žmonių grupinių susirgimų dėl nesaugaus maisto – ne daugiau 23 atvejų.

2. Valstybinės veterinarinės kontrolės efektyvumo didėjimas:

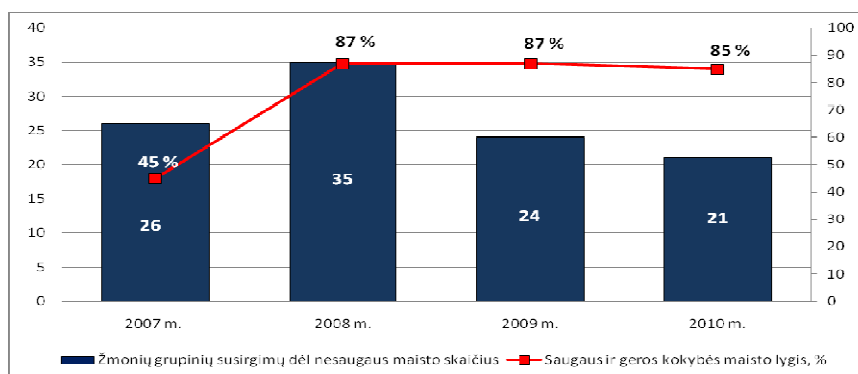
2.1. Vykdam efektyvią valstybinę veterinarinę kontrolę, sumažės pasiutligės atvejų – ne daugiau 50 atvejų, ir

2.2. sumažės paukščių sergamumo salmonelioze paplitimas – 3 % (išreikštas bendro mėginių ir mėginių, kuriuose nustatyta *Salmonella* santykiu).

Pirmojo efekto kriterijaus „Valstybinės maisto kontrolės efektyvumo didėjimas“ planuotos reikšmės pasiektos iš dalies. Vykdam valstybinę maisto kontrolę, pagerės maisto kokybė ir sauga šalyje, 2010 m. pasiekta rodiklio reikšmė - 85%. Reikšmė apskaičiuojama įvertinus bendro patikrinimų ir patikrinimų, kurių metu nenustatyta maisto saugos ir kokybės pažeidimų santykį. Šiam rodikliui tiesioginę įtaką daro šalies ekonominė padėtis, todėl sumažėjus dalies maisto tvarkytojų galimybėms vykdyti numatytus veiklos sąlygų gerinimo planus, investuoti į efektyvesnes savikontrolės programas ar darbo priemones, planuota rodiklio reikšmė įvykdyta 96%.

Dėl nesaugaus maisto žmonių grupinių susirgimų skaičius 2010 metais sumažėjo iki 21 atvejo. Rodiklio reikšmė įvykdyta 109 % nes, Tarnybai peržiūrėjus maisto tvarkymo subjektų suskirstymo į rizikos grupes metodiką, sugriežtinta maisto tvarkymo subjektų, užsiimančių viešojo maitinimo paslaugų teikimu, kontrolė (ypač atkreipiant dėmesį į kryžminę taršą ir higienos pažeidimus). Be to, sumažėjus šalies gyventojų perkamajai galiai, populiariesniu tapo ne maitinimasis viešojo maitinimo įstaigose, o gaminimas namuose.

Valstybinės maisto kontrolės efektyvumas

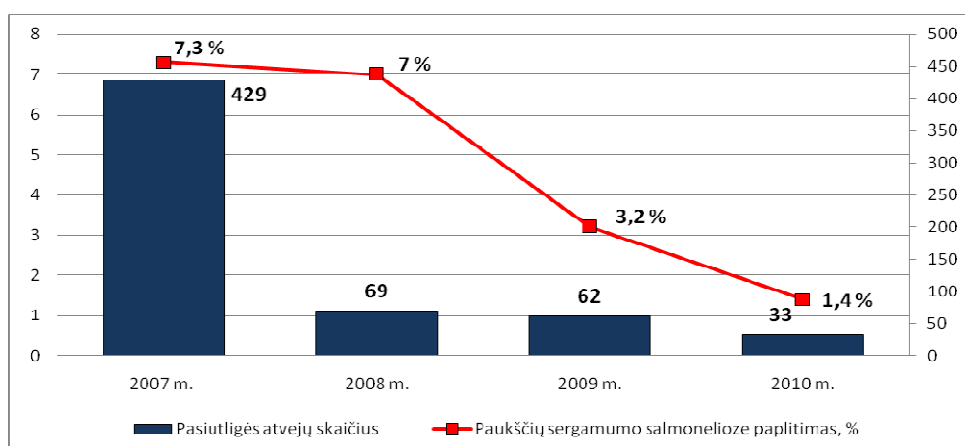

Šaltinis – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos 2008–2010 m. statistiniai duomenys.

Antrojo efekto kriterijaus „Valstybinės veterinarinės kontrolės efektyvumo didėjimas“ abi planuotos reikšmės viršytos, nes planuojant šias reikšmes nebuvo atitinkamai įvertintas Tarnybos įgyvendintų priemonių efektyvumas. Vykdamas efektyvią valstybinę veterinarinę kontrolę, šalyje nustatyta mažiau pasiutligės atvejų – 2010 m. pasiekta rodiklio reikšmė 33 pasiutligės atvejai. Keletą praėjusių metų šio rodiklio reikšmės nebuvo įvykdomos dėl iš kaimyninių šalių (Rusijos ir Baltarusijos) migruojančių ir užkratą platinančių laukinių gyvūnų. Atsižvelgiant į tai, 2010 m. optimizuota laukinių gyvūnų vakcinacijos programa, orientuojantis į rizikingiausius šalies regionus. Tarnybos pritaikytų naujų priemonių efektyvumas lėmė, kad 2010 m. rodiklio reikšmė įvykdyta 134 %.

Paukščių sergamumo salmonelioze paplitimą sumažėjimą iki 1,4 % lėmė Tarnybos įvykdyta eilė priemonių, dėl kurių planuota rodiklio reikšmė įvykdyta 154 %. Siekiant sumažinti salmoneliozės paplitimą, 2010 m. pagrindinis dėmesys buvo kreipiamas į veislinius pulkus, kadangi su šia paukščių grupe *Salmonella* yra perduodama ir platinama kitoms paukščių grupėms: dedeklių vištų, broilerių. Sumažinus salmonelių paplitimą veisliniuose pulkuose pasiekti geresni nei planuota salmoneliozės paplitimo kontrolės rezultatai kituose paukščių pulkuose, kiaušiniuose ir paukščių mėsoje.

Valstybinės veterinarinės kontrolės efektyvumas

Šaltinis – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos 2008–2010 m. statistiniai duomenys.

1.7 programa „Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė“

Ši programa apima visus maisto ir veterinarinės kontrolės etapus pagal principą „Nuo lauko (tvarto) iki stalo“. Ji skirta Lietuvoje pagaminto, įvežto, importuoto ir tiekiamo Lietuvos rinkoje maisto, pašarų, gyvūnų, gyvūninių produktų ir veterinarinių vaistų ir veterinarinių biocidų valstybinei kontrolei finansuoti. Programa apima valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės organizavimo ir vykdymo principus, pagrįstus rizikos vertinimu.

Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programos lėšos skirtos Tarnybai pavaldžių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui bei išlaidoms, reikalingoms nuostatuose numatytų funkcijų vykdymui užtikrinti.

Šiai programai įgyvendinti keliami tikslai:

1. Vykdamas efektyvias gyvūnų ligų prevencijos priemones, užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų ir zoonozijų paplitimo mažėjimą.

2. Užtikrinti gyvūnų gerovės reikalavimų įgyvendinimą gyvūnų laikymo vietose, skerdyklose ir gyvūnus vežant.

3. Užtikrinti valstybinę maisto kontrolę visais maisto tvarkymo etapais, kad tiekiamas rinkai ir eksportuojamas maistas atitiktų teisės aktų nustatytus saugos, kokybės, ženklavimo ir kitus privalomuosius reikalavimus.

4. Užtikrinti, kad rinkai būtų tiekiami geros kokybės, saugūs, nekenksmingi gyvūnams ir aplinkai pašarai.

5. Apsaugoti Lietuvos Respublikos teritoriją nuo gyvūnų arba žmonių užkrečiamųjų ligų, kilusių dėl šalutinių gyvūninių produktų netinkamo tvarkymo.

6. Užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos rinkoje būtų saugūs, geros kokybės, efektyvūs ir nustatytuosius reikalavimus atitinkantys veterinariniai vaistai ir biocidai.

7. Apsaugoti Lietuvos Respublikos ir Europos Bendrijos teritoriją nuo nesaugaus maisto, pašarų, gyvūnų užkrečiamųjų ligų ir užtikrinti transportuojamų gyvūnų gerovės kontrolę.

8. Siekiant optimizuoti rizikos valdymą maisto ir veterinarinės srityse bei informacijos teikimą apie pavojus vartotojams ir socialiniams partneriams, vykdyti rizikos vertinimą.

Įgyvendindama šią programą Tarnyba prisidėjo prie Lietuvos Respublikos vyriausybės prioriteto „Kelti žmonių gerovę, stiprinti šeimą, mažinti skurdą ir socialinę atskirtį, didinti geros kokybės užimtumą, užtikrinti sveiką ir saugią gyvenamąją aplinką, smarkiai sumažinti energijos ir šilumos suvartojimą modernizuojant ir atnaujinant daugiabučius namus, siekti tolesnės kaimo ekonominės ir socialinės plėtros“ įgyvendinimo.

Įgyvendinant pirmąją programos tikslą, Tarnyba vykdė jai pavestas funkcijas gyvūnų užkrečiamųjų ligų apsaugos srityje. 2010 m. didelį susirūpinimą kėlė gyvūnų pavojingos užkrečiamosios ligos, nustatytos kaimynines šalyse, o taip pat šalyse, su kuriomis yra glaudūs prekybiniai santykiai. Rusijoje, nustačius afrikinį ir klasikinį kiaulių marą, imtasi sugriežtintų apsaugos priemonių. Rumunijoje, Bulgarijoje, Danijoje, Italijoje, Olandijoje nustačius paukščių gripo atvejus bei Niukaslo ligą Belgijoje, Vokietijoje ir Olandijoje, pritaikytos būtinosios priemonės tam, kad apsisaugoti nuo pavojingų virusų patekimo į mūsų šalį. Didelį susirūpinimą kėlė įvežami galvijai iš kitų ES šalių, kuriose plačiai išplitusi mėlynojo liežuvio liga (toliau – MLL). Dėl šios ligos pirmą kartą buvo atliekami MLL vektorių (*Culicoides* mašalai) tyrimai Lietuvoje. Ne mažesnė grėsmė nei afrikinio kiaulių maro protrūkiai Rusijoje yra snukio ir nagų ligos išplitimas Turkijoje bei kiaulių vezikulinė liga, kuri buvo patvirtinta Italijoje.

2010 m. Tarnyba atnaujino pavojingų užkrečiamųjų ligų neatidėliotinių priemonių planus: klasikinio kiaulių maro, paukščių gripo ir Niukaslo ligos, mėlynojo liežuvio ligos, kiaulių vezikulinės ligos bei snukio ir nagų ligos. Atsižvelgiant į riziką, Tarnyboje buvo parengti nauji afrikinio kiaulių maro ir afrikinės arklių ligos neatidėliotinių priemonių planai. Siekiant pagerinti teritorinių VMVT pasiruošimą pavojingų užkrečiamųjų ligų likvidavimui, pradėtas neatidėliotinių priemonių planų ir priemonių reguliarius tikrinimas. Sukurta vadovavimo komunikacijos sistema ir neatidėliotinių priemonių planai, į kuriuos įtraukti kriterijai ir reikalavimai, Bendrijos teisės aktuose nustatyti visoms

pagrindinėms epizootinėms ligoms. Neatidėliotinių priemonių epizootinių ligų atvejų planų likvidavimo programas gerai įvertino Europos Komisijos Sveikatos ir vartotojų reikalų Generalinis Direktoratas.

Dar vienas svarbus Tarnybos pasiekimas ir efektyvaus programos įgyvendinimo rodiklis – 2010 m. liepos 8 d. Europos Komisijos priimtas sprendimas, kuriuo Lietuva oficialiai pripažinta laisva nuo avių ir ožkų bruceliozės (*B. Melitensis*) šalimi.

Tikslo pasiekimo rezultatai įvertinti atsižvelgiant į strateginiame veiklos plane numatytus rezultato ir produkto vertinimo kriterijus:

Sumažės pasiutligės atvejų.

2010 m. buvo tęsiama laukinių gyvūnų vakcinacijos nuo pasiutligės programa. Lietuvos Respublikos teritorijoje buvo išmėtyta 2.600.000 jaukų su pasiutligės vakcina. 2010 m. Lietuvoje užregistruota 33 pasiutligės atvejai, tai 30 atvejų mažiau negu 2009 metais ir 17 atvejų mažiau nei buvo planuota. 2010 m. lapkričio 9 d. lankydami Europos Komisijos ekspertai palankiai įvertino Lietuvoje vykdomą laukinių gyvūnų vakcinaciją prieš pasiutligę.

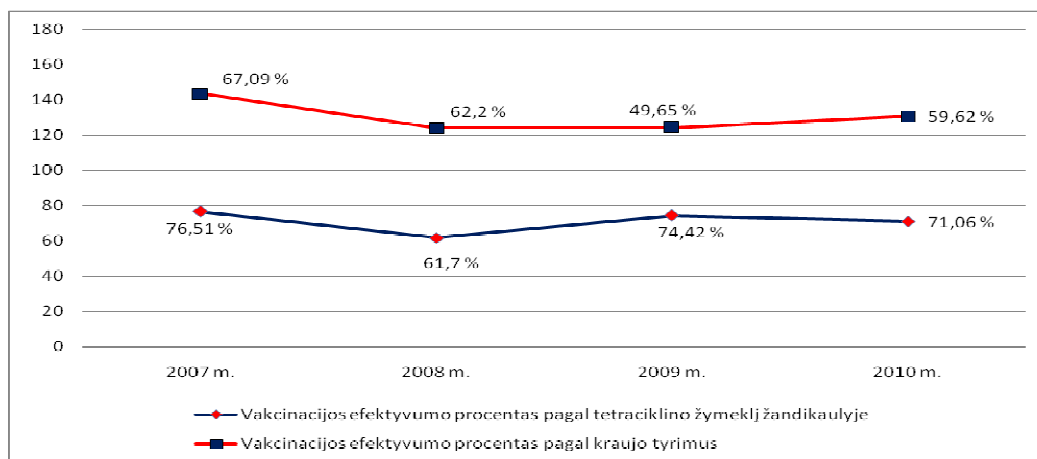
Statistika apie nustatytus pasiutligės atvejus per pastaruosius metus

	Nustatyta viso pasiutligės atvejų	Nustatyta pasiutligės laukinių gyvūnų		Nustatyta pasiutligės naminių gyvūnų		Pastabos
		skaičius	%	skaičius	%	
2005 m.	1652	1312	79,4	340	20,5	
2006 m.	2232	1883	84,3	349	15,6	
2007 m.	432	313	72,4	119	27,5	1800 atvejų mažiau negu 2006 m.
2008 m.	69	47	68,1	22	31,9	363 atvejų mažiau negu 2007 m., tačiau padidėjo naminių gyvūnų procentas
2009 m.	63	49	77,4	14	22,5	6 atvejais mažiau negu 2008 m.
2010 m.	33	31	93,9	2	6	30 atvejų mažiau negu 2009 m.

2010 m. daugiausia pasiutligės atvejų nustatyta Šalčininkų rajone – 10, Ignalinos rajone nustatyti – 6 atvejai. Zarasų ir Vilniaus rajonuose – po 3 atvejus. 2010 m., kaip ir 2009 m., daugiausia atvejų nustatyta tuose rajonuose, kurie ribojasi su Baltarusija (2010 m. nustatyti 22 atvejai, 2009 m. – 47 atvejai).

3 paveikslas

Pasiutligės vakcinacijos efektyvumo procentas

Sumažės paukščių sergamumas salmonelioze.

Pirminės gamybos lygyje pasireiškiančios zoonozės turi būti tinkamai kontroliuojamos. Paskutiniaisiais metais Lietuvoje sparčiai pasikeitus žmonių mitybos poreikiams, paukštininkystė tapo viena svarbiausių žemės ūkio šakų. Siekiant sumažinti dėl nesaugaus maisto kilusių žmonių grupinių susirgimų skaičių, būtina mažinti *salmonella* paplitimą pirminėje gamybos grandyje, o pirmasis laiptas į maisto grandinę yra paukštynų kontrolė. Tobulinant paukštynų kontrolės sistemą per 2010 m. buvo praversti zoonozinių mokymai teritorinėms VMVT. Rugsėjo mėnesį vyko mokymai „Zoonozinių ir pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų epidemiologija, stebėseną, kontrolė ir prevencija bei rizikos analizė“. Dalyvavo apskričių ir rajonų epizootologai. Spalio mėnesį pagal Prancūzijos Generalinio maisto direktorato ir Tarnybos pasirašytą memorandumą vyko dviejų dienų mokymai „Paukščių salmoneliozės ir kampilobakteriozės kontrolė“, iš kurių vieną dieną vyko praktiniai užsiėmimai paukštyne dėl mėginių ėmimo.

Palyginus 2009 m. ir 2010 m. valstybinės salmoneliozės tyrimų rezultatus galima daryti išvadą, kad buvo paimtas panašus mėginių skaičius ir ištirtas panašus pulkų skaičius, tačiau 2010 m. buvo nustatyta beveik dvigubai mažiau salmonelių atvejų.

	Pulkų skaičius	Teigiamų pulkų skaičius	Mėginių skaičius	Teigiamų mėginių skaičius
2009 m.	368	12	526	15
2010 m.	387	5	560	8

2010 m. paukščių sergamumas salmonelioze siekė 1,4 %, o tai daugiau negu 2 kartus mažiau nei buvo planuota. Toks rodiklis pasiektas dėl pakeisto valstybinės kontrolės modelio, pagrindinį dėmesį nukreipiant į rizikingiausius, veislinius pulkus, kadangi su šia paukščių grupe *salmonella* perduodama ir platinama į kitas paukščių grupes: dedeklių vištų, broilerių. Sumažinus salmonelių paplitimą veisliniuose pulkuose pavyko pasiekti geri kontrolės rezultatai paukščių pulkuose, kiaušiniuose ir paukščių mėsoje.

Pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų tyrimų skaičius ir rezultatai.

Daugiausia rūpesčio iš invazinių ligų kelia trichineliozė, nes ja nuo gyvulių užsikrečia ir žmonės. Per 2010 m. ištirus 723408 kiaules, nustatyta 16 kiaulių trichineliozės atvejų (2009 m. ištirus 549146 kiaules, nustatyti 7 trichineliozės atvejai). Ištirus 22600 sumedžiotų šernų, nustatyti 92 trichineliozės atvejai. Iš 2250 ištirtų arklių trichineliozė nenustatyta. Iš 9 lapių trichineliozė nustatyta 6 lapėms. Ištirus 2 mangutus abiem nustatyta trichineliozė. Kitiems ištirtiems 26 naminiams ir laukiniams gyvūnams trichineliozė nenustatyta.

Lietuva vykdo snukio ir nagų ligos monitoringo programą, pagal kurią 2010 m. buvo ištirta 58 galvijų, 374 kiaulių, 40 avių ir ožkų, 94 šernų, 4 elnių, 7 stirnų, 17 kitų laukinių gyvūnų kraujo mėginių. Reaguojančių nerasta.

Dėl klasikinio kiaulių maro 2010 m. ištirus 4815 kiaulių ir 126 šernus teigiamų atvejų nenustatyta.

Dėl vezikulinės ligos 2010 m. ištirus 4174 kiaules ir 81 šerną, teigiamai reagavusių nustatyta nebuvo.

Mėlynojo liežuvio ligos atžvilgiu 2010 m. ištirus 27 843 galvijus, 233 avis ir 5 ožkas ir 9 laukinius atrajotojus teigiamai reagavusių nebuvo.

2010 m. dėl užkrečiamosios spongiforminės encefalopatijos (toliau – GSE) greituoju Bio-Rad tyrimo metodu ištirti 84973 galvijai (iš jų 81381 paskerstas sveikas (iš jų 4213 ištirti komerciniais tikslais), 1577 priverstinai paskersti vyresni kaip 24 mėn. amžiaus, 206 priverstinai paskersti sergantys, 1809 nugaišę, 2279 avys (iš jų 2263 paskerstos sveikos ir 16 nugaišusių) ir 77 ožkos (iš jų 71 paskersta sveika, 6 nugaišusios). Sergančių nenustatyta.

2010 m. dėl galvijų bruceliozės ištirtos 12034 bandos, 138412 galvijų, tiriant jungtinius pieno mėginius. Ištirus iš 23138 bandų 96339 karvių kraujo serumo mėginius tame tarpe ir pakartotinai – užkrėstų galvijų nenustatyta. Taip pat ištirti 5008 galvijai komerciniais tikslais – užsikrėtusių nenustatyta. Dėl abortų ištirus 49 abortuotų vaisių 85 kraujo mėginiai, teigiamų nenustatyta.

2010 m. dėl kiaulių, avių ir ožkų bruceliozės buvo ištirtos 31122 kiaulės, 338 avys ir 18 ožkų, teigiamai reaguojančių nenustatyta.

2010 m. dėl tuberkuliozės ištyrus 547178 galvijus (tame tarpe ir 2 kartus), pakartotinos alerginės reakcijos atliktos 8659 galvijams. Atlikus kontrolinį skerdimą, viename židinyje nustatyti 33 užsikrėtę galvijai. Židinyš likviduotas.

2010 m. dėl tuberkuliozės iširtos 33037 kiaulės. Reaguojančių į tuberkuliną nebuvo.

2010 m. dėl galvijų leukozės serologiškai ištyrus 11982 bandų (131524 galvijai) pieno mėginius ir per tyrus įtariamai reagavusių jungtinių pieno mėginių 686 karves ir serologiškai ištyrus 99732 galvijų kraujo mėginius, reagavo 63 galvijai. Visi galvijai likviduoti.

2010 m. dėl galvijų infekcinio rinotracheito ištyrus 65 bandas (1351 galviją) teigiamai reagavusių nustatyta 53. Vykdamas ligos likvidavimo programą, suvakcinuoti 15304 galvijai.

2010 m. dėl galvijų virusinės diarėjos ištyrus 1260 galvijų, teigiamai reagavo 40. Profilaktiškai suvakcinuoti 9505 galvijai.

2010 m. dėl paratuberkuliozės iširti 889 galvijai ir 168 ožkos. Teigiamų atvejų nenustatyta.

2010 m. dėl hipodermozės buvo apžiūrėti 48353 galvijai, hipodermozė nustatyta 62 galvijams. Profilaktiškai nuo susirgimo gydyta 170 galvijų.

2010 m. dėl leptospirozės ištyrus 923 galvijus, nustatytas 41 serologiškai teigiamas atvejis. Gydyti 7497 galvijai. Ištyrus 27 bandose 849 kiaules, rasta 45 serologiškai teigiami atvejai. Kliniškai ir patologoanatomiskai liga nenustatyta. Profilaktiškai suvakcinuotos 81054 kiaulės.

2010 m. dėl infekcinės arklių anemijos 152 bandose iširti 1211 arklių. Teigiamai reaguojančių, sergančių arklių nebuvo.

2010 m. dėl įnosių 152 bandose iširti 1183 arkliai. Teigiamai reaguojančių, sergančių arklių nebuvo.

2010 m. dėl Aujeskio ligos 66 kiaulių bandose ištyrus 7821 kiaušę, reaguojančių nebuvo. Vakcinacija nevykdoma. Ištyrus 88 šernus, 12 mėginių aptikti Aujeskio ligos antikūnai.

2010 m. nuo raudonligės suvakcinuotos 494733 kiaulės. Gydytos 895 kiaulės.

2010 m. dėl parvovirusinės infekcijos ištyrus 234 kiaules, teigiamų nenustatyta. Profilaktiškai suvakcinuota 166370 kiaulių.

2010 m. dėl kiaulių kvėpavimo-reprodukcinio sindromo vakcinacijos kontrolės ir ligos stebėsenos iširti 4478 mėginiai, antikūnai aptikti 29 mėginiuose. Suvakcinuotos 44098 kiaulės.

2010 m. dėl kiaulių mikoplazmozės profilaktiškai suvakcinuotos 370589 kiaulės.

2010 m. dėl kiaulių atrofino rinito buvo suvakcinuotos 20063 kiaulės.

2010 m. laboratoriniais tyrimais iš gyvulių ir paukščių, ypač jų jauniklių, klinikinės medžiagos buvo išskiriama ligų sukėlėjų: salmonelių, kolibakterijų, pasterelių ir kai kurių kitų.

Esant užsikrėtimo grėsmei gyvūnai buvo vakcinuoti nuo šių ligų (be nurodytų aprašant atskiras ligas): arklių gripo – 1829, arklių rinopneumonijos – 160, kiaulių kolibakteriozės – 148942, galvijų kolibakteriozės – 2398, kiaulių pastereliozės – 17438, rotovirusinės infekcijos – 9111 kiaulių ir 1831 galvijus, hemofiliozės – 141129, triušių hemoraginės ligos – 61579, triušių miksomatozės – 66815 gyvūnų.

Sumažės ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo pažeidimų.

Ūkinių gyvūnų (galvijų, avių, ožkų, kiaulių, arklių) laikymo vietos yra registruojamos Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenų bazėje. 2010 m. Lietuvoje buvo registruotos:

- 112466 galvijų laikymo vietos, kuriose laikyta 695522 galvijų,
- 8040 avių ir ožkų laikymo vietų, kuriose laikyta 60916 avių ir ožkų,
- 5624 kiaulių laikymo vietos, kuriose laikytos 704140 kiaulių,
- 5372 arklių laikymo vietos, kuriose laikyta 13369 arkliai.

Dėl ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklavimo taisyklių reikalavimų laikymosi 2010 m. iš viso atlikti 14987 patikrinimai ūkinių gyvūnų laikymo vietose. Laikymo vietose patikrinta 302610 galvijų, 932906 kiaulės ir 18814 avių ir ožkų. Patikrinimų metu buvo nustatyta 1457 pažeidimai, tai sudaro 13 % nuo patikrintų laikymo vietų skaičiaus. Galvijų laikytojams 403 atvejais buvo taikytos nuobaudos. Kiaulių laikymo vietose nustatyti 179 pažeidimai, 19 atvejų buvo taikytos nuobaudos. Avių ir ožkų laikymo vietose buvo nustatyti 167 pažeidimai, 41 atveju buvo taikytos nuobaudos.

Antrojo programos tikslo įgyvendinimo rezultatai įvertinti atsižvelgiant į strateginiame veiklos plane numatytus rezultato ir produkto vertinimo kriterijus:

Pagerės gyvūnų gerovės lygis gyvūnų laikymo vietose.

2010 m. ūkinių gyvūnų laikymo vietose atlikti 11538 patikrinimai dėl ūkinių gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų gyvendinimo. Patikrinimų metu buvo nustatyti 2538 pažeidimai, tai sudaro 22 % nuo patikrintų laikymo vietų skaičiaus (2009 m. buvo atlikti 14947 patikrinimai, nustatyta 3437 pažeidimai (23 %). Už nustatytus gyvūnų gerovės pažeidimus 41 ūkinių gyvūnų laikytojai įspėti, 78-iems – skirtos piniginės baudos už 9320 Lt, 6 ūkinių gyvūnų laikytojų patikrinimo medžiaga perduota tolimesniam teisės saugos institucijų tyrimui.

Pagerės skerdžiamų gyvūnų gerovė.

Siekiant įvertinti gyvūnų apsaugos reikalavimų įgyvendinimą gyvūnų skerdimo metu per ataskaitinį laikotarpį atlikti 398 patikrinimai dėl skerdžiamų gyvūnų gerovės ir jų apsaugos reikalavimų įgyvendinimo (2009 m. – 392 patikrinimai). Patikrinimų metu buvo nustatyta 12 pažeidimų, tai sudaro 3 % nuo bendro patikrinimų skaičiaus gyvulių ir paukščių skerdyklose (2009 m. – 12 pažeidimų (3,06 %). Už patikrinimų metu nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus nuobaudos nebuvo taikytos.

Mažės gyvūnų gerovės reikalavimų pažeidimų gyvūnus vežant.

2010 m. buvo patikrintos ir įvertintos 13456 autotransporto priemonės gyvūnų vežimo metu, skerdyklose, pas prekiautojus bei kitose vietose įskaitant ūkius, kuriose gyvūnai buvo pakraunami ir iškraunami. Atlikti 67 gyvūnų patikrinimai juos vežant keliu, 1548 patikrinimai išvykimo vietose, 10 patikrinimų turgavietėse ir 11687 paskirties vietose.

Per metus nustatyti 78 gyvūnų transportavimo teisės aktų pažeidimai, tai sudaro 0,57 % nuo bendro patikrinimų skaičiaus (2009 m. nustatytas 91 pažeidimas (2 %). Už padarytus grubius pažeidimus, nubausta 18 asmenų 1360 Lt sumai. Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai – netinkamai užpildytas gyvūno vežimo važtaraštis, vežėjai neturi arba ką tik pasibaigęs vežėjo leidimas, viršytas leistinas kelionės laikas vežant trumpais atstumais, ilgais atstumais vežėjai nesustoja pailsinti, pagirdyti veršelių, kitų gyvūnų, kaip nurodyta kelionės žurnale. Kai kurie vežėjai, neturėdami navigacinės sistemos įrangos, nori gyvūnus vežti ilgais atstumais. Dažnai transporto priemonės neturi atžymų apie atliktą dezinfekciją.

Per 2010 m. išduoti 103 vežamų gyvūnų prižiūrėtojų kvalifikacijos pažymėjimai, 9 vežamų gyvūnų prižiūrėtojų pažymėjimai buvo panaikinti.

2010 m. buvo išduoti 29 pažymėjimai ilgoms gyvūnų kelionėms ir 74 pažymėjimai trumpoms gyvūnų kelionėms skirtų kelių transporto priemonėms. Panaikinta atitinkamai – 27 transporto priemonių pažymėjimai ilgoms gyvūnų kelionėms ir 17 transporto priemonių pažymėjimų trumpoms gyvūnų kelionėms. Buvo išduoti 33 leidimai vežėjams, panaikinti 9 vežėjų leidimai. Viso 2010 m. gruodžio 31 d. buvo registruotas 51 vežėjas ilgais atstumais ir 244 vežėjai trumpais atstumais.

Gautų asmenų pranešimų dėl gyvūnų gerovės skaičius.

2010 m. buvo gauti 957 pranešimai dėl gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimų. Pasitvirtino 509 pranešimai, tai sudaro 53 % nuo bendro gautų pranešimų skaičiaus (2009 m. buvo gauti 764 pranešimai, pasitvirtino 388 pranešimai (50,78 %). Daugiausia pranešimų apie gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimus gaunama apie gyvūnus augintinius – 65 %, apie ūkinius gyvūnus – 23 %, apie laukinius gyvūnus – 6 %. Dėl netinkamų pašarų gauti 5 pranešimai, iš kurių 1 pasitvirtino. Per 2010 m. už nustatytus pažeidimus tiriant pranešimus apie gyvūnų gerovę ir sveikatingumą skirtos 99 piniginės baudos, kurių suma 4840 Lt. 1 byla perduota teismui.

2010 m. buvo atlikta 20 Gyvūnų globos namų patikrinimų. Nustatyta 12 teisės aktų reikalavimų pažeidimų atvejų, tai 29 % mažiau nei per 2009 m. Daugiausia nustatytų pažeidimų dėl pastatų, patalpų ir teritorijos priežiūros. Dėl gyvūnų vežimo reikalavimų nustatyti 2 pažeidimai, skirta 1 nuobauda pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą. Po 1 atvejį nustatyta kačių laikymo reikalavimų, gyvūnų sveikatos priežiūros, gyvūnų apskaitos ir registracijos, dokumentų pildymo ir kito pobūdžio pažeidimų.

Suorganizuota susitikimų su institucijomis, įstaigomis, organizacijomis ir asociacijomis gyvūnų gerovės klausimais.

2010 m. Tarnyba suorganizavo 10 susitikimų su institucijomis, įstaigomis, organizacijomis ir asociacijomis gyvūnų gerovės klausimais.

- Lietuvos paukštininkystės asociacija dėl dedeklių vištų ir viščiukų broilerių laikymo reikalavimų įgyvendinimo;

- Lietuvos smulkių gyvūnų veterinarijos gydytojų asociacija dėl gyvūnų augintinių (kačių, šunų, šeškų) judėjimo tarp Bendrijos šalių narių;
- Lietuvos kiaulių augintojų asociacija dėl kiaulių laikymo reikalavimų įgyvendinimo ir dėl paršelių kastravimo;
- Gyvūnų gerovės tarnyba „Pifas“ dėl institucijų veiksmų ir kompetencijų pasiskirstymo ir gyvūnų gerovės ir sveikatingumo situacijos gerinimo;
- Dalyvavimas darbo grupės dėl Lietuvos Respublikos Gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo įstatymo tobulinimo veikloje;
- Austrijos gyvūnų gerovės organizacija „Vyer Pfofen Osterreich“ dėl benamių gyvūnų populiacijos mažinimo (kastravimo) programos įgyvendinimo Lietuvoje;
- Nevyriausybinė gyvūnų globos ir gerovės organizacijų „Lesė“, „SOS gyvūnai“, „Pifas“, Lietuvos gyvūnų globos draugijos, „Žmonės už gyvūnus“ ir kt., Lietuvos savivaldybių asociacijos, kompetentingų valstybės institucijų atstovais dėl bešeimininkių gyvūnų populiacijos mažinimo, gyvūnų laikytojų atsakomybės didinimo, gyvūnų, kuriems grėsia žūtis ar jie kankinami, paėmimo galimybės;
- Žemės ūkio konsultavimo tarnyba dėl ūkinių gyvūnų laikytojų konsultavimo ūkinių gyvūnų laikymo klausimais ir ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimų įgyvendinimo;
- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Lietuvos ūkininkų sąjungos, Lietuvos žemės ūkių bendrovių asociacijos atstovais dėl ūkinių gyvūnų laikymo reikalavimų įgyvendinimo;
- Prekiautojų galvijais asociacijos atstovais dėl vežamų gyvūnų atsargos reikalavimų įgyvendinimo.

Įgyvendinant trečiąją programos tikslą, Tarnyba vykde valstybinę maisto kontrolę visais maisto tvarkymo etapais, kad tiekiamas rinkai ir eksportuojamas maistas atitiktų teisės aktų nustatytus saugos, kokybės, ženklinimo ir kitus privalomuosius reikalavimus.

2010 m. liepos 1 d. įsigaliojo naujos ES ekologiško maisto ženklinimo taisyklės, taip pat reikalavimas naudoti naują ES ekologinį ženklą. Dabar ES valstybėje narėje pagamintų fasuotų ekologiškų maisto produktų, atitinkančių reikalingus standartus, pakuotes privaloma ženklini „Europos lapu“. Kartu su ES ženklu gali būti naudojami ir kiti privatūs, regioniniai ar nacionaliniai ženklai. Nefasuotų ir importuotų ekologiškų produktų pakuotes žymėti „Europos lapu“ nėra privaloma. Naujose ženklinimo taisyklėse ne tik nustatytas šio ženklo naudojimas, bet ir reikalaujama nurodyti produktų sudėtinių dalių pagaminimo vietą bei už tikrinimus atsakingos įstaigos kodą. Veiklos vykdytojams suteikiamas dvejų metų pereinamasis laikotarpis, per kurį jie turi pradėti taikyti šias naujas ženklinimo taisykles. Dar vienas pasikeitimas – pirmą kartą sudarytos ES ekologinės akvakultūros taisyklės.

2010 m. liepos 7 d. pasirašyta Tarnybos ir VŠĮ „Ekoagros“ bendradarbiavimo sutartis, kuria siekiama:

- kontroliuojant ekologiškų maisto produktų ženklinimą ekologiškų produktų gamybos, paruošimo ir teikimo galutiniam vartotojui etapuose;
- kontroliuojant neekologiškų neperdirbtų žemės ūkio produktų, maistui skirtų perdirbtų žemės ūkio produktų ir pašarų, pateiktų rinkai su nuorodomis į ekologinę gamybą, ženklinimą;
- užtikrinant jau pateiktų rinkai neekologiškų produktų, paženklintų su nuorodomis į ekologinę gamybą, išėmimą iš rinkos;
- užtikrinant klaidinančios reklamos tyrimą, kai neekologiški produktai reklamuojami kaip ekologiški (įskaitant ir elektroninėje erdvėje);
- užtikrinant efektyvią gyvūnų sveikatą, gerovę, veterinarinių vaistų naudojimą, pašarų gamybą ir naudojimą, ūkinių gyvūnų registravimą ir ženklinimą, biosaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo kontrolę ekologinės gamybos ūkio subjektuose, ūkinių gyvūnų laikymo vietose;
- užtikrinant efektyvią neleistinų ekologinėje gamyboje naudoti medžiagų ir sudedamųjų dalių ekologinės gamybos įmonėse kontrolę;
- keičiantis atliktų patikrinimų informacija ir perduoti sutarties šalims kitokią, su ekologinės gamybos ūkio subjektų kontrole susijusią informaciją, įtarus teisės aktų pažeidimus.

Vadovaujantis minėta sutartimi Tarnyba teikia VŠĮ „Ekoagros“ informaciją apie gautus skundus, rinkos kontrolės metu nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus. 2010 m. dėl klaidingo ekologiško maisto ženklinimo, reklamos, netinkamo pateikimo rinkoje, gauta 20 pranešimų. Pusė iš jų dėl

internetinėje erdvėje pateiktos vartotojus klaidinančios informacijos, ekologiškas maistas vadinamas ekologišku, nors nėra sertifikuotas VŠĮ „Ekoagros“, neturintis maisto ekologiškumą patvirtinančių sertifikatų. Pranešimai gauti ir dėl neekologiško maisto, reklamuojamo kaip ekologiškas maistas.

2010 m. veikė ekologišku maistu prekiaujantys maisto tvarkymo subjektai: 19 specializuotų parduotuvių, 9 perdirbimo ir gamybos įmonės, 7 didmeninės prekybos įmonės.

Atsižvelgdama į išaiškintus grubius teisės aktų reikalavimų pažeidimus transportuojant maisto produktus, 2010 m. lapkričio mėn. Taryba kreipėsi į Lietuvos nacionalinę vežėjų automobiliais asociaciją „Linava“ su prašymu nedelsiant informuoti visus maisto tvarkymo subjektus užsiimančius maisto produktų pervežimu apie privalomą reikalavimą turėti maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą (toliau – MTSPP).

Teritorinės VMVT, įvertinusios riziką ir patikrinimų duomenis, siekdamos užtikrinti prekyvietėse parduodamo gyvūninio ir negyvūninio maisto saugos, kokybės atsekamumo ženklinimo atitiktį teisės aktų reikalavimus 2010 m. birželio–rugsėjo mėnesiais vykdė „sugriežtintą“ kontrolę. Per 2010 m. turgavietėse iš viso atlikti 2782 patikrinimai, iš jų – 972 planiniai ir 1810 neplaninių patikrinimų. 2010 m. patikrinimų skaičius lyginant su 2009 m padidėjo 3,3 karto.

2010 m. Taryba glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvos paukštinių asociacija ir kiaušinių gamintojais, siekiant užtikrinti, kad prekyvietėse būtų vykdomi Tarybos 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymo Nr. B1-607 „Dėl prekybos kiaušiniais“ reikalavimai. Iš esmės 2010 m. pasiektas esminis šio įsakymo reikalavimų užtikrinimas, kad į prekyvietes būtų tiekiami A klasės kiaušiniai tik supakuoti pakavimo centru pakuotėse.

Tikslo pasiekimo rezultatai įvertinti atsižvelgiant į strateginiame veiklos plane numatytus rezultato ir produkto vertinimo kriterijus:

Pagerės maisto tvarkymo subjektų būklė, padaugės maisto tvarkymo subjektų, visiškai atitinkančių maisto saugos ir kokybės reikalavimus.

2010 m. valstybinė maisto kontrolė buvo vykdoma iš viso 33636 maisto tvarkymo subjektuose.

2010 m. buvo kontroliuojami 30789 negyvūninio maisto tvarkymo subjektai, iš jų: 952 negyvūninių maisto produktų gamybos įmonės, 19227 prekybos įmonės (didmeninės prekybos – 1504, mažmeninės prekybos – 17723), 8640 viešojo maitinimo įmonių bei 1970 geriamojo vandens tiekimo subjektų (toliau – vandentiekių). Lyginant su 2009 m. duomenimis, kontroliuojamų negyvūninių maisto tvarkymo subjektų skaičius padidėjo 4900 įmonių.

2010 m. buvo kontroliuojami 2847 gyvūninio maisto tvarkymo subjektai, iš jų: 199 mėsos įmonės ir 333 mėsinės, 12 paukštienos įmonių, 3 žvėrienos įmonės, 50 pieno įmonių ir 1478 pieno supirkimo punktų, 15 kiaušinių įmonių, 51 žuvų įmonė / laivai šaldytuvai ir 186 žvejybos laivai, 75 sandėliai, 10 kitų veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto tvarkymo subjektų, o taip pat 435 registruoti gamintojai ūkiuose, gaminantys mažus produkcijos kiekius ir juos parduodantys tiesiogiai vartotojui.

Per 2010 m veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto gamybos įmonių padaugėjo nuo 408 iki 415 įmonių (+7), o registruotų gyvūninių produktų tvarkymo subjektų sumažėjo nuo 2708 iki 2432 subjektų (-276). 2010 m. ženkliai sumažėjo pieno supirkimo punktų (-190) bei priekrančių žvejybos laivų (-84) skaičius.

2010 m. maisto tvarkymo subjektuose viso atlikti 29496 patikrinimai, iš kurių 3544 su maisto saugą ir kokybę reglamentuojančių teisės aktų pažeidimais. Lyginant su 2009 m. maisto tvarkymo subjektų, visiškai atitinkančių teisės aktų reikalavimus procentas išaugo iki 88 % (2009 m. buvo 87 %).

Už nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus 2010 m. maisto tvarkymo subjektams taikyta 3391 sankcija: skirtos 3003 baudos 421190 Lt sumai, 514 įspėjimų, surašyta 1365 protokolai pagal Lietuvos Respublikos (toliau – LR) ATPK.

Vykdant valstybinę maisto kontrolę, 2010 m. 49 atvejais buvo uždrausta realizuoti 110579 kg, l nesaugių maisto produktų, esančių Lietuvos Respublikos rinkoje (2009 m. – 50 atvejų, 73428 kg, l). Dažniausiai pasitaikantys atvejai: gaminiai iš mėsos – 9 atvejai, gaminiai iš javų, miltų, krakmolo arba pieno miltiniai konditerijos gaminiai – 8 atvejai, mėsa ir valgomieji mėsos subproduktai – 6 atvejai, vaisiai – 5 atvejai, nealkoholiniai gėrimai – 4 atvejai.

Sumažės žmonių grupinių žarnyno infekcinių susirgimų.

2010 m. užregistruotas 21 ūmių infekcinių žarnyno susirgimų protrūkis, kilęs dėl maisto tvarkymo subjektų veiklos, jų metu susirgo 129 asmenys (2009 m. - 24 protrūkiai, susirgo 216 asmenų).

Pastaraisiais metais tokie protrūkiai dažniausiai kildavo dėl lopšelių-darželių veiklos (6 atvejai), viešojo maitinimo įmonių veiklos (5 atvejai).

Per pastaruosius penkerius metus dažniausiai protrūkius sukėlė *Salmonella* bakterijos. Vis dar kasmet išaiškinama nenustatytos etiologijos ūmių infekcinių žarnyno susirgimų protrūkių. Pastaraisiais metais pagrindine protrūkių priežastimi tapo kryžminė tarša ir higienos pažeidimai (po 6 atvejus). Visi 2010 m. protrūkiai ištirti, kaltiems atsakingiems asmenims taikytos administracinio poveikio priemonės – skirtos 4 baudos, surašyti 8 sprendimai ūkio subjekto veiklai sustabdyti ir 3 sprendimai uždrausti nesaugų maistą teikti į rinką.

Maisto įstatymo pažeidimo, taikant Produktų saugos įstatyme nustatytą atsakomybę protokolai surašyti 6 maisto tvarkymo subjektams, dėl kurių kaltės kilo ūmių infekcinių žarnyno susirgimų protrūkiai, iš jų 2 skirtos Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos piniginės baudos.

Pagerės maisto sauga ir kokybė (maisto mėginių tyrimai).

Vykdam valstybinę kontrolę 2010 m. iš viso buvo atrinktas 38261 maisto mėginys, iš jų 924 mėginių tyrimo rezultatai teigiami. Tai sudaro 2,4 % nuo bendro ištirtų mėginių skaičiaus. Tiriant maisto mėginius, teigiami rezultatai gauti dėl cheminės taršos – 767 mėginių, dėl mikrobiologinės taršos – 2508 mėginių, dėl genetinės modifikacijos – 11 mėginių, juslinių tyrimų – 48 mėginiai, radiologinių tyrimų teigiamų atvejų nenustatyta. 2009 m. buvo atrinkti 40935 maisto mėginiai, iš kurių 1772 (4,3 %) tyrimų rezultatai buvo teigiami.

2010 m. vykdam maisto taršos stebėsenos programą, buvo atrinkta 17 viešai tiekiamo geriamojo vandens mėginių (teigiamų nenustatyta), 785 mėsos ir subproduktų mėginiai (6 teigiami), 214 paukštienos ir subproduktų mėginių (teigiamų nenustatyta), 115 laukinių gyvūnų mėsos mėginių (teigiamų nenustatyta), 381 žalio karvių pieno mėginys (teigiamų nenustatyta), 64 žuvų, vėžiagyvių ir moliuskų mėginiai (2 teigiami), 125 vaisių mėginiai (4 teigiami), 3 riešutų mėginiai (teigiamų nenustatyta), 95 daržovių mėginiai (teigiamų nenustatyta), 24 grūdų ir kruopų mėginiai (teigiamų nenustatyta), 235 kiaušinių ir jų gaminių mėginiai (3 teigiami), 1 sulčių mėginys (teigiamų nenustatyta), 38 bitininkystės produktų mėginiai (teigiamų nenustatyta), 18 kitų maisto produktų mėginių (1 teigiamas).

2010 m. cheminiams tyrimams buvo atrinkti 1048 patvirtinamieji maisto produktų mėginiai (267 teigiami). Daugiausia teigiamų mėginių nustatyta viešai tiekiamo geriamojo vandens – 46 ir šachtinių šulinių vandens – 194.

2010 m. mikrobiologiniams tyrimams buvo atrinkta 2414 patvirtinamųjų maisto produktų mėginių (797 teigiami). Daugiausia teigiamų mėginių nustatyta šachtinių šulinių vandens – 632.

2010 m. genetinei modifikacijai nustatyti buvo atrinkti 3 patvirtinamieji maisto produktų mėginiai, teigiamų nenustatyta.

2010 m. jusliniams tyrimams buvo atrinkti 178 patvirtinamieji maisto produktų mėginiai, 29 mėginiai buvo teigiami.

2010 m. cheminiams tyrimams buvo atrinkti 576 importuotų maisto produktų mėginiai (18 teigiamų). Daugiausia teigiamų mėginių nustatyta importuotų vaisių – 8.

2010 m. mikrobiologiniams tyrimams buvo atrinkta 539 importuotų maisto produktų mėginiai (15 teigiamų). Daugiausia teigiamų mėginių nustatyta importuotų žuvų – 9.

2010 m. genetinei modifikacijai nustatyti buvo atrinktas 141 importuotų maisto produktų mėginys. Daugiausia teigiamų mėginių nustatyta importuotų šokolado gaminių ir saldinių – 7.

2010 m. jusliniams tyrimams buvo atrinkti 9 importuotų maisto produktų mėginiai, teigiamų nenustatyta.

2010 m. radiologiniams tyrimams buvo atrinkti 57 importuotų maisto produktų mėginiai, teigiamų nenustatyta.

2010 m. vykdam antibakterinių medžiagų liekanų stebėseną, buvo atrinkta 551 mėsos ir subproduktų mėginys (2 teigiami), 2584 žalio karvių pieno mėginiai (22 teigiami).

Per 2010 metus uždrausta realizuoti rinkoje daugiau kaip 116 t nesaugių negyvūninės kilmės maisto produktų. Dažniausia tai buvo vaisiai ir daržovės (42 t), gaminiai iš javų, miltų arba krakmolo, miltiniai konditerijos gaminiai (7 t), aliejai ir augaliniai riebalai (14 t) ir kt. Neleista realizuoti 35 tūkst. l. nealkoholinių ir daugiau kaip 2 tūkst. l. alkoholinių gėrimų.

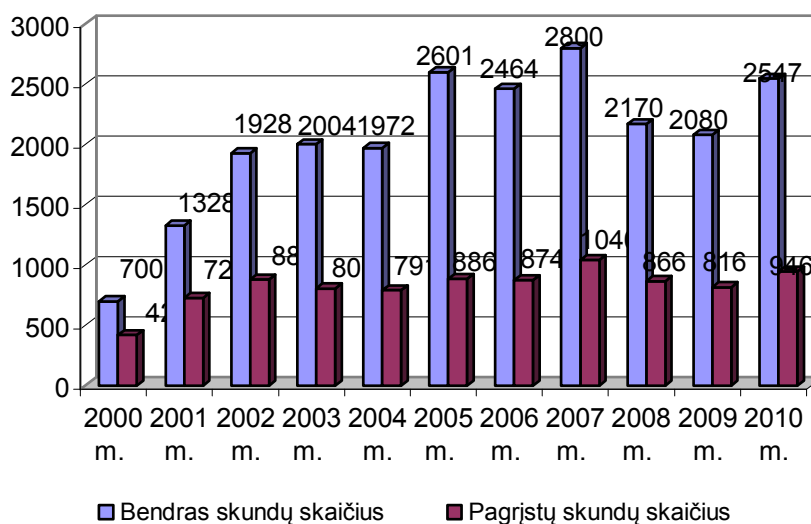
2010 m. buvo uždrausta realizuoti 41 t gyvūninių maisto produktų. Iš jų daugiau kaip 7 t mėsos ir valgomų mėsos subproduktų, 5 t mėsos gaminių, 15 t žuvies, vėžiagyvių, moliuskų arba kitų vandens bestuburių.

Sumažės vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo.

2010 m. buvo užregistruoti ir ištirti 2547 vartotojų skundai, iš jų: 946 (37 %) pasitvirtino. Bendras skundų skaičius, lyginant su 2009 m., išaugo.

4 paveikslas

Vartotojų skundų tyrimų dinamika 2000-2010 m.

2010 m. Tarnyba ištyrė 183 anoniminius vartotojų skundus, iš kurių 74 (40 %) pasitvirtino. 2009 m. gauta 112 tokių skundų, iš jų 50 (47 %) pasitvirtino.

Anonimais dažniausiai nori išlikti vaikų tėveliai, kurie skundžiasi dėl netinkamo jų maitinimo, viešojo maitinimo ir prekybos įmonių personalas ir kiti suinteresuoti asmenys. Tarnyba siekia, kad vartotojas neliktų anonimu, tuomet vartotoją pasiektų informacija apie jo skundo tyrimą, kas galėtų paskatinti aktyviau ginti savo teises.

2010 m., kaip ir kiekvienais metais, daugiausiai vartotojų skundų gauta didžiuosiuose šalies miestuose: Vilniaus mieste ištirti 906 vartotojų skundai, iš jų pasitvirtino 260 (29 %), Kauno mieste ištirti 437, iš jų pasitvirtino 137 (31 %), Klaipėdos mieste ištirti 222, iš jų pasitvirtino 74 (33 %) skundai.

Skundai dėl maisto produktų kokybės 2010 m. sudarė 48 % visų pagrįstų atvejų (2009 m. – 44 %). Skundai dėl higienos pažeidimų sudarė 14 % visų pagrįstų atvejų (2009 m. – 15 %). Skundai dėl maisto produktų su pasibaigusiais tinkamumo vartoti terminais sudarė 14 % (2009 m. – 17 %) visų pagrįstų atvejų. Skundai dėl ženklinimo pažeidimų sudarė 12 % (2009 m. – 10 %). Skundai dėl kitų pažeidimų (pvz. atvėsęs patiekalas, maža patiekalo porcija, nesuderinti vaikų maitinimo valgiaraščiai su Visuomenės sveikatos centru (toliau – VSC), apdaužyti indų kraštai ir pan.) 2010 m. sudarė 6 % visų pagrįstų atvejų (2009 m. – 7 %).

Pažymėtina, kad 2010 m. padaugėjo gautų vartotojų skundų dėl maisto produktų ir viešojo maitinimo patiekalų kokybės. Nežymiai pasikeitė vartotojų skundų skaičius dėl maisto produktų ženklinimo ir higienos, lyginant su 2009 metais.

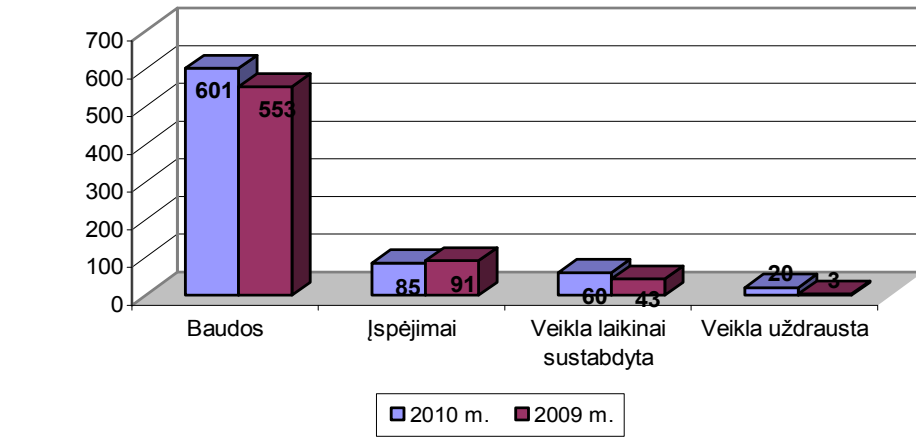
2010 m., Tarnyba daugiausiai vartotojų skundų gavo dėl prekybos įmonėse įsigytų maisto produktų. 2010 m. dėl prekybos įmonių veiklos nustatyta 644 pagrįsti atvejai, dėl viešojo maitinimo įmonių pasitvirtino – 217 skundų, dėl negyvūninio maisto gamintojų – 17, dėl geriamojo vandens tiekėjų – 18, dėl gyvūninio maisto gamintojų 64.

Analizuojant vartotojų skundus pagal produktų grupes pažymėtina, kad 2010 m. daugiausiai vartotojų skundų pasitvirtino dėl mėsos ir mėsos gaminių – 162 (2009 m. – 128), dėl viešojo maitinimo patiekalų – 138 (2009 m. – 152), dėl žuvų ir žuvų gaminių – 72 (2009 m. – 55). Mažiausiai vartotojų skundų 2010 m. gauta dėl kavos, arbatos ir prieskonių.

Analizuojant 2010 m. vartotojų skundų duomenis, galima pažymėti, kad buvo taikyta daugiau administracinio poveikio priemonių, taip pat daugiau paskirta baudų – 84955 Lt (2009 m. – 70390 Lt).

2010 m. dėl skundų buvo uždrausta 20 maisto tvarkymo subjektų veikla.

Maisto tvarkymo subjektams taikytos administracinio poveikio priemonės tiriant vartotojų skundus 2009-2010 m.

Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema.

Per 2010 m. Tarnyba Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus, tiekiamus į rinką, sistema (toliau – RASFF) Europos Komisijai išsiuntė 45 skubius pranešimus dėl nesaugaus maisto ir 3 skubius pranešimus dėl nesaugių pašarų. Iš viso išsiųsti 34 skubūs pranešimai dėl pažeidimų, nustatytų rinkos kontrolės metu ir 14 skubių pranešimų dėl pažeidimų, nustatytų importo kontrolės metu.

Pagal produktų grupę skubiuosius pranešimus galima suskirstyti:

Produkto grupė	Pranešimų skaičius
Vaisiai ir daržovės	18
Žuvininkystės produktai	13
Specialios paskirties maisto produktai	2
Mėsa ir jos produktai	2
Pašarai	3
Moliuskai	1
Nealkoholiniai gėrimai	3
Grūdai ir duonos gaminiai	1
Riebalai ir aliejai	1
Sriubos, sultiniai ir padažai	1
Medžiagos besiliečiančios su maistu	2
Kiti maisto produktai	1

2010 metais, vykdant nesaugių maisto produktų ir pašarų kontrolę susijusią su Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema RASFF, uždrausta realizuoti ar išimta iš rinkos daugiau kaip 1109 t nesaugių maisto produktų ir 122 t pašarų.

Nustatyta maisto klastojimo ir ženklavimo pažeidimų (vartotojų klaidinimo) atvejų.

Per 2010 m. nustatyta 1404 maisto klastojimo ir maisto produktų ženklavimo pažeidimų atvejai. Dėl vartotojų klaidinimo 2010 m. buvo atlikti 72 patikrinimai. Už nustatytus pažeidimus 67 kartus buvo skirtos baudos, 12460 Lt sumai, 3 kartus ūkio subjektui sustabdyta veikla. Atliekant ūkio subjektų patikrinimus dėl vartotojų klaidinimo, daugiausia nustatyta produktų ženklavimo pažeidimų (66 kartai) ir dokumentų pažeidimų (26 kartai).

2010 m. vykdant maisto produktų ženklavimo kontrolę, pagal produktus daugiausia nustatyta vaisių ir daržovių, maisto papildų, nealkoholinių ir alkoholinių gėrimų, miltinių konditerijos gaminių, mėsos ir mėsos produktų ženklavimo pažeidimų. Pažeidimai daugiausia susiję su produkto sudėtimi (neteisingai nurodoma), tinkamumo vartoti terminais, dažnai nėra ženklavimo lietuvių kalba, pateikta ne visa reikalinga informacija kainos nurodymo etiketėje, maisto produktas realizuojamas be ženklavimo etiketės (nepaženklinti maisto produktai). Daugiausia ženklavimo pažeidimų nustatoma turgavietėse.

Reklamos įstatymo reikalavimų kontrolė.

Tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 744 patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų (Žin., 2000, Nr. 53-1537; 2010, Nr. 125-6407) 9.2.10 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 209 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą“ suteiktais įgaliojimais, atliko tyrimus ir surašė 21 (2009 m. – 17) Reklamos įstatymo pažeidimo protokolą. Dažniausiai Reklamos įstatymas 2010 m. buvo pažeidžiamas reklamuojant maisto papildus. Tarnyba 2010 m. aktyviai konsultavo maisto tvarkymo subjektus maisto reklamos skleidimo klausimais. Taip pat informavo visuomenę, bendravo su žiniasklaidos atstovais maisto reklamos klausimais.

Mokomieji renginiai atskiroms maisto tvarkymo subjektų grupėms.

2010 m. buvo organizuoti 28 mokomieji renginiai atskiroms maisto tvarkymo subjektų grupėms:

- Geros higienos praktikos taisyklių viešojo maitinimo įmonėms naujos redakcijos pristatymas. 20 mokymų.
- Pasitarimas su mažos rizikos maisto tvarkymo subjektų savininkais ar atstovais dėl savikontrolės programos ketvirtinių ataskaitų rengimo ir pateikimo. 3 kartai.
- Mokymai „Mėsą ir mėsos produktus reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai ir kontrolė įmonėse“. 1 kartas.
- Mokymai viešojo maitinimo paslaugą bendrojo lavinimo mokykloms teikiančios VŠĮ „Kretingos maistas“ darbuotojams: „Valymas ir dezinfekcija. Biocidai ir jų naudojimas viešo maitinimo įmonėse“. 1 kartas.
- Mokymai „Maisto sauga ir higiena. Teisinės metrologijos aktualijos ir problemos“. 1 kartas.
- Mokymai „Antrinių pieno žaliavų maistinė vertė ir jų perdirbimo būdai“. Kursų metu buvo kalbama apie lieso pieno, pasukų ir išrūgų sudėtį, atskirų komponentų biologinę vertę, lieso pieno, pasukų ir išrūgų perdirbimą, ypač mažuose ūkiuose, pagamintų produktų kokybės reikalavimus, ženklavimo tvarką. 1 kartas.
- Mokymai mėšinių atsakingiems darbuotojams tema „Veterinarijos ir higienos reikalavimai šviežios mėsos, smulkintos mėsos ir mėsos gaminių tvarkymui“. 1 kartas.

Melamino kontrolė.

2010 m. siekiant užtikrinti, kad į rinką būtų teikiamas tik saugūs kiniškos kilmės maisto produktai, Tarnyba importo metu vykdė griežtą šių produktų kontrolę. Buvo atliekami kiniškų maisto produktų siuntą lydinčių dokumentų dėl melamino galimo aptikimo, atitikties ir fiziniai tikrinimai, laboratoriniai tyrimai.

2010 m. dėl melamino kiekio nustatymo buvo ištirta 11 maisto iš Kinijos mėginių: 9 sojos baltymų izoliato mėginiai (178 t), tamsusis sojų padažas (0,4 t) ir bulvių traškučiai (1,9 t). Ištyrus mėginius nustatyta, kad melamino kiekis neviršijo Europos Komisijos nustatyto kiekio.

Tarnyba kas ketvirtį teikė Europos Komisijai informaciją apie ištirtus kiniškų maisto produktų mėginius dėl melamino kiekio nustatymo.

Turgaviečių ir laikinųjų prekyviečių kontrolė.

Šalyje 2011 m. sausio 1 d. registruotos 228 prekyvietės, iš jų laikinosios prekyvietės – 66. Lyginant su 2009 m. duomenimis 2010 m. prekyviečių skaičius padidėjo 22 %. (2009 m. prekyviečių skaičius – 187, iš jų laikinosios prekyvietės – 52).

Per 2010 m. atlikti 2782 patikrinimai turgavietėse, iš jų – 972 planiniai ir 1810 neplaniniai patikrinimai. Patikrinimai, kurių metu nustatyta pažeidimų sudarė 31 % visų patikrinimų skaičiaus. 2010 m. lyginant su 2009 m. patikrinimų su pažeidimais prekyvietėse skaičius sumažėjo 14 %. Dėl nustatytų teisės aktų reikalavimų pažeidimų skirtos 605 nuobaudos, iš jų: 572 kartus skirtos baudos (50915 Lt), 33 kartus prekeiviai buvo įspėti. 2010 m. maisto tvarkymo subjektams taikytų poveikio priemonių procentas sudaro 20 % nuo patikrinimų skaičiaus, tai yra kas penktam patikrintam maisto tvarkymo subjektui buvo taikytos poveikio priemonės (2009 m. poveikio priemonės buvo taikytos kas trečiam maisto tvarkymo subjektui). Darytina išvada, jog sugriežtinta kontrolė prekyvietėse pasiteisino. Teritorinių VMVT inspektoriai patikrinimų metu daug laiko skyrė maisto tvarkymo subjektų veiklos konsultacijoms, mokymams. Prekyviečių prekiautojai geriau vykdė teritorinių VMVT reikalavimus, turėjo lydinčiuosius dokumentus, vedė apskaitą, laikėsi higienos reikalavimų, teisingai ženklino produktus.

2010 m. su kitomis kontroliuojančiomis institucijomis prekyvietėse atlikti 66 patikrinimai.

2010 m. teritorinių VMVT inspektoriai, vykdydami valstybinę maisto kontrolę, prekyvietėse 40 kartų raštu informavo Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) dėl nepateiktų maisto produktų įsigijimo dokumentų, vykdytos veiklos be leidimų (be verslo liudijimo).

Per 2010 m. atlikti 173 patikrinimai laikinose prekyvietėse, iš jų – 103 planiniai ir 70 neplaninių patikrinimų. Patikrinimai su nustatytais pažeidimais sudarė 59 % visų patikrinimų skaičiaus. Patikrinimų metu buvo nustatyti 267 veterinarijos ir maisto sritį reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimai. Daugiausia pažeidimų nustatyta dėl maisto produktų ženklavimo (30 %), maisto produktų laikymo sąlygų pažeidimai sudarė 21 %, bendri higienos pažeidimai sudarė 17 %, maisto produktų atsekamumo pažeidimai sudarė 16 % visų pažeidimų.

Laikinose prekyvietėse, vykdam valstybinę maisto kontrolę, maisto tvarkymo subjektams dėl nustatytų teisės aktų reikalavimų pažeidimų skirtos 32 baudos (4220 Lt), 5 kartus prekeiviai buvo įspėti.

Genetiškai modifikuotų maisto produktų kontrolė.

Per 2010 m., vykdam importuojamų maisto produktų (sojų, kukurūzų, ryžių, rapsų, bulvių gaminių, maisto papildų, duonos, makaronų, saldumynų produktų) kontrolę, įvertinus jų riziką, buvo atrinkti 142 mėginiai genetinei modifikacijai nustatyti. Iš jų: 8 mėginiuose buvo nustatyti genetiškai modifikuoti sojų produktai, kurie viršijo Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktais įteisintą ženklavimo ribą (0,9 proc.), apie tai nebuvo nurodyta nei šių produktų ženklavimo etiketėse, nei kituose siuntą lydinčiuose dokumentuose (2009 m. buvo nustatyti 4 tokie pažeidimai).

2010 m. į rinką nepateko daugiau kaip 107 t nepaženklintų genetiškai modifikuotų maisto produktų, importuotų iš trečiųjų šalių.

2010 m. patikrinta 2014 prekybos, 569 gamybos ir 620 viešojo maitinimo įmonių, kurios prekiauja ar naudoja maisto produktų gamyboje genetiškai modifikuotus maisto produktus, jų žaliavas. Kontrolės metu nustatyti 5 atvejai, kai genetiškai modifikuotos žaliavos (sojų aliejus, margarinas) buvo naudojamos duonos, konditerijos ir kulinarijos gaminių gamyboje, tačiau pagaminto produkto ženklavimo etiketėse apie tai nebuvo nurodoma (2009 m. tokių pažeidimų buvo nustatyti 7 atvejai).

Padidėjus visuomenės dėmesiui genetiškai modifikuotiems organizmams, 2010 m. Tarnyba nuolat rengė ir teikė informaciją vartotojams internetiniame puslapyje apie importuojamus ir parduodamus rinkoje genetiškai modifikuotus maisto produktus.

Vaisių ir daržovių kontrolė.

Parduodamų šviežių vaisių ir daržovių kokybiniai rodikliai gerėja. 2010 m. kokybės pažeidimai sudarė 15,2 % visų nustatytų teisės aktų reikalavimų pažeidimų, (2009 m. – 11,5 %).

2010 m. buvo atlikti 6162 realizuojamų šviežių vaisių ir daržovių patikrinimai mažmeninės prekybos įmonėse (2009 m. – 7132 patikrinimai). Per šį laikotarpį ištirti 193 vartotojų skundai (79 dėl daržovių ir 114 dėl vaisių). Pagrįsti skundai sudarė 30 % (24 dėl daržovių ir 34 dėl vaisių). Lyginant su 2009 m. rezultatais, bendras atliktų patikrinimų skaičius sumažėjo 970 atvejų. Padidėjo patikrintų vaisių, daržovių kiekis – 69 t. Ypatingai sustiprėjo vaisių, daržovių kontrolė turgavietėse, jų patikrinta 2,5 karto daugiau nei 2009 m.

2010 m. patikrinta 304 t šviežių vaisių ir daržovių (2009 m. – 235 t). Nustatytų kokybės reikalavimų neatitiko 46,2 t (15,2 %), ženklavimo neatitikimai sudarė 52,5 % nuo viso vaisių ir daržovių patikrinto kiekio. Pagerėjo realizuojamų vaisių ir daržovių kokybės rodikliai didžiuosiuose prekybos centruose, o parduotuvėse vaisių, daržovių kokybės rodikliai pablogėjo beveik 10 %.

Lietuvoje užaugintų vaisių, daržovių patikrinta 165 t, kas sudaro 54 % nuo viso jų patikrinto kiekio. Prekybos standartų reikalavimų neatitiko 27,6 t (16,7 %), ženklavimo neatitikimai sudarė 44 %.

Didžiuosiuose prekybos centruose atlikta 2050 patikrinimų, patikrinta 72352 kg šviežių vaisių ir daržovių, prekybos standartų reikalavimų neatitiko 5810 kg (8 %), ženklavimo pažeidimai sudarė 41 %.

Gatvės prekybos vietose atlikti 384 patikrinimai, patikrinta 5845 kg vaisių ir daržovių, prekybos standartų reikalavimų neatitiko 875 kg (15 %), ženklavimo neatitikimai sudarė 63 %.

Turgavietėse atlikta 2670 patikrinimų, patikrinta 181838 kg vaisių ir daržovių, prekybos standartų reikalavimų neatitiko 30360 kg (17 %), ženklavimo pažeidimai sudarė 61 %.

Patikrinimų metu 2010 m. sustabdyta 7030 kg vaisių daržovių realizacija dėl kokybės ir ženklavimo pažeidimų, iš jų lietuviškų – 3796 kg. Trūkumams pašalinti prekybos įmonės buvo įpareigosotos suženklinti 1180 kg, perrūšiuoti 5740 kg, sunaikinti 110 kg vaisių, daržovių. Daugiausiai buvo sustabdyta lietuviškų agurkų, bulvių, morkų, lenkiškų obuolių, slyvų, svogūnų, indiškų vynuogių.

2010 m. už nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus pagal ATPK surašytas 551 įspėjimas ir paskirtos 177 baudos (29570 Lt sumai). 2009 m. už nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus pagal ATPK surašyti 25 įspėjimai ir paskirtos 357 baudos (59900 Lt sumai). Taikytų nuobaudų skaičius padidėjo, dvidešimt kartų daugiau surašyta įspėjimų, o piniginių baudų paskirta per pusę mažiau, baudų suma sumažėjo 30330 Lt.

Kontrolė dėl jonizuojančios spinduliuotės.

2010 m. teritorinės VMVT patikrino 532 parduotuves, kurios prekiauja prieskoniais, aromatinėmis žolėmis, augaliniais pagardais, dėl šių produktų ženklavimo, atsekamumo. Išanalizavus kontrolės rezultatus, galima teigti, kad LR rinkoje maisto produktų, apdorotų jonizuojančiąja spinduliuote, nėra.

Mėsos sektoriaus kontrolė.

Tarnyba, vykdydama kontrolės programą, paremtą rizikos vertinimu, dėl įvežamų mėsos produktų saugos ir kokybės reikalavimų, atlieka ir įvežamų gaminių saugos, kokybės, ženklavimo kontrolę.

Per 2010 m. vykdant mėsos ir mėsos gaminių įvežimo kontrolę buvo atlikti:

- 6292 siuntų dokumentiniai tikrinimai, nustatyta 13 pažeidimų;
- 4474 siuntų atitikties patikrinimai, nustatyta 27 pažeidimai;
- 4019 siuntų fiziniai patikrinimai, nustatyta 37 pažeidimai.

Taip pat per minėtą laikotarpį 70 siuntų mėginiai buvo atrinkti laboratoriniams tyrimams, 2 atvejais nustatyta mikrobiologinė tarša.

Dėl nustatytų pažeidimų buvo priimti 9 sprendimai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką sustabdymo ir 7 sprendimai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką uždraudimo.

2010 m. į Lietuvą įvežta 93,3 tūkst. tonų mėsos ir jos gaminių (22,07 tūkst. tonų arba 24 % mažiau negu per 2009 m.). Didžiausią dalį pagal mėsos rūšį sudaro įvežama kiauliena – 54 %, mėsos gaminiai – 22 % paukštiena – 16 % ir subproduktai 6,5 % nuo viso įvežamo mėsos ir mėsos gaminių kiekio. Lietuviška kiauliena rinkoje sudaro 53,3 %, įvežtinė – 46,7 % (skaičiuojant, kad paskerstų kiaulių skerdenų vidutinis svoris 80 kg).

Dioksinų kontrolė Baltijos jūroje sugaunamose žuvyse.

Tarnyba nuo 2004 m. kasmet atlieka Baltijos jūroje sugautų žuvų, skirtų vartoti žmonėms, tyrimus dėl dioksinų ir dioksinų tipo polichlorintų bifenių (PCB). Ataskaitos apie tyrimų duomenis teikiamos Europos Komisijai, Europos maisto saugos tarnybai ir kitoms suinteresuotoms institucijoms.

Nustatyta, kad daugiausiai dioksinu užterštos riebiosios Baltijos jūros žuvys, jų kepenys. Todėl tiriamos šios riebiosios prekinio dydžio žuvys (šviežios ir perdirbtos): Baltijos šprotai, silkės (strimelės), lašišos, ir menkių kepenys. Mėginiai atrenkami žvejybos laivuose, turinčiuose leidimus vykdyti verslinę žvejybą, jų iškrovimo metu ar prieš pirminį pardavimą (žuvų gaminių – žuvų gamybos įmonėse).

Pagal 2010 m. planą ištirti 6 mėginiai – 1 mėginys menkių kepenų, 1 mėginys lašišos, 2 mėginiai šprotų ir 2 mėginiai strimelių (1 mėginys viršijo nustatytą normą – menkių kepenyse dioksinų ir PCB suma – 36,24 pg/g).

Maisto priedų kontrolė.

2010 m. buvo vykdomi tiksliniai tikrinimai dėl maisto priedų naudojimo maisto produktuose ir, ar leidžiami vartoti kiekiai neviršijo leidžiamų normų.

Buvo atliktas tikslinis tikrinimas, norint įsitikinti ar šalies rinkai tiekiamos mišrainės / salotos, pagamintos šalies prekybos centrų kulinarijos cechuose, yra saugios ir kokybiškos ir ar šių produktų ženklavimo etiketėse pateikta informacija neklaidina vartotojų. Buvo tiriami konservantai – sorbo rūgštis ir sorbatai, benzoinė rūgštis ir benzoatai, aromato ir skonio stiprikliai. Tikrinimo metu nustatytas tik vienas atvejis, kai gamybai papildomai buvo naudojami maisto priedai, dauguma kulinarijos cechu papildomai maisto priedų nenaudoja.

Kitas tikslinis tikrinimas buvo skirtas patikrinti tuos produktus, kur gamintojas ženklavimo etiketėje deklaruoja, kad produktas „Be E“, „Be jokių E“, „Be konservantų“, „Be skonio stipriklių“ ir t.t. Viso buvo atrinktas 121 mėginys, iš kurių 9 – teigiami:

1. UAB „Vilniaus duona“ – nustatyti sorbatai.
2. UAB „Mažeikių mėsinė“ – nustatyti nitratai.
3. UAB „Klaipėdos mėsinė“ – nustatyti nitratai.
4. UAB „Klaipėdos mėsinė“ – nustatyti nitratai.

5. UAB „Varėnos pienelis“ – nustatyti sorbatai.
6. UAB „Kėdainių konservų fabrikas“ – nustatyti sorbatai.
7. UAB „Krekenavos agrofirma“ – nustatyti nitratai.
8. UAB „Krekenavos agrofirma“ – nustatyti nitratai.
9. UAB „Stragutės mėsa“ – nustatyti nitratai.

Igyvendinant ketvirtąjį programos tikslą ir siekiant užtikrinti pašarų saugą ir kokybę bei jų atitikti ES ir nacionalinių teisės aktų reikalavimams, 2010 m. buvo vykdoma ūkio subjektų, užsiimančių pašarų veikla, valstybinė kontrolė ir valstybinė pašarų stebėseną, pagrįsta rizikos vertinimu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pašarų įstatymo pakeitimo įstatymu (Žin., 2010, Nr. 12-560), įsigaliojusių nuo 2010 m. liepos 1 d., Taryba pradėjo vykdyti naujai deleguotas funkcijas – tvirtinti ir registruoti ūkio subjektus, kurie verčiasi pirmine pašarų gamyba, pašarų priedų, premiksų, kombinuotųjų pašarų gamyba, laikymu, fasavimu, pakavimu, transportavimu ir tiekimu rinkai bei vykdyti valstybinę veterinarinę pirminės pašarų gamybos kontrolę.

Tikslo pasiekimo rezultatai įvertinti atsižvelgiant į strateginiame veiklos plane numatytus rezultato ir produkto vertinimo kriterijus:

Pagerės pašarų tvarkymo subjektų būklė higienos ir ženklinimo reikalavimų laikymosi požiūriu.

2010 m. valstybinė pašarų kontrolė buvo vykdoma 1325 pašarų gamybos ir prekybos subjektuose ir 74546 subjektuose, naudojančiuose savo gamybos pašarus. Per ataskaitinį laikotarpį minėtuose subjektuose buvo atlikti 3856 patikrinimai, iš jų 555 kurių metu buvo nustatyti pažeidimai. Tai sudaro 14 % nuo bendro patikrinimų skaičiaus (2009 m. buvo atlikti 3583 patikrinimai, 825 atvejais nustatyti pažeidimai (23 %).

Už nustatytus pažeidimus 2010 m. pašarų tvarkymo subjektams paskirta 14 baudų (1120 Lt) ir 5 įspėjimai. Surašyti 3 sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos sustabdymo ir 6 sprendimai dėl pašarų tiekimo į rinką sustabdymo, uždraudimo.

Dėl pašarų saugos ir kokybės 2010 m. buvo gauti 5 vartotojų skundai, iš jų pagrįstas – 1.

RASFF sistema dėl nesaugių pašarų Europos Komisijai išsiųsti 3 pranešimai.

Pagerės pašarų kokybė ir sauga (mėginių tyrimai).

Siekiant užtikrinti pašarų saugą ir kokybę, 2010 m. atrinkti 3937 pašarų mėginiai laboratoriniams tyrimams atlikti, iš jų 40 mėginių buvo teigiami (nepatenkinami). Tai sudaro 1 % nuo bendro mėginių skaičiaus (2009 m. buvo atrinkti 1882 mėginiai, iš jų 23 teigiami (1,2 %).

Igyvendindama penktąjį programos tikslą, Taryba vykdo ŠGP turėtojų ir ŠGP tvarkymo įmonių veterinarinę kontrolę. Siekiama, kad ŠGP tvarkymo subjektai geriau vykdytų teisės aktų reikalavimus ir patikrinimų metu būtų nustatoma mažiau teisės aktų pažeidimų. 2010 m. buvo atliktas 141 ŠGP tvarkymo įmonių patikrinimas, 39 atvejais buvo nustatyti trūkumai, tai sudaro 28 % nuo bendro patikrinimų skaičiaus (2009 m. buvo atlikti 133 patikrinimai, 24 atvejais buvo nustatyti trūkumai (18 %)). Pagrindiniai tikrinimų metu nustatomi trūkumai – netinkamas ženklinimas, neužtikrinama nuolatine temperatūros kontrolė, netinkama apskaita.

Šeštasis programos tikslas – užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos rinkoje būtų saugūs, geros kokybės, efektyvūs ir nustatytuosius reikalavimus atitinkantys veterinariniai vaistai ir biocidai. Veterinarinių vaistų, pateiktų registracijai, registracijos atnaujinimui ir keitimams, sąrankų ekspertizę, kad būtų įvertinta veterinarinių vaistų kokybė, efektyvumas ir saugumas atlieka Instituto Rizikos vertinimo departamentas (toliau – Departamentas). Departamentas teikia išvadas Tarybai ir administruoja veterinarinių vaistų registrą (toliau – Registras) bei archyvuoja veterinarinių vaistų sąrankas. Lietuvoje veterinarinių vaistų asortimentas kasmet didėja.

2010 m. Registre buvo 1036 veterinariniai vaistai. Registracija atnaujinta 95 veterinariniams vaistams ir 315 veterinarinių vaistų pakeistos charakteristikų santraukos. 2010 m. buvo įvertintos 294 periodinės veterinarinių vaistų saugumo ataskaitos.

2010 m. užregistruotos 5 vakcinos, 42 antimikrobiniai vaistai, 2 hormoniniai vaistai, 8 nesteroidiniai vaistai nuo uždegimo, 16 antiparazitinių vaistų ir 24 kiti veterinariniai vaistai. 2010 m. veterinarinės paskirties biocidų sąrašė buvo 94 biocidai. 2010 m. buvo užregistruota 19 veterinarinės paskirties biocidų ir 2 biocidų registracija buvo atnaujinta.

Pagerės veterinarinius vaistus ir veterinarinius biocidus gaminančių ir tiekiančių rinkai subjektų atitiktis reikalavimams.

Lietuvoje 2010 m. veterinarine farmacine veikla užsiėmė 1 veterinarinių vaistų gamybos įmonė, 34 didmeninės veterinarinių vaistų prekybos įmonės ir 127 veterinarijos vaistinės veiklos licenciją turinčių juridinių asmenų.

2010 m. iš viso buvo atlikta 544 didmeninės veterinarinių vaistų prekybos įmonių, veterinarijos vaistinių ir 1027 veterinarinių paslaugų teikėjų patikrinimai, iš jų 672 patikrinimai, kurių metu nustatyti teisės aktų pažeidimai (2009 m. viso atlikta 3476 patikrinimai, 812 kartų nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai). Už teisės aktų reikalavimų pažeidimus taikytos priemonės: skirta 144 įspėjimai, 218 baudų (23280 Lt sumai), panaikinti 2 leidimai vykdyti veiklą, 8 atvejais sustabdyta veikla.

Geriau bus naudojami gyvūnų gydymui ir gyvūnų užkrečiamųjų ligų profilaktikai skirti veterinariniai vaistai ir veterinariniai biocidai.

2010 m. iš viso buvo atlikti 3692 maistinius gyvūnus laikančių ūkio subjektų patikrinimai, iš jų 586 patikrinimai, kurių metu nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai (2009 m. – 2361 patikrinimas, 470 patikrinimų su nustatytais teisės aktų reikalavimų pažeidimais), tai sudaro 16 % nuo bendro patikrinimų skaičiaus (buvo planuota 32 %).

Septintajam programos tikslui įgyvendinti, 2010 m. Tarnyba didelį dėmesį skyrė kovai su kontrabanda ir šešėline ekonomika. Glaudžiai bendradarbiauta, keistasi informaciniais duomenimis su Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybine mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos. Dalyvauta koordinaciniuose pasitarimuose Lietuvos Respublikos Vyriausybėje dėl priemonių plano kovos su kontrabanda ir nelegalia apyvarta stiprinimui ir koordinavimui. Teritorinės VMVT kartu su kitomis institucijomis dalyvavo apskričių koordinaciniuose pasitarimuose. 2010 m. iš apyvartos išimta daugiau kaip 120,4 t gyvūninio ir 5,8 t negyvūninio maisto produktų, 24760 vnt. kiaušinių, daugiau kaip 2 tūkst. l alkoholinių ir 161 l nealkoholinių gėrimų. Už nustatytus pažeidimus paskirta baudų daugiau kaip už 108 000 litų, skirta 30 įspėjimų, nustatyti 48 asmenys, užsiimančys prekyba, neįsigijus verslo liudijimų ar neįregistravus individualios veiklos, 16 asmenų, užsiimančių viešo maitinimo veikla neturint maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimo.

LR 2010 m. veikė 14 pasienio veterinarijos postų (toliau – PVP). Kiekvienai iš trečiųjų šalių į Lietuvą įvežamai, tranzitu vežamai Tarnybos kontroliuojamai siuntai atliekamas veterinarinis tikrinimas. Atlikus siuntos veterinarinį tikrinimą ir nustatčius, kad ji neatitinka nustatytų teisės aktų reikalavimų, siunta gali būti grąžinama siuntėjui arba nukreipta perdirbimui ar sunaikinimui.

Importuojamų į ES teritoriją ir tranzitu vežamų siuntų ir gyvūnų kontrolė.

Per 2010 m. PVP patikrintos 6664 importuojamos ir 47970 tranzitu vežamų Tarnybos kontroliuojamų prekių siuntos, bendras jų svoris atitinkamai siekia 268893 t. ir 1525519 t.

2010 m. iš viso importuotos 7582 negyvūninio maisto siuntos. Beveik pusę siuntų sudarė „jautrus“ negyvūninis maistas. 2010 m. importuotos 65303 t (3287 siuntos) (2009 m. – 81249 t (3485 siuntos) „jautrus“ negyvūninio maisto. Kaip ir kiekvienais metais daugiausiai iš trečiųjų šalių importuojama citrusinių vaisių (41 % viso kiekio).

Laboratoriniams tyrimams atrinkta 670 mėginių, tai sudaro 20 % (2009 m. – 23 %) nuo visų importuotų siuntų.

PVP 2010 m. patikrintos 47966 gyvūninių produktų ir pašarų siuntos (2009 m. – 41389 siuntos), kurių svoris – 1525439 t. Pašarų tranzitu buvo pervežta 15278 siuntos (862140 t).

Laboratoriniams tyrimams 2010 m. buvo paimti 485 importuojamų gyvūninių produktų mėginiai, kuriems atlikti 243 tyrimai parazitams nustatyti, 95 mikrobiologiniai tyrimai ir 274 cheminiai tyrimai.

Tyrimų metu 13 siuntų gauti nepatenkinami laboratorinių tyrimų rezultatai, iš jų dėl parazitų nustatymo žuvyse ir žuvų filė – 8 siuntoms ir dėl salmonelių nustatymo žuvų miltuose – 5 siuntoms.

2010 m. PVP grąžino, nukreipė sunaikinti, sulaukė 24 siuntas:

1. 18 siuntų grąžintos iš PVP atgal į trečiąją šalį (iš jų 11 importuotų, 7 vežtos tranzitu).
2. 6 nukreiptos sunaikinti (iš jų 1 importuota, 5 vežtos tranzitu).

Trečiosioms šalims neleidus importuoti ES kilmės gyvūninių produktų, per PVP buvo reimportuotos 25 siuntos, iš jų 12 siuntų buvo lietuviškos kilmės.

Eksporto kontrolė.

Per 2010 metus eksportuota 138 tūkst. tonų maisto produktų (2009 m. – 119 tūkst. t). Bendras gyvulių, pašarų, gyvūninių ir negyvūninių maisto produktų siuntų skaičius siekia 14321 (2009 m. – 14193). 2010 m. iš Lietuvos sumažėjo avių, ožkų, kiaulių, telyčių ir prieauglio eksportas, kitų ūkinių gyvūnų ir paukščių eksportas padidėjo.

2010 m. eksportuota 445408 kiaulės (2009 m. – 564528), 6536660 paukščių (2009 m. – 6267535), 131021 galvijai (2009 m. – 148374), 1353 arkliai (2009 m. – 1550) ir 172 avys ir ožkos (2009 m. – 17). Iš viso eksportuoti 714469 gyvuliai (2009 m. – 714469).

2010 m. gyvulių eksportas į ES ir trečiąsias šalis pasiskirstė maždaug po lygiai. Paukščių daugiausia eksportuota į Baltarusiją – 4803740 paukščių. Kiaulių daugiausia eksportuota į Rusiją – 282757 kiaulės, prieauglio daugiausia eksportuota į Olandiją – 42869 vnt.

Kaip ir pernai, Rusija ir Nepriklausomų valstybių sandraugos šalys išliko didžiausios Lietuvos eksporto į trečiąsias šalis partnerės. Galima paminėti: mėsos išvežta 13514 t, mėsos gaminių išvežta 682 t, pieno ir pieno produktų išvežta 74204 t, pieno išrūgų išvežta 14367 t, maistinių pieno miltų išvežta 12585 t, žuvies ir jos gaminių išvežta 45323 t, inkubacinių kiaušinių išvežta 1359560 vnt., pašarinių grūdų išvežta 3668 t, žuvies miltų išvežta 5689 t, pieno pakaitalo išvežta 6793 t.

Aštuntasis programos tikslą – optimizuoti rizikos valdymą maisto ir veterinarijos srityse bei informacijos teikimą apie pavojus vartotojams ir socialiniams partneriams, vykdyti rizikos vertinimą, vykdo Instituto Rizikos vertinimo departamentas. 2010 m. Departamentas organizavo rizikos vertinimą, teikė mokslinę, techninę pagalbą rizikos valdytojams bei informaciją apie riziką vartotojams ir socialiniams partneriams. Departamente buvo atliekamas rizikos vertinimas visoje maisto saugos grandinėje nuo lauko iki stalo. Mokslinė nuomonė apie medžiagas ir produktus buvo teikiama atsižvelgiant į naudą ir riziką. Departamentas vertino medžiagų, produktų ir teiginių riziką, analizavo ir platino mokslinę informaciją, rengė rizikos vertinimo kokybės valdymo vadovą ir rizikos vertinimo metodikas, bendradarbiavo su socialiniais partneriais ir vartotojais rizikos vertinimo klausimais.

Atliktų rizikos vertinimų skaičius pagal rizikos vertinimo metodikas.

2010 m. Departamentas, remdamasis moksline literatūra ir pripažintomis rizikos vertinimo metodikomis, atliko 37 rizikos vertinimus maisto ir veterinarijos srityse. Tarnyba, atsižvelgdama į Departamento pateiktas mokslines rekomendacijas ir atliktus trimus, priėmė daugiau sprendimų dėl maisto produktų saugos ir kokybės. 2010 m. šis skaičius sudarė 49 % (planuota 50%).

Be to, atsižvelgiant į Departamento atliktų tyrimų ir rizikos vertinimų išvadas, 2010 m. buvo atnaujinta valstybinės kontrolės planavimo sistema. Tai kiekvienais metais leidžia padidinti vykdomos kontrolės efektyvumą, 2010 m. šis skaičius siekė 63 %.

Parengtų informacinių pranešimų, suorganizuotų konferencijų, seminarų ir mokymų dėl rizikos vertinimo, dalyvautų projektų skaičius.

2010 m. Departamentas parengė 106 informacinius pranešimus rizikos vertinimo klausimais.

2010 m. Departamento specialistai atsakinėjo į vartotojų užklausimus šiomis temomis: maisto koncentratai, biogeniniai aminorai mėsos produktuose bei žuvyse, kancerogenai maisto produktuose, leistinos pesticidų normos vaisiuose, ekologiškos daržovės, skaldyti ryžiai, maisto produktai mėsos produktuose, bakterijų skaičius burokėliuose, spurgų virimui naudojami riebalai, patulino pritaikymas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1881/2006, būtini atlikti tyrimai ūkyje užaugintoms braškėms, listerijos žuvyse, importuojamiems sausiems prieskonių mišiniam atliekami tyrimai, košerinis maistas, maisto produktų ženklinimas, mechaniškai atskirta mėsa, greitai užšaldyti maisto produktai.

2010 m. Departamentas suorganizavo 1 konferenciją, 2 pasitarimus ir 5 ekspertų mokymus rizikos vertinimo klausimais. Iš jų galima pažymėti:

1. 2010 m. rugsėjo 16–17 dienomis Lietuvoje buvo organizuota tarptautinė konferencija „Rizikos faktoriai gyvūnų mityboje ir jų įtaka maisto kokybei“. Ši konferencija surengta pagal ES septintosios bendrosios mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programos projektą „BaltFoodQual towards improved research capacity and better integration into European reaseach area“. Konferencijoje dalyvavo Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Belgijos mokslininkai, Europos pašarų gamintojų federacijos ir Lietuvos pašarų perdirbėjų asociacijos bei Tarnybos atstovai. Konferencijoje buvo perskaityta 20 mokslinių pranešimų pašarų kokybės ir saugos klausimais. Instituto ekspertai Petras

Mačiulskis, Nijolė Stankevičienė ir Snieguolė Trumpickaitė Dzekčiorienė perskaitė du pranešimus – „Mokslinis požiūris į pašarų saugą“ bei „Pašarų kokybės valstybinė stebėsena Lietuvoje“.

2. 2010 m. liepos 27 d. Institute vyko Tarnybos, Instituto ir Lietuvos bitininkų sąjungos organizuotas pasitarimas tema „Bičių žuvimo priežastys Lietuvoje“. Pasitarime dalyvavo Tarnybos, Instituto, Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos specialistai, mokslo įstaigų atstovai ir Lietuvos bitininkų sąjungos valdybos nariai.

3. 2010 metų birželio 17 d. Institutas kartu su Kauno apskrities VMVT organizavo pasitarimą pieno kokybės klausimais. Tai vienas iš veterinarijos savaitės renginių. Renginyje Instituto, Kauno apskrities VMVT ir Valstybinės įmonės "Pieno tyrimai" specialistai bei pieno gamybos ir perdirbimo įmonių atstovai diskutavo pieno kokybės klausimais.

2010 m. Departamento specialistai rizikos vertinimo srityje dalyvavo 3 projektuose:

- Lietuvos ir Rumunijos dvynių projektas RO/2007/IB/AG/02 „Nacionalinės sanitarinės veterinarijos ir maisto saugos tarnybos institucinių gebėjimų stiprinimas – veterinarijos tarnybos gebančios stebėti, likviduoti ir kontroliuoti gyvūnų ligas“.
- AFC Consultants International GmbH projektas „Private Sector Development in the Southern Caucasus, Food Safety Module (GTZ) Gruzijoje“.
- AFC Consultants International GmbH projektas „Private Sector Development in the Southern Caucasus, Food Safety Module (GTZ) Armėnijoje“

Departamento specialistai taip pat teikė informaciją žiniasklaidai bei dalyvavo televizijos ir radijo laidose maisto rizikos vertinimo temomis.

1 priedas

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-07-01-01	1. Sumažės pasiutligės atvejų.	50	33	134 %
R-07-01-02	2. Sumažės paukščių sergamumas salmonelioze.	3 %	1,4 %	154 %
R-07-01-03	3. Sumažės ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo pažeidimų gyvulių laikymo vietose pagal patikrintų ūkių ir juose nustatytų pažeidimų skaičiaus santykį.	32 %	13 %	160 %
	Produkto:			
P-07-01-01-01	1. Išmėtytų jaukų su pasiutligės vakcina skaičius.	2,6 mln.	2,6 mln.	100 %
P-07-01-02-02	2. Ištirtų mėginių dėl pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų skaičius.	260000	243838	94 %
P-07-01-02-03	3. Ištirtų mėginių zoonozijų tyrimams skaičius.	600	560	94 %
P-07-01-02-04	4. Gyvulių ūkių patikrinimų dėl gyvūnų sveikatingumo, ženklavimo ir identifikavimo skaičius.	12850	14987	117 %
P-07-01-02-05	5. Suorganizuotų pratybų dėl pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų neatidėliotinių priemonių planų taikymo skaičius.	2	1	50 %
P-07-01-02-06	6. Pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų neatidėliotinių priemonių planų skaičius.	6	6	100 %

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-07-02-01	1. Pagerės gyvūnų laikymo vietose gyvūnų gerovės lygis, išreikštas patikrinimų su pažeidimais ir bendro patikrinimų skaičiaus santykiu.	22 %	22 %	100 %
R-07-02-02	2. Pagerės skerdziamų gyvūnų gerovė, t. y. padaugės skerdyklų, atitinkančių gyvūnų gerovės reikalavimus.	97 %	97 %	100 %
R-07-02-03	3. Mažės gyvūnų gerovės reikalavimų pažeidimų gyvūnus vežant.	28 %	28 %	100 %
	Produkto:			
P-07-02-01-01	1. Gyvūnų gerovės patikrinimų skaičius ūkinių gyvūnų laikymo vietose.	15000	11538	77 %
P-07-02-01-02	2. Gyvūnų gerovės patikrinimų skaičius gyvulių ir paukščių skerdyklose.	350	398	113 %
P-07-02-01-03	3. Gyvūnų gerovės patikrinimų skaičius transporto priemonių, gyvūnų vežimo, gyvūnų išsiuntimo ir paskirties vietose.	3000	3100	103 %
P-07-02-01-04	4. Gautų asmenų pranešimų dėl gyvūnų gerovės pažeidimų skaičius.	750	963	128 %
P-07-02-01-05	5. Suorganizuotų susitikimų su institucijomis, organizacijomis ir asociacijomis gyvūnų gerovės klausimais skaičius.	2	2	100 %
	Rezultato:			
R-07-03-01	1. Pagerės maisto tvarkymo subjektų būklė, padaugės maisto tvarkymo subjektų, visiškai atitinkančių maisto saugos ir kokybės reikalavimus.	89 %	85 %	96 %
R-07-03-02	2. Sumažės žmonių grupinių žarnyno infekcinių susirgimų, kilusių dėl nesaugaus maisto.	23	21	109 %
R-07-03-03	3. Pagerės maisto sauga ir kokybė, atsižvelgiant į bendrą ištirtų maisto mėginių ir mėginių, kurių tyrimo rezultatai teigiami, santykį.	2,5 %	2,4 %	104 %
R-07-03-04	4. Sumažės vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo.	2050	2547	76 %
	Produkto:			
P-07-03-01-01	1. Atliktų maisto tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius.	29000	29496	102 %
P-07-03-01-02	2. Ištirtų valstybinių maisto produktų mėginių skaičius.	3960	7761	196 %
P-07-03-01-03	3. Atliktų viešai tiekiamo geriamojo vandens stebėsenos mėginių laboratorinių tyrimų skaičius.	100	225	225 %
P-07-03-01-04	4. Nesaugaus maisto, esančio Lietuvos Respublikos rinkoje, uždraudimo atvejų skaičius.	30	34	113 %
P-07-03-01-05	5. Išsiųstų EK RASFF sistema pranešimų dėl nesaugaus maisto skaičius.	40	45	112 %
P-07-03-01-06	6. Nustatytų maisto klastojimo ir ženklinimo pažeidimų (vartotojų klaidinimo) atvejų skaičius.	1600	1404	88 %
P-07-03-01-07	7. Nustatytų Reklamos įstatymo pažeidimo atvejų skaičius.	18	21	117 %
P-07-03-01-08	8. Suorganizuotų mokomųjų renginių atskiroms maisto tvarkymo subjektų grupėms skaičius.	19	28	147 %
P-07-03-01-09	9. Vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo skaičius.	2050	2547	76 %
P-07-03-01-10	10. Pagrįstų vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo skaičius.	900	946	105 %
P-07-03-01-11	11. Parengtų informacinių pranešimų visuomenei maisto	200	205	102 %

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	saugos ir kokybės, ženklinimo klausimais skaičius.			
	Rezultato:			
R-07-04-01	1. Pagerės pašarų tvarkymo subjektų būklė higienos, ženklinimo reikalavimų laikymosi požiūriu, atsižvelgiant į patikrinimų, kai nenustatyta teisės aktų reikalavimų pažeidimų, ir patikrinimų santykį.	77 %	86 %	111 %
R-07-04-02	2. Pagerės pašarų kokybė ir sauga, padaugės pašarų tyrimų, atitinkančių kokybės ir saugos reikalavimus.	1,4 %	1 %	129 %
	Produkto:			
P-07-04-01-01	1. Pašarų tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius.	2000	3856	192 %
P-07-04-01-02	2. Išsiųstų RASFF sistema pranešimų dėl nesaugių pašarų skaičius.	1	3	300 %
P-07-04-01-03	3. Atliktų pašarų mėginių kokybės ir saugos laboratorinių tyrimų skaičius.	300	428	143 %
	Rezultato:			
R-07-05-01	1. Šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo subjektai geriau vykdys teisės aktų reikalavimus, atsižvelgiant į patikrinimų ir nustatytų teisės aktų reikalavimų pažeidimų santykį.	56 %	56 %	100 %
	Produkto:			
P-07-05-01-01	1. Šalutinius gyvūninius produktus tvarkančių subjektų patikrinimų skaičius.	100	102	102 %
P-07-05-01-02	2. Sukurta informacinė duomenų valdymo sistema, apimanti šalutinių gyvūninių produktų kontrolę.	1	1	100 %
	Rezultato:			
R-07-06-01	1. Pagerės veterinarinius vaistus ir veterinarinius biocidus gaminančių ir tiekiančių rinkai subjektų atitiktis reikalavimams, išreikšta patikrinimų be pažeidimų ir bendro patikrinimų skaičiaus santykiu.	65 %	80 %	123 %
R-07-06-02	2. Geriau bus naudojami gyvūnų gydymui ir gyvūnų užkrečiamųjų ligų profilaktikai skirti veterinariniai vaistai ir veterinariniai biocidai, patikrinimų metu bus mažiau nustatoma pažeidimų.	32 %	16 %	150 %
	Produkto:			
P-07-06-01-01	1. Veterinarinių vaistų ir veterinarinių biocidų gamybos, didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių patikrinimų skaičius.	300	544	181 %
P-07-06-01-02	2. Veterinarinių vaistų ir veterinarinių biocidų naudojimo gyvūnams gydyti ir užkrečiamųjų gyvūnų ligų profilaktikai gyvūnų laikymo vietose patikrinimų skaičius.	2300	3692	160 %
P-07-06-01-03	3. Registruotų ir perregistruotų veterinarinių vaistų ir veterinarinių biocidų skaičius bei jų sąrankų keitimų skaičius.	250	528	211 %
	Rezultato:			
R-07-07-01	1. Lietuvos Respublikoje nekils gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkių, priklausančių nuo Lietuvos pasienio veterinarijos postų gyvūnų importo ir tranzito kontrolės.	0	0	100 %
R-07-07-02	2. Į Lietuvos Respublikos ir Bendrijos rinką per Lietuvos pasienio veterinarijos postus nepateks nesaugių Tarnybos kontroliuojamų prekių.	0	0	100 %
	Produkto:			
P-07-07-01-01	1. Patikrintų importuojamų į ES teritoriją siuntų skaičius, siuntų svoris, gyvūnų skaičius.	4800 140000 600	6664 268893 497	138 % 192 % 83 %

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
P-07-07-01-02	2. Patikrintų tranzitu vežamų siuntų skaičius, siuntų svoris, gyvūnų skaičius.	30000 1000000 1000	47970 1525519 1408	159 % 152 % 140 %
P-07-07-01-03	3. Tranzitu vežamų tarnybos kontroliuojamų prekių, kurios laikinai saugomos muitinės sandėliuose, patikrinimų skaičius.	7000	8440	120 %
P-07-07-01-04	4. Uždraustų importuoti Lietuvos pasienio veterinarijos postų kontroliuojamų prekių atvejų skaičius.	25	24	96 %
	Rezultato:			
R-07-08-01	1. Padaugės Tarnybos sprendimų, pagrįstų Instituto rizikos vertinimo ir tyrimo rezultatais.	50 %	49 %	98 %
R-07-08-02	2. Padidės kontrolės efektyvumas, priklausantis nuo rizikos vertinimo išvadų.	62 %	63 %	101 %
	Produkto:			
P-07-08-01-01	1. Atliktų rizikos vertinimų skaičius pagal rizikos vertinimo metodikas.	20	37	185 %
P-07-08-01-02	2. Parengtų informacinių pranešimų rizikos vertinimo klausimais skaičius.	53	106	200 %
P-07-08-01-03	3. Suorganizuotų mokslinių konferencijų, seminarų ir mokymų rizikos vertinimo klausimais skaičius.	3	8	267 %
P-07-08-01-04	4. Rizikos vertinimo srityje dalyvautų projektų skaičius.	3	3	100 %

1.81 programa „Specialioji maisto tvarkymo valstybinės veterinarinės priežiūros programa“

Ši programa skirta užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų nustatymą, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės tyrimus bei maisto ir pašarų saugumo ir kokybės tyrimus akredituotais laboratoriniais tyrimų metodais. Gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės tyrimus bei maisto ir pašarų saugos ir kokybės tyrimus atlieka Instituto nacionalinės referentinės bakteriologinių, cheminių, maisto produktų mikrobiologinių, molekulinės biologijos ir genetiškai modifikuotų organizmų, patologinių anatominių ir histologinių, radiologinių, serologinių ir virusologinių tyrimų laboratorijos bei Tarnybai pavaldžių įstaigų laboratorijos. Ji skirta laboratorijų techninės bazės, tyrimų metodikų tobulinimui ir modernizavimui, bei darbuotojų kvalifikacijos kėlimui užtikrinti.

Specialiosios maisto tvarkymo valstybinės veterinarinės priežiūros programos lėšos skirtos Instituto išlaidoms, reikalingoms nuostatuose numatytų funkcijų vykdymui užtikrinti.

Šiai programai įgyvendinti keliamas tikslas – užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės, bei maisto ir pašarų saugumo ir kokybės nustatymą.

Siekiant programos tikslo, Tarnyba yra sukūrusi laboratorijų tinklą, kurį sudaro Instituto laboratorijos Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir Panevėžyje bei apskričių valstybinių maisto ir veterinarijos tarnybų laboratorijos Alytuje, Klaipėdoje, Marijampolėje, Tauragėje, Telšiuose ir Utenoje.

Sukurta Instituto struktūra garantuoja nepriklausoma ir objektyvia moksline nuomone pagrįstą efektyvų maisto saugos, vartotojų apsaugos, gyvūnų sveikatingumo ir veterinarijos reikalavimų vykdymą šalyje. Instituto laboratorijos atlieka valstybinę maisto produktų ir jų žaliavų, geriamojo ir mineralinio vandens, pašarų ir jų žaliavų, gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolę

2010 m. Instituto darbuotojai dalyvavo įgyvendinant tarptautinius projektus:

1) Dvynių projektas RO/2007-IB/AG/02 „Nacionalinės veterinarijos ir maisto saugos tarnybos institucinių pajėgumų stiprinimas – veterinarijos tarnybų gebėjimas stebėti, likviduoti ir kontroliuoti gyvūnų ligas“.

2) ES Dvynių projektas KS/07/AG/01 „Europos Sąjungos maisto saugos ir veterinarijos tarnybų standartų atitiktis“.

2010 m. Instituto Laboratorijos departamento veikla atitiko LST EN ISO/IEC 17025 standarto ir kokybės vadybos sistemos reikalavimus. Laboratorijos departamento kokybės vadybos sistema užtikrina kokybišką valstybinių programų vykdymą bei užsakovų poreikių tenkinimą, tyrimų atlikimui naudojant modernią įrangą, naujausius mokslo pasiekimus. Šiems tikslams įgyvendinti įsisavinami ir akredituojami nauji tyrimų metodai – 2010 m. akredituoti 27 metodai, kurie įtraukti į lanksčią akreditacijos sritį. Laboratorijos departamentas turi lanksčią akreditacijos schemą, tai leidžia laboratorijai modifikuotus arba naujus metodus, kurių principas yra identiškas esantiems akreditacijos srityje, traktuoti kaip akredituotus.

Institutas iš viso taiko 499 akredituotus tyrimo metodus. Rusijos Federacijos techninio reguliavimo ir metrologijos federalinės agentūros akreditavimo sistemoje (GOST R) akredituota 700 metodų, o Rusijos Federacijos vartotojų teisių ir žmonių gerovės apsaugos federalinės tarnybos Higienos ir epidemiologijos centro akreditavimo sistemoje – 400 metodų.

Valstybinių mėginių tyrimas.

Per 2010 m. Institute atlikti 222845 gyvūnų užkrečiamųjų ligų tyrimai (iširta 84816 mėginių), iš jų teigiami (nepatenkinami) – 12353 tyrimai. Tai sudaro 5,5 % nuo bendro atliktų tyrimų skaičiaus (2009 m. – 3,8 %). Vykdamas pašarų saugos ir kokybės kontrolę ir stebėseną Institute atlikti 3807 pašarų tyrimai (iširti 10079 mėginiai), iš jų teigiami – 29 tyrimai. Tai sudaro 1 %, nuo visų atliktų pašarų tyrimų (2009 m. – 5,2 %).

Siekiant užtikrinti veterinarinių preparatų ir veterinarinių biocidų saugą, efektyvumą ir kokybę, Institute per 2010 m. iširti 4 mėginiai, iš jų teigiamų nenustatyta.

Vykdydama valstybinę maisto produktų kontrolę, Tarnyba kiekvienais metais vykdo augalinio maisto taršos, geriamojo vandens stebėsenos, kenksmingų medžiagų liekanų gyvūniniuose produktuose stebėsenos programas, ima maisto produktų mėginius kilus įtarimams dėl jo saugos ir kokybės, tiriant ūminius žmonių žarnyno infekcinių susirgimų protrūkius ir kt. atvejais. Visų valstybinių maisto produktų mėginių tyrimus atlieka ir jų rezultatus, vadovaujantis rizikos vertinimo metodikomis, analizuoja ir vertina Institutas. Per 2010 m. iš viso buvo atliktas 128831 maisto mėginių tyrimas (iširta 30407 mėginiai), iš jų teigiami (nepatenkinami) – 2579 tyrimai. Tai sudaro 9 % nuo bendro tyrimų skaičiaus (2009 m. – 2,7 %).

2010 m. iš viso buvo atlikti 905403 tyrimai. Buvo atlikta 220311 cheminių tyrimų (1594 teigiami), 88637 mikrobiologiniai tyrimai (2508 teigiami), 1754 jusliniai tyrimai (48 teigiami), 1909 radiologiniai tyrimai (358 teigiami), 268 GMO tyrimai (14 teigiamų), 93147 patologiniai anatomiciniai ir histologiniai tyrimai (15 teigiamų), 10447 virusologiniai tyrimai (3121 teigiamas), 437857 serologiniai tyrimai (6542 teigiami), 30168 bakteriologiniai tyrimai (4137 teigiami), 7761 paukščių zoonozijų tyrimas (33 teigiami), 13144 pašarų ir higieniniai bakteriologiniai (296 teigiami).

Instituto specialistai pateikė 35 mokslines nuomones bei 106 informacinius pranešimus maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo temomis, parengė 99552 maisto produktų valstybinių laboratorinių tyrimų rezultatų vertinimo išvadas

Per 2010 m. 158 Instituto specialistai, pagal Tarnybos projektą „Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, veiklos efektyvumo ir administracinių gebėjimų didinimas“, dalyvavo anglų kalbos, kompiuterinio raštingumo ir bendravimo su žiniasklaida mokymuose, kėlė kvalifikaciją ir skaitė pranešimus tarptautinėse konferencijose, Lietuvos institucijų organizuojuose seminaruose bei mokymuose pašarų stebėsenos, maisto saugos, veterinarinių vaistų ir biocidų temomis.

2 priedas

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-81-01-01	1. Užtikrintas mėginių ištyrimas pagal galiojančius ir	100 %	100 %	100 %

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	pripažintus EK teisės aktų reikalavimus.			
	Produkto:			
P-81-01-01-01	1. Atliktų užkrečiamųjų gyvūnų ligų tyrimų skaičius.	180000	222845	124 %
P-81-01-01-02	2. Atliktų pašarų tyrimų skaičius.	2500	3807	152 %
P-81-01-01-03	3. Atliktų veterinarinių preparatų laboratorinių tyrimų skaičius.	3	4	133 %
P-81-01-01-04	4. Atliktų maisto tyrimų skaičius.	100000	128831	129 %
P-81-01-01-05	5. Bendras akredituotų tyrimo metodų skaičius.	600	499	83 %
P-81-01-01-06	6. Apmokytų ir kvalifikaciją kėlusių Instituto specialistų skaičius.	150	158	105 %

1.2 programa „Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sistemos administravimo ir tobulinimo programa“

Programa skirta užtikrinti kryptingą Tarnybos veiklos organizavimą ir bendradarbiavimą su Europos Komisijos, šalių narių ir trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis ir socialiniais partneriais. Vykdamas šią programą, Tarnyba dalyvauja ES darbo grupių veikloje, tarptautiniuose renginiuose, konferencijose, bendruose mokymuose, kvalifikacijos tobulinimo projektuose, bendradarbiauja su trečiosiomis šalimis, taip prisidedama prie Lietuvos užsienio politikos įgyvendinimo. Ši programa reikalinga siekiant diegti ir akredituoti valstybinę maisto ir veterinarinę kontrolę visose teritorinėse VMVT pagal tarptautinį standartą EN ISO/IEC 17020:2004 „Bendrieji įvairių tipų kontrolės įstaigų veikimo kriterijai“. Pagal šią programą nuolat tobulinamos Tarnybos informacinės sistemos, vykdoma informacijos sklaida visuomenei per masines informacijos priemones ir Tarnybos elektroninę svetainę. Programa reikalinga Tarnybos specialistų administracinių gebėjimų stiprinimui, kvalifikacijos kėlimui, derybų vedimo tobulinimui. Pagal šią programą Tarnybos specialistai bus ruošiami Lietuvos Respublikos pirmininkavimui ES 2013 metais.

Įgyvendinant šią programą, bus modernizuojama Tarnybos valdymo sistema bei peržiūrimi ir keičiami arba atnaujinami ūkio subjektų veiklą reglamentuojantys teisės aktai. Rengiami šių teisės aktų sąvadai ir konsultacijos, skelbiami tarnybos elektroninėje svetainėje.

Šiai programai įgyvendinti keliami tikslai:

1. Užtikrinti Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų darbo efektyvumą.
2. Užtikrinti, kad į nacionalinę teisę būtų laiku perkelti ir sklandžiai įgyvendinami ES teisės aktai ir jų pakeitimai, stiprinti Tarnybos bendradarbiavimą su ES institucijų darbo organais, ES ir trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis.

Įgyvendindama programos tikslus ir siekdama stiprinti darbuotojų administracinius gebėjimus ir didinti viešojo administravimo efektyvumą, 2010 m. Tarnyba pradėjo įgyvendinti 2 projektus pagal 2007-2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto įgyvendinimo priemonę „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“:

- „Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, veiklos efektyvumo ir administracinių gebėjimų didinimas“ ir
- „Kokybės vadybos tobulinimas Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose“.

Projektas „Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, veiklos efektyvumo ir administracinių gebėjimų didinimas“

skirtas Tarnybos darbuotojų, kvalifikacijai kelti, administraciniams gebėjimams bei asmeniniams įgūdžiams stiprinti. Pagal šį projektą per 2010 m. buvo įvykdyti mokymai, kaip rengiami ir sėkmingai įgyvendinami institucijos strateginiai planai, apimantys ES viešąją politiką (apmokėti 82 specialistai), anglų kalbos mokymai (apmokėti 210 specialistų), kompiuterinio raštingumo mokymai (apmokėti 132 specialistai), Microsoft Windows Server administravimo mokymai (apmokėti 7 specialistai), buhalterinės apskaitos tvarkymo mokymai (apmokėti 30 specialistų), praktiniai mokymai apie bendravimą su žiniasklaidos priemonėmis, efektyvų informacijos pateikimą visuomenei (apmokėti 216 specialistai), kenksmingų liekanų kontrolės vykdymas. Informacijos perdavimas maisto grandinėje“ (apmokėti 67 specialistų), „Zoonozių ir pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų epidemiologija, stebėseną, kontrolę, prevenciją bei rizikos analizę“ (apmokėti 68 specialistai), „Zoonozių prevencija ir kontrolė viešojo maitinimo įmonėse“ (apmokėti 74 specialistai). Iš viso per 2010 m. mokymuose pagal minėto projekto veiklas dalyvavo 576 specialistai.

Projektas „Kokybės vadybos tobulinimas Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose“ yra skirtas Tarnyboje diegiamai valstybinės kontrolės kokybės vadybos sistemai akredituoti ir palaikyti. Tarnybos vykdomas valstybinė kontrolės modelis yra akredituotas pagal tarptautinį standartą ISO/IEC 17020:2004 „Bendrieji įvairių tipų kontrolės įstaigų veikimo kriterijai“. 2010 m. įgyvendinant minėtą projektą Tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose Vokietijos akreditacijos tarnybos DAkkS ekspertai atliko 1 kokybės sistemos akreditacijos priežiūros išorinį auditą – Marijampolės apskr. VMVT, taip pat buvo akredituota Tauragės apskr. VMVT ir 4 PVP: Panemunės kelio PVP, Pagėgių PVP, Kybartų kelio PVP, Kybartų geležinkelio PVP. Auditų metu nustatyta 14 neženklų neatitikimų standarto reikalavimams. Įgyvendinant projektą veiklas 2010 m. suorganizuoti mokymai kokybės sistemos vadybininkams, iš viso mokymuose dalyvavo 75 Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų darbuotojai.

2010 m. įdiegta ir pradėta naudoti Gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės ataskaitų formavimo informacinė sistema (toliau – GULKA). Ši sistema leido atsisakyti anksčiau naudotų daugiau nei 60 MS Excel pildomų ataskaitų ir jų siuntimo elektroniniu paštu iš 50-ies teritorinių VMVT. Atsižvelgus į nuolatinius vartotojų poreikius keisti GULKA kompiuterinę programą (papildyti naujomis gyvūnų ligomis, įdiegti įvairias suvedamų duomenų loginės patikros taisykles ir t.t.), pasirašyta sutartis tolesniam programos vystymui 2011 metais.

Įgyvendindama pirmąją programos tikslą, Tarnyba siekė pagerinti jai pavaldžių įstaigų atliekamos valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės kokybę ir užtikrinti efektyvų ir centralizuotą veiklos koordinavimą. Šiuo tikslu 2010 m. Tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose į akreditavimo sertifikato imtį įtrauktos 4 dar neakredituotos Tarnybos kompetencijai pavestos valstybinės kontrolės sritys: negyvūninio maisto, geriamojo vandens ir veterinarinių preparatų vidaus rinkos ir pasienio kontrolė. 2010 m. papildomai buvo atliktas 1 akreditacijos priežiūros auditas, tai leido užtikrinti, kad bus išlaikytos jau akredituotos valstybinės kontrolės sritys. Įskaitant naujai akredituotus valstybinės kontrolės sektorius, 2010 m. Tarnybos akreditavimo sertifikato imtį sudaro 65 valstybinės maisto, pašarų, gyvūnų gerovės ir sveikatingumo, prekių importo ir tranzito kontrolės sritys.

Didės socialinių partnerių, visuomenės ir verslo subjektų pasitikėjimas Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veikla.

Remiantis nuolatinės apklausos anketos apie Tarnybos ir jai pavaldžiose įstaigose dirbančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų (ypač vykdančių valstybinę maisto saugos ir veterinarinę kontrolę) veiksmus (neveikimą) duomenimis, 2010 m. apie Tarnybą ir jai pavaldžias įstaigas atsiliepta rečiau, t. y. 19 kartų (iš jų 11 teigiamų atsiliepimų apie Tarnybos paslaugų ir aptarnavimo kokybę (2009 m. – kreiptasi 22 kartus, 11 teigiamų atsiliepimų).

2010 m. Tarnybos veikla kai kuriose žiniasklaidos priemonėse buvo nušviečiama neigiamai. Pažymėtina, kad televizijos laidų reporteriams išsakyta Tarnybos nuomonė, kontrolės duomenys, atsakomybės ribos iš dalies neutralizavo viešoje erdvėje skleidžiamą neigiamą kontekstą. Tačiau Tarnybos specialistų pasisakymai vadinamosiose tiriamosios publicistikos laidose buvo pateikiami tendencingai, o šių laidų reporteriai, turėdami išankstinę neigiamą nuostatą, formavo neigiamą Tarnybos ir jos specialistų įvaizdį, mažino pasitikėjimą ja. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, nepasiektas planuotas pasitikėjimo Tarnybos veikla lygis, pasiekta reikšmė - 77 % (planuota - 85 %).

Parengtų ir išplatintų informacinių leidinių, konsultacijų skaičius.

2010 m. Tarnyba teikė pranešimus spaudai Lietuvos informacinėms agentūroms ELTA ir BNS, regioniniams ir specializuotiems laikraščiams bei publikuoti Tarnybos interneto svetainėje. Per 2010 m. parengti ir išplatinti 205 pranešimai spaudai ir 179 teminiai straipsniai ir specialistų komentarai apie maisto saugą, gyvūnų ligų kontrolę, gyvūnų gerovę bei kitas aktualijas (2009 m. – 207 pranešimai spaudai ir 265 teminiai straipsniai ir specialistų komentarai). Publikuoti straipsniai vartotojams aktualiomis temomis apie vykdomą valstybinę maisto ir veterinarijos kontrolę, maisto priedus, maisto produktų kokybę. Tarnybos straipsniai ir komentarai publikuoti ir savaitraščiuose rusų, lenkų kalbomis. 2010 m. išleisti 2 Tarnybos naujienlaiškiai „Nuo lauko iki stalo“, skirti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečiui paminėti ir tarptautinei žemės ūkio parodai AgroBalt 2010, 3 plakatai „VMVT veikla“ ir 3 lankstinukai („Kiaulių gripas“, „Laukinių gyvūnų pasiutligės likvidavimo kampanija Lietuvoje“, programa mokslinei konferencijai „Maisto sauga ir kokybė“) (2009 m. buvo išleista 18 spaudos leidinių).

2010 m. Tarnyba dalyvavo televizijos projekte „Švarus pienas“. Šio projekto metu sukurtos 5 švietėjiškos laidos apie pieną. Taip pat sukurtos dvi edukacinės garso ir vaizdo laidos „Maisto anatomija“. Laidos buvo transliuotos LTV eterijoje.

Idiegtų naujų ir atnaujintų informacinių sistemų skaičius.

2010 m. Tarnyba vykdė informacinės visuomenės plėtrai skirtas priemones: buvo vystomos informacinės sistemos, duomenų bazės, atnaujinama kompiuterinė bei programinė įranga, tęsiamas informacinių sistemų teisinis reglamentavimas, konsultuojami informacinių sistemų, informacinių technologijų naudotojai. Per 2010 m. Tarnyboje buvo patobulinta ir atnaujinta 19 informacinių sistemų.

Daugiau Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veiklos sričių bus tvarkoma elektroniniu būdu, siekiant užtikrinti Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veiklos skaidrumą, gerės informacijos prieiga įvairioms socialinėms grupėms, greitės Tarnybos socialinių partnerių aptarnavimas, nes daug Tarnybos dokumentų ir paraiškų galės būti pildoma internetu.

2010 m. į Tarnybą ir jai pavaldžias įstaigas kreipėsi 89969 asmenys (išduota 86490 leidimų, licencijų, pažymėjimų, pažymų). Lyginant su 2009 m. besikreipiančių asmenų skaičius padidėjo 23 %. Didžiąja dalimi išduotų dokumentų skaičius išaugo dėl naujų Tarnybos funkcijų: išduoti 759 pašarų ūkio subjektų registravimo pažymėjimai. 2010 m. vykdant sveikos bandos statuso programą, buvo išduota 17702 pažymų, be to užregistruota/patvirtinta 2380 daugiau maisto tvarkymo subjektų, išduota 515 daugiau sertifikatų specialiosioms gražinamosioms išmokoms už galvijieną gauti, išduota 3543 daugiau veterinarinio įvežimo dokumentų. Pažymėtina, kad realus besikreipiančių asmenų skaičius yra mažesnis, nes dažnai už siuntą atsakingas asmuo, veždamas įvairius gyvūninius produktus viena transporto priemone arba veždamas šiuos produktus į skirtingas paskirties vietas, teritorinei VMVT pateikia vieną prašymą išduoti kelis veterinarinio įvežimo dokumentus Pasitaiko atveju, kai vienas subjektas vienu prašymu prašo patvirtinti kelis objektus ar apžiūrėti kelias medžiojamųjų gyvūnų pirminio apdoravimo aikštes.

2010 m. tarnybos specialistai parengė 11 maisto ir veterinarijos kontrolės dokumentų, atsižvelgdami į rizikos vertinimo išvadas (2009 m. – 7). Taip pat per 2010 m. parengta 70 teisės aktų projektų, prieinamų visuomenei ir kitiems Tarnybos socialiniams partneriams (2009 m. – 41). Siekiant padėti aiškiau suprasti ir vienodai taikyti teisės aktų reikalavimus maisto ir veterinarijos reikalavimų, vartotojų teisių apsaugos maisto ir su juo susijusių paslaugų srityse, per 2010 m. buvo suorganizuoti 55 renginiai Tarnybos socialiniams partneriams (verslo ir ūkininkų asociacijoms).

Antrasis programos tikslas – užtikrinti, kad į nacionalinę teisę būtų laiku perkelti ir sklandžiai įgyvendinami ES teisės aktai ir jų pakeitimai, stiprinti Tarnybos bendradarbiavimą su ES institucijų darbo organais, ES ir trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis.

2010 m. Tarnyba Europos teisės departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos per Lietuvos narystės ES informacinę sistemą (toliau – LINESIS) pateikė 135 pasiūlymus dėl ES reglamentų ir kitų teisės aktų, priskirtų Tarnybai, kaip atsakingai institucijai, perkėlimo ir įgyvendinimo nacionalinėje teisėje.

Tarnyba, išnagrinėjusi jos kompetencijai priskirtus ES teisės aktus, informavo Europos teisės departamentą prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kad 115 ES teisės aktų nacionalinės priemonės nebūtinos ir jų nuostatos galioja tiesiogiai, 22 ES teisės aktams reikalingos nacionalinės

priemonės, 3 teisės aktai jau buvo perkelti ir tik suvesti į LINESIS informacinę sistemą juos perkeliantys nacionaliniai teisės aktai. Per 2010 m. parengta 14 nacionalinių teisės aktų perkeliančių ir įgyvendinančių ES teisės aktų reikalavimus t. y. perkelta 100 % numatytų perkelti į nacionalinę teisę aktų.

2010 m. per LINESIS Tarnyba parengė ir suderino su suinteresuotomis institucijomis 60 pozicijų, priskirtų Tarnybos reguliavimo sričiai.

Atstovavimas Tarnybos kompetencijai priskirtuose ES institucijų darbo organuose.

Per 2010 m. vyko 214 ES Tarybos, Europos Komisijos darbo grupių ir komitetų posėdžių ir Europos Bendrijų Agentūrų valdymo organų susitikimų. Tarnybos specialistai atstovavo Lietuvai ES nuolatiniuose komitetuose ir kituose valdymo organuose: Tarnybos specialistai yra 48 Europos Tarybos ir Europos Komisijos darbo grupių ir komitetų nariai, o taip pat ir Europos Bendrijų Agentūrų – Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) ir Europos vaistų agentūros (EMA) darbo grupių nariai. Buvo dalyvauta 149 Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos darbo grupių posėdžiuose, iš jų 47 posėdžiuose Tarnybai atstovavo Veterinarijos ir fitosanitarijos atašė Briuselyje. 22 Tarnybos reguliavimo sričiai priskirtų darbo grupių posėdžiuose nedalyvauta. Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų specialistai dalyvavo 19 Europos vaistų agentūros (EMA) ir 24 Europos maisto saugos agentūros (EFSA) posėdžiuose.

2010 m. sausio 12 d. Vilniuje vyko Šiaurės-Baltijos šalių Veterinarijos neatidėliotinių priemonių darbo grupės susitikimas, kuriame buvo aptarti neatidėliotinių priemonių stiprinimo klausimai tarp Šiaurės ir Baltijos šalių. Ši darbo grupė apjungia Islandijos, Norvegijos, Suomijos, Danijos, Švedijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos specialistus, kurie dirba veterinarijos srityje ir yra atsakingi už neatidėliotinas priemones ir gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų likvidavimą.

Respublikiniai ir tarptautiniai renginiai.

2010 m. Tarnyba suorganizavo 1 tarptautinį renginį. Surengtas iškilmingas minėjimas – konferencija „Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimui 20 metų. Žmonės + Gyvūnai = Viena sveikata“, renginiai Pasaulinei veterinarijos dienai paminėti. 2010 m. birželio 14–20 d. surengta Europos veterinarijos savaitė, kurios metu teritorinėse VMVT vyko „Atvirų durų“ dienos. Renginio metu vyko susitikimai su visuomene ir žiniasklaida, ekskursijos į ūkius ar maisto perdirbimo įmones. Buvo organizuotos diskusijos tema „Mityba apie maistą ir tikrovę“.

Pažymint Pasaulinę pasiutligės dieną, Tarnyba įvairiuose Lietuvos rajonuose ir miestuose organizavo naminių gyvūnų augintinių nemokamą vakcinaciją nuo pasiutligės, renginius, skirtus pasiutligės prevencijai. Taip pat organizuoti Pasaulinės gyvūnijos ir Šv. Pranciškaus Asyžiečio, gyvūnų globėjo, dienos minėjimui skirti šventiniai renginiai Marijampolėje, už švietėjišką veiklą gyvūnų globos klausimais, už ypatingą rūpestį ir pagalbą kenčiantiems ar sužeistiems gyvūnams apdovanoti visuomenės veikėjai. 2010 m. spalio 14 d. Lietuvos mokslų akademijoje suorganizuota tarptautinė konferencija „Maisto sauga ir kokybė“, skirtą Pasaulinei maisto dienai paminėti.

Tarptautinis bendradarbiavimas ir trečiųjų šalių pareigūnų mokymas.

2010 m. Tarnyboje lankėsi 14 ES ir trečiųjų šalių delegacijų:

- Sausio 11 d. – Jungtinių Amerikos Valstijų (toliau – JAV) Valstybės departamento žemės ūkio atašė reziduojantis Varšuvoje Eric Wenberg ir John Brook iš JAV Mėsos eksporto federacijos.
- Vasario 9–10 d. – Bulgarijos žemės ūkio ministerijos delegacija. Vizito tikslas – susipažinti su Tarnybos struktūra ir vykdoma kontrole.
- Kovo 1–5 d. – Armėnijos Respublikos žemės ūkio ministerijos Valstybinės maisto produktų saugos ir veterinarijos inspekcijos specialistas Žan Baghiyan. Vizito tikslas –susipažinti su Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais privačių veterinarijos klinikų veiklą.
- Balandžio 12 d. – Europos prekybos gyvuliais ir mėsa sąjungos delegacija, vadovaujama šios sąjungos generalinio sekretoriaus Jean-Luc Mériaux. Vizito tikslas –supažindinti Lietuvos specialistus su prekybos gyvuliais ir mėsa rinkos tendencijomis Europos Sąjungoje, pasidalinti patirtimi bei užmegzti glaudesnius ryšius, siekiant plačiau integruoti Lietuvos gyvulininkystės sektorių į Europos rinką.
- Balandžio 20–23 d. Tarnyboje pagal Dvynių projektą KS 07 IB AG 07 „Maisto saugos ir veterinarijos tarnybų atitikimas Europos Sąjungos standartams“ lankėsi Kosovo maisto ir veterinarijos

tarnybos specialistai. Mokomojo vizito metu delegacija apsilankė pasienio veterinarijos postuose, susipažino su ES pasienio veterinarijos kontrolės sistema ir jos įgyvendinimu.

- Balandžio 30 d. – Prancūzijos veterinarijos atašė Lenkijai ir Baltijos šalims Stéphane Cadorel. Vizito tikslas – aptarti bendradarbiavimo klausimus.

- Gegužės 3–7 d. – Azerbaidžano Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Sanitarinės epidemiologinės priežiūros skyriaus vyriausiasis patarėjas Nuraddin Abdullayev ir Azerbaidžano Respublikos žemės ūkio ministerijos Standartizacijos ir licencijavimo departamento vyriausiasis patarėjas maisto kokybės klausimais Kochari Imanov pagal Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) organizuojamų mokymų dėl maisto saugos sistemos programą.

- Birželio 2–3 d. – Norvegijos maisto saugos tarnybos atstovai. Vizito tikslas – importo ir eksporto kontrolė vykdoma Klaipėdos valstybinio jūrų uosto Malkų įlankos pasienio veterinarijos poste ir sandėliuose, kuriuose saugojami žuvininkystės produktai.

- Liepos 13–14 d. – Latvijos maisto ir veterinarijos tarnybos atstovai. Vizito tikslas – susipažinti su vykdoma gyvūninių ir negyvūninių produktų importo kontrole.

- Rugpjūčio 19 d. – Tarptautinės gyvūnų gerovės organizacijos Briuselyje „4 Pfofen“ Europos viešosios politikos biuro vadovė Dr. Marlene Wartenberg. Vizito metu diskutuota dėl naujai kuriamo Lietuvos Gyvūnų gerovės įstatymo, tolimesnių veiksmų įgyvendinant gyvūnų gerovės reikalavimus, bendrus projektus siekiant įgyvendinti naminių gyvūnėlių identifikavimo ir registravimo duomenų bazę bei vykdant šviečiamąją veiklą.

- Spalio 4–8 d. – Baltarusijos žemės ūkio ir maisto ministerijos "Belselhoznadzor" departamento valstybinės veterinarijos inspekcijos valstybinis inspektorius-konsultantas Vitalijus Masarnovskis. Vizito tikslas – susipažinti su Tarnybos struktūra, funkcijomis ir veterinarijos teisės aktais, kad galėtų Lietuvos patirtį panaudoti vykdant reorganizaciją Baltarusijos valstybinėje veterinarijos tarnyboje.

- Spalio 18–22 d. Tarnyboje, pagal techninės paramos projektą „ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo koordinavimo Ukrainoje administracinių gebėjimų stiprinimas“, lankėsi Ukrainos Valstybinio teisės derinimo departamento (SDLA) tarnautojai.

- Lapkričio 16–17 d. – Moldovos Veterinarijos tarnybos delegacija. Vizito tikslas – susipažinti su Lietuvos patirtimi vykdant gyvulių ženklimą, kontroliuojant gyvulių judėjimą, gyvūninių produktų atsekamumą.

- Gruodžio 20–21 d. – Aleksandr Kutsko, Baltarusijos Respublikos žemės ūkio ir maisto ministerijos Vyriausiosios veterinarijos valdybos viršininko pavaduotojo vadovaujama delegacija. Vizito tikslas – aptarti 2011 m. pasiutligės programos įgyvendinimą Baltarusijos Respublikoje (50 km pasienio zonoje) ir kitus aktualius klausimus.

- 2010 m. rugsėjo 14 d. Tarnyba išsiuntė JAV Žemės ūkio departamento Maisto saugos ir inspektavimo tarnybai papildomą savęs įvertinimo klausimyną dėl ekvivalentiškumo mėsos, paukštienos ir kiaušinių produktų srityje su 21 įmonių, išreiškusių pageidavimą eksportuoti gyvūninę produkciją į JAV, sąrašą.

- 2010 m. rugsėjo 7 d. Tarnyba išsiuntė Brazilijos žemės ūkio, žuvininkystės ir tiekimo ministerijai atsakytą klausimyną apie Lietuvos Respublikos žuvininkystės kontrolės sistemą.

2010 m. Tarnyba dalyvavo 2 Dvynių projektuose ir 6 projektams teikė pasiūlymus konkursui laimėti.

Nuo 2009 m. sausio mėn. iki 2011 m. kovo mėn. Tarnyba, kaip jaunesnysis partneris, kartu su Vokietija vykdo Dvynių projektą Kosove „Maisto saugos ir veterinarijos tarnybų atitikimas Europos Sąjungos normoms“. Pagrindinis šio projekto tikslas – pasiekti, kad Kosovo Maisto ir veterinarijos tarnyba atitiktų ES standartams. 24 Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų ekspertai dalyvavo šiame projekte ir įvertino maisto ir veterinarijos teisės aktų atitikimą ES teisės aktams, padėjo įgyvendinti užkrečiamųjų ligų stebėsenos ir neatidėliotinių priemonių planus, įgyvendinti gyvūnų gerovės reikalavimus, maisto saugos reikalavimus, sustiprinti pasienio veterinarijos kontrolę ir kt.

Nuo 2009 m. gegužės 11 d. iki 2010 m. gegužės mėn. Tarnyba įgyvendino Europos Komisijos finansuojamą Dvynių projektą Rumunijoje „Nacionalinės sanitarinės maisto ir veterinarijos saugos tarnybos institucinių gebėjimų stiprinimas“, siekiant, kad šios šalies veterinarijos tarnybos galėtų kvalifikuotai stebėti, likviduoti ir kontroliuoti gyvūnų užkrečiamąsias ligas“. Šis projektas Rumunijoje –

pirmasis tarptautinis Dvynių projektas, kuriame Tarnyba dalyvavo kaip savarankiškas partneris, padedantis Rumunijos kompetentingai tarnybai įgyvendinti gyvūnų sveikatos reikalavimus. Projekto vykdymo metu išanalizuoti ir pateikti pasiūlymai dėl ES teisės aktų taikymo ir jų įgyvendinimo Rumunijoje. 24 Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų ekspertai padėjo paruošti visuomenės informavimo strategiją pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkių atvejais. Tarnybos specialistai organizavo Rumunijos kolegoms praktinius ir teorinius mokymus gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės klausimais, surengė snukio ir nagų ligos, klasikinio kiaulių maro bei pasiutligės imituotų protrūkių likvidavimo ir kontrolės pratybas, teikė konsultacijas laboratorinės diagnostikos klausimais.

2010 m. Tarnyba kartu su partneriais pateikė 6 pasiūlymus laimėti projektus:

- su Vokietijos kompanija ADT Projekt GmbH ir kitais partneriais dalyvavo ES paskelbtame konkurse EuropeAid/128546/C/SER/MK „Veterinarijos tarnybos gebėjimų, įgyvendinti ES *acquis*, kūrimas Makedonijoje, tačiau atrankos nelaimėjo;
- su Latvijos maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos Respublikos maitinės departamentu prie Finansų ministerijos dalyvavo ES paskelbtame konkurse Gruzijoje GE10/ENP-PCA/FI/04 „Nacionalinės maitinės ir sanitarijos-fitosanitarijos pasienio kontrolės sistemos stiprinimas Gruzijoje“, tačiau atrankos nelaimėjo;
- su partneriais dalyvavo ES paskelbtame Dvynių projekto konkurse dėl maisto saugos ir stojimo į Pasaulio prekybos organizaciją (PPO), Kazachstane, tačiau atrankos nelaimėjo;
- dalyvavo ES paskelbtame Dvynių projekto konkurse Azerbaidžane AZ/ENP-PCA/HE/14 „Parama valstybinei veterinarijos tarnybai kuriant nacionalinę gyvulių identifikavimo ir laikymo vietų registravimo sistemą“, tačiau atrankos nelaimėjo;
- dalyvavo ES paskelbtame konkurse MD10/ENP-PCA/AG/06 „Pagalba Moldovai kuriant augalinio maisto saugos normas ir standartus“, tačiau atrankos rezultatai dar nėra paskelbti;
- išsiuntė dokumentus dėl dalyvavimo projekte SALUS (Europos tinklas dėl pagaminto maisto sudėties vystymo riebalų, prisotintų ir trans-riebalų, druskos ir cukraus kiekio sumažinimo atžvilgiu. Ženklimas ir apsikeitimas gera praktika techniniais ir ekonominiais sudėties aspektais mažose ir vidutinėse įmonėse). Projekto lyderiai: Italijos vartotojų asociacija – CODACONS ir Pjemono žemės ūkio pramonės inovacijų centras – TECNOGRANDA.

Bendradarbiavimas su Rusijos Federacija ir kitomis Muitų sąjungos šalimis.

2010 m. Rusijos Federacijos federalinės veterinarijos ir fitosanitarijos priežiūros tarnybai ir kitoms Muitų sąjungos šalių kompetentingoms tarnyboms veiklos klausimais išsiųsta 80 Tarnybos raštų.

2010 m. į lietuvių kalbą išversti, atspausdinti Europos Komisijos ir Rusijos Federacijos suderinti 6 veterinarijos sertifikatų pavyzdžiai (po 150 vienetų kiekvieno sertifikato) ir išsiųsti Rusijos Federacijos federalinės veterinarijos ir fitosanitarijos priežiūros tarnybai.

Tarnyba nuolat teikė išsamią informaciją Rusijos Federacijos federalinės veterinarijos ir fitosanitarijos priežiūros tarnybai apie vykdytą klasikinio kiaulių maro ligos židinio likvidavimo eigą ir rezultatus ir praėjus daugiau nei metams nuo paskutinio klasikinio kiaulių maro atvejo pasireiškimo Panevėžio rajone, Rusijos Federacijos federalinės veterinarijos ir fitosanitarijos priežiūros tarnyba 2010 m. gruodžio 21 d. atšaukė apribojimą vežti kiaules iš Panevėžio rajono į Rusijos Federaciją.

Nuo 2010 m. liepos 1 d. įsigaliojusius Muitų sąjungos teisės aktų reikalavimams dėl įmonių įrašymo į Muitų sąjungos 3-iųjų šalių registrą, Tarnyba 2010 m. lapkričio 23-27 d. suorganizavo jungtinės Muitų sąjungos inspektorių grupės inspekciją Lietuvos įmonėse, siekiančiose eksportuoti savo produkciją į Muitų sąjungos šalis. Tai antra inspekcija, kuri buvo vykdoma ES šalyse, pagal naujai įsigaliojusius Muitų sąjungos teisės aktų reikalavimus.

Tarnyba, atsižvelgusi į įmonių prašymus ir siekdama, kad daugiau įmonių galėtų eksportuoti savo produkciją į Rusijos Federaciją bei Muitų sąjungą, įvertino įmonių atitiktį Muitų sąjungos teisės aktų reikalavimams, organizavo Muitų sąjungos inspektorių grupės darbą Lietuvoje ir 2010 m. lapkričio 23-27 d. jungtinė Muitų sąjungos inspektorių grupė (Rusijos ir Baltarusijos kompetentingų tarnybų ekspertai) įvykdė 10 Lietuvos įmonių inspekciją. Oficialiai Tarnyba dar nėra gavusi inspekcijos išvadų.

2010 m. gruodžio mėnesio duomenimis į Rusijos Federaciją eksportuoti gali 110 Lietuvos ūkio subjektų (2009 m. eksportuoti į Rusijos Federaciją turėjo teisę 99 Lietuvos ūkio subjektai).

Tarnybos darbuotojų mokymai ir kvalifikacijos kėlimas.

2010 m. mokymuose dalyvavo 1526 Tarnybos, Instituto, Maisto ir veterinarijos vidaus audito ir teritorinių VMVT specialistai (iš jų 1408 Lietuvoje ir 118 užsienyje).

Pagal 2010 m. valstybinės maisto ir valstybinės veterinarinės kontrolės specialistų mokymų programą, 2010 m. buvo planuota praveisti 23 mokymus, o praveista 18 mokymų, t.y. 78 proc. visų planuotų mokymų. Likusius 5 mokymus, patvirtintus pagal 2010 m. valstybinės maisto ir valstybinės veterinarinės kontrolės specialistų mokymų programą, numatyta praveisti 2011 metais.

76 Tarnybos ir teritorinių VMVT specialistai dalyvavo pagal Europos Komisijos mokymų programą „Geresnis mokymas siekiant užtikrinti saugų maistą“ organizuojamuose 22 temų mokymuose.

2010 m., rengiantis 2013 m. Lietuvos pirmininkavimui ES, Tarnyba organizavo 20 savo specialistų mokymus.

3 priedas

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-02-01-01	1. Didės socialinių partnerių, visuomenės ir verslo subjektų pasitikėjimas Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veikla.	85 %	77 %	91 %
R-02-01-02	2. Daugiau Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veiklos sričių bus tvarkoma elektroniniu būdu, siekiant užtikrinti Tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų veiklos skaidrumą, gerės informacijos prieiga įvairioms socialinėms grupėms, greites Tarnybos socialinių partnerių aptarnavimas, nes daug Tarnybos dokumentų ir paraiškų galės būti pildoma internetu.	85 %	85 %	100 %
	Produkto:			
P-02-01-01-01	1. Tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose naujai akredituotų maisto, gyvūnų sveikatingumo, gyvūnų gerovės, pašarų, importo bei tranzito kontrolės sričių skaičius.	6	6	100 %
P-02-01-01-02	2. Tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose išlaikytų jau akredituotų maisto, gyvūnų sveikatingumo, gyvūnų gerovės, pašarų, importo bei tranzito kontrolės sričių skaičius.	52	65	125 %
P-02-01-01-03	3. Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės dokumentų, parengtų vadovaujantis rizikos vertinimo išvadomis, skaičius.	8	11	137 %
P-02-01-02-04	4. Tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose įdiegtų naujų ir modifikuotų informacinių sistemų skaičius.	19	19	100 %
P-02-01-02-05	5. Parengtų informacinių leidinių skaičius, paskelbtos ir išplatintos Tarnybos interneto svetainėje informacijos skaičius.	8	8	100 %
P-02-01-02-06	6. Parengtų visuomenei ir kitiems socialiniams partneriams prieinamų Tarnybos teisės aktų projektų skaičius.	50	70	140 %
P-02-01-02-07	7. Elektroniniu būdu tvarkomų ir išduodamų dokumentų procentas.	60 %	60 %	100 %
P-02-01-02-08	8. Tarnybos interneto svetainės atitikimo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 patvirtintiems Bendriesiems reikalavimams valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms lygis.	90 %	90 %	100 %
P-02-01-02-09	9. Suorganizuotų renginių Tarnybos socialiniams partneriams maisto ir veterinarinės kontrolės reikalavimų, vartotojų teisių apsaugos klausimais skaičius.	80	55	69 %
	Rezultato:			
R-02-02-01	1. Bus laiku perkeltos į nacionalinę teisę visos ES	100 %	100 %	100 %

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	direktyvos ir jų pakeitimai, reglamentuojantys valstybinę maisto (pašarų) ir veterinarinę kontrolę rinkoje ir importo metu.			
R-02-02-02	2. Bus siekiama atstovauti nagrinėjant prioritetinius Tarnybos kompetencijai priskirtus klausimus ES institucijų gyvūnų sveikatos, gerovės ir maisto grandinės darbo organuose.	100 %	100 %	100 %
R-02-02-03	3. Bus siekiama daugiau dalyvauti projektų konkursuose ir laimėti tarptautinius projektus, pasirašyti daugiau bendradarbiavimo sutarčių su ES ir trečiųjų valstybių atitinkamomis institucijomis.	5	6	120 %
	Produkto:			
P-02-02-01-01	1. Dalyvautų Tarnybos reguliavimo sričiai priskirtų prioritetinių ES institucijų darbo organų posėdžių skaičius.	200	149	75 %
P-02-02-01-02	2. Suderintų su Tarnybos socialiniais partneriais ir pateiktų ES darbo organuose Lietuvos pozicijų dėl teisės aktų ar jų keitimo skaičius.	50	60	120 %
P-02-02-02-03	3. Kvalifikaciją kėlusių Tarnybos specialistų skaičius.	850	1380	162 %
P-02-02-02-04	4. Lietuvoje Tarnybos suorganizuotų tarptautinių renginių skaičius.	1	1	100 %
P-02-02-03-05	5. Tarnybos praveštų mokymų skaičius trečiųjų šalių kompetentingų institucijų specialistams.	20	24	120 %
P-02-02-04-06	6. Vykdančią Vystomojo bendradarbiavimo politiką maisto ir veterinarijos srityse, Tarnybos specialistų atliktų misijų skaičius.	1	0	0 %
P-02-02-05-07	7. Lietuvos pirmininkavimui ES 2013 m. rengiamų specialistų skaičius.	20	20	100 %

71.11 programa „Specialioji užkrečiamųjų ligų kontrolės programa (ES lėšos)“

Gyvūnų užkrečiamųjų ligų situacija pasaulyje ir vykstantys globalizacijos procesai, išsiplėtę prekybos ryšiai importuojant maisto produktus ir jų žaliavas, vykstantis gyvūnų judėjimas ir prekyba jais sudaro potencialų pavojų, kad į ES iš trečiųjų šalių gali patekti gyvūnai ir gyvūniniai produktai, pernešantys gyvūnų užkrečiamąsias ligas. Kontroliuojant gyvūnų užkrečiamąsias ligas, mažinamas ligų išplitimo pavojus ne tik Lietuvos Respublikoje, bet ir ES. Gyvūnų sveikatos užtikrinimas, maisto sauga yra prioritetinės sritys, kurioms skiriamas ypatingas dėmesys ES. Vykdančią ES teisės aktus ir siekiant, kad Lietuvos Respublikai būtų ko-finansuotos gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės išlaidos, būtina vykdyti gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolę. Galvijų spongiforminės encefalopatijos, bruceliozės, tuberkuliozės, leukozės, mėlynojo liežuvio ligos, pasiutligės ir kitų ligų tyrimai turi būti atliekami siekiant užtikrinti laisvą gyvūnų ir gyvūninių produktų tiekimą ES rinkai bei eksportą į trečiąsias šalis.

Programos tikslas – užtikrinti efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, naudojant ES teikiamą finansinę pagalbą.

Įgyvendinant programos tikslą, Tarnyba Europos Komisijai pateikė gyvūnų ligų ir tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų likvidavimo ir stebėsenos programas ir 2010 m. gavo bendrąjį finansavimą pasiutligės ir enzootinės galvijų leukozės likvidavimui, užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų, veislinių ir dedeklių vištų zoonozų ir mėlynojo liežuvio ligos stebėsenai. Galvijų spongiforminė encefalopatija, bruceliozė, tuberkuliozė, leukozė, mėlynojo liežuvio liga ir pasiutligė yra ir gyvūnams, ir žmonėms pavojingos ligos, todėl stebėsenai, prevencijai ir kontrolei turi būti skiriamas ypatingas dėmesys.

2010 m. dėl galvijų spongiforminės encefalopatijos ištirti 87525 galvijų galvos smegenų mėginiai. Teigiamų nenustatyta.

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir per 2010 m. pavasarinį ir rudeninį laukinių gyvūnų vakcinacijos etapus nupirkta išmėtymui po 1,3 mln. jautų už 1 116 830 Lt iš viso per metus nupirkta 2,6 mln. jautų už 2 233 660 Lt. Už išmėtymą vienam etapui skirta 350 000 Lt, viso per metus – 700 000 Lt. Per metus laukinių gyvūnų vakcinacijai sunaudota 2933660 Lt.

Pasiutligės efektyvumui nustatyti Institutui skirta 100 000 Lt. Teritorinėms VMVT pasiutligės stebėsenai ir likvidavimui skirta 150 000 Lt.

4 priedas

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-71-01-01	1. Visos ES skiriamos lėšos bus naudojamos pasiutligės likvidavimo priemonėms įsigyti ir ypač pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų laboratoriniams tyrimams atlikti.	100 %	100 %	100 %
	Produkto:			
P-71-01-01-01	1. Atliktų gyvūnų ligų ir tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų laboratorinių tyrimų skaičius ir kompensuota suma.	110000 2846250 Lt	87525 3774679,99 Lt	80 %
P-71-01-01-02	2. Įsigytų jautų su pasiutligės vakcina laukiniams gyvūnams skaičius ir kompensuojama suma.	2,6 mln. jautų 3795000 Lt	2,6 mln. jautų 2933660 Lt	100 %

IV. 2010 METAIS TARNYBOS IŠLEISTI NAUJI AR PAKEISTI TEISĖS AKTAI

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. V-1143/B1-492 „Dėl Europos farmakopėjos 7.0 leidimo įgyvendinimo patvirtinimo“. Žin., 2010, Nr. 158-8061.

2. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. B1-490 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2000 m. spalio 23 d. įsakymo Nr. 290 „Dėl baudos kvito tipinės formos patvirtinimo“ ir 2010 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. B1-248 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2000 m. spalio 23 d. įsakymo Nr. 290 „Dėl baudos kvito tipinės formos patvirtinimo“ pakeitimo“ pripažinimo netekusiais galios“. Žin., 2010, Nr. 155-7927.

3. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. gruodžio 10 d. įsakymas Nr. B1-452 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. spalio 11 d. įsakymo Nr. B1-559 „Dėl reikalavimų prekybai gyvūnais, sperma, kiaušialąstėmis ir embrionais bei jų importui patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 147-7554.

4. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. gruodžio 6 d. įsakymas Nr. B1-447 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. spalio 2 d. įsakymo Nr. 451 „Dėl veterinarinių vaistų geros gamybos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 146-7509.

5. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. gruodžio 3 d. įsakymas Nr. B1-442 „Dėl veterinarinių vaistų registravimo, veterinarinių vaistų informacijos pakeitimo ir papildymo, veterinarinių vaistų perregistravimo ir veterinarinių vaistų išbraukimo iš veterinarinių vaistų registro“. Žin., 2010, Nr. 144-7393.

6. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. lapkričio 16 d. įsakymas Nr. B1-420 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2007 m. sausio 26 d. įsakymo Nr. B1-136 „Dėl gyvūnų vežėjų leidimų išdavimo tvarkos aprašo ir vežamų gyvūnų prižiūrėtojų kompetencijos pažymėjimų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 138-7090.

7. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. lapkričio 10 d. įsakymas Nr. B1-401 „Dėl veterinarinės paskirties biocidų autorizacijos“. Žin., 2010, Nr. 133-6836.

8. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. spalio 29 d. įsakymas Nr. B1-383 „Dėl veterinarinių vaistų registravimo, veterinarinių vaistų informacijos pakeitimo ir papildymo, veterinarinių vaistų perregistravimo ir veterinarinių vaistų išbraukimo iš veterinarinių vaistų registro“. Žin., 2010, Nr. 130-6678.

9. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. spalio 29 d. įsakymas Nr. B1-382 „Dėl pieno sudėties ir kokybės rodiklių vertinimo ir nagrinėjimo komisijos sudarymo ir pieno sudėties ir kokybės rodiklių vertinimo ir nagrinėjimo komisijos darbo reglamento patvirtinimo“. Žin., 2010, Nr. 130-6677.

10. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. spalio 19 d. įsakymas Nr. B1-360 „Dėl valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. balandžio 27 d. įsakymo Nr. B1-273 „Dėl reikalavimų gyvūnų augintinių pasui patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 126-6481.

11. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. spalio 19 d. įsakymas Nr. B1-359 „Dėl afrikinio kiaulių maro Rusijos federacijoje“. Žin., 2010, Nr. 124-6369.

12. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. spalio 8 d. įsakymas Nr. B1-353 „Dėl veterinarijos sertifikato šunų spermos importui į Lietuvos Respubliką formos patvirtinimo“. Žin., 2010, Nr. 122-6247.

13. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. spalio 4 d. įsakymas Nr. D1-841/V-869/3D-894/B1-348 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 681/689/525/753 „Dėl genetiškai modifikuotų organizmų ir genetiškai modifikuotų produktų rizikos

žmonių sveikatai ir aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 120-6151.

14. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 20 d. įsakymas Nr. B1-342 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. B1-720 „Dėl prekybos arklinių šeimos gyvūnais ir jų importo iš trečiųjų šalių veterinarijos reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 113-5816.

15. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 16 d. įsakymas Nr. B1-337 „Dėl veterinarinių vaistų registravimo, veterinarinių vaistų informacijos pakeitimo ir papildymo, veterinarinių vaistų perregistravimo ir veterinarinių vaistų išbraukimo iš veterinarinių vaistų registro“. Žin., 2010, Nr. 111-5684.

16. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 15 d. įsakymas Nr. B1-335 „Dėl veterinarinių vaistų informacijos pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 110-5662.

17. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 15 d. įsakymas Nr. B1-334 „Dėl veterinarinės paskirties biocidų autorizacijos“. Žin., 2010, Nr. 110-5661.

18. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. B1-331 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2006 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. B1-387 „Dėl veterinarijos pažymėjimo ir veterinarijos pažymėjimų registro formų patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 110-5660.

19. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. B1-317 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2009 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. B1-312 „Dėl reglamento (EB) Nr. 617/2008 reikalavimų įgyvendinimo“ pripažinimo netekusiu galios“. Žin., 2010, Nr. 105-5457.

20. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. B1-316 „Dėl veterinarinių vaistų informacijos pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 104-5427.

21. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. rugpjūčio 27 d. įsakymas Nr. B1-314 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. birželio 17 d. įsakymo Nr. B1-230 „Dėl laboratorinių tyrimų įkainių 2010 metams patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 103-5359.

22. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. rugpjūčio 20 d. įsakymas Nr. B1-303 „Dėl veterinarinių vaistų pašalinimo iš rinkos ir veterinarinio vaisto registracijos liudijimo galiojimo sustabdymo“. Žin., 2010, Nr. 101-5234.

23. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. rugpjūčio 5 d. įsakymas Nr. B1-293 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2007 m. gegužės 28 d. įsakymo Nr. B1-492 „Dėl veterinarijos praktikos, juridinių asmenų veterinarinės farmacijos, fizinių asmenų veterinarinės farmacijos licencijų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 96-5012.

24. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. rugpjūčio 5 d. įsakymas Nr. B1-292 „Dėl pašarų ūkio subjekto registracijos pažymėjimo formos patvirtinimo“. Žin., 2010, Nr. 96-5011.

25. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. B1-278 „Dėl veterinarinių vaistų registravimo, veterinarinių vaistų informacijos pakeitimo ir papildymo, veterinarinių vaistų perregistravimo“. Žin., 2010, Nr. 90-4799.

26. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. liepos 22 d. įsakymas Nr. V-654/B1-275 „Dėl persvarstytų Europos farmakopėjos monografijų Heparin calcium (332) ir Heparin sodium (333) įgyvendinimo patvirtinimo“. Žin., 2010, Nr. 89-4741.

27. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. B1-256 „Dėl importuojamų Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės ryžių produktų, kurie galėtų būti užteršti genetiškai modifikuotu organizmu „LL RICE 601“, valstybinės kontrolės“. Žin., 2010, Nr. 88-4695.

28. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. liepos 12 d. įsakymas Nr. B1-253 „Dėl veterinarijos reikalavimų prekybai gyvūnais augintiniais patvirtinimo“. Žin., 2010, Nr. 87-4628.

29. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2010 m. liepos 12 d. įsakymas Nr. B1-252/1B-460 „Dėl nekomerciniais tikslais vežamų gyvūnų augintinių įvežimo iš trečiųjų šalių vietų sąrašo ir nekomerciniais tikslais vežamų gyvūnų augintinių tikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Žin., 2010, Nr. 87-4627.

30. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. liepos 9 d. įsakymas Nr. B1-251 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2007 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. B1-572 „Dėl pažymėjimo formos patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 84-4451.

31. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. liepos 7 d. įsakymas Nr. B1-249 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. spalio 11 d. įsakymo Nr. B1-559 „Dėl reikalavimų prekybai gyvūnais, sperma, kiaušialąstėmis ir embrionais bei jų importui patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 83-4397.

32. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. liepos 7 d. įsakymas Nr. B1-248 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2000 m. spalio 23 d. įsakymo Nr. 290 „Dėl baudos kvito tipinės formos patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 83-4396.

33. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. B1-238 „Dėl veterinarinės paskirties biocidų autorizacijos“. Žin., 2010, Nr. 81-4295.

34. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. birželio 18 d. įsakymas Nr. V-577/B1-232 „Dėl Europos farmakopėjos 6.0 leidimo 6.8 priedo įgyvendinimo patvirtinimo“. Žin., 2010, Nr. 74-3767.

35. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. birželio 18 d. įsakymas Nr. B1-231 „Dėl veterinarinių vaistų registravimo, veterinarinių vaistų informacijos pakeitimo ir papildymo, veterinarinių vaistų perregistravimo“. Žin., 2010, Nr. 75-3853.

36. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. birželio 17 d. įsakymas Nr. B1-230 „Dėl laboratorinių tyrimų įkainių 2010 metams patvirtinimo“. Žin., 2010, Nr. 74-3787.

37. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. birželio 7 d. įsakymas Nr. B1-222 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2004 m. balandžio 28 d. įsakymo Nr. B1-409 „Dėl pažymos formos ir jos išdavimo tvarkos patvirtinimo“ ir jį keitusio įsakymo pripažinimo netekusiu galios“. Žin., 2010, Nr. 68-3433.

38. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. gegužės 20 d. įsakymas Nr. B1-207 „Dėl veterinarinių vaistų registravimo, veterinarinių vaistų informacijos pakeitimo ir papildymo, veterinarinių vaistų perregistravimo ir veterinarinių vaistų išbraukimo iš veterinarinių vaistų registro“. Žin., 2010, Nr. 60-2983.

39. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. gegužės 7 d. įsakymas Nr. B1-189 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 31 d. įsakymo Nr. B1-453 „Dėl gyvūnų priverstinio skerdimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 55-2738.

40. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. balandžio 27 d. įsakymas Nr. B1-173 „Dėl viščiukų broilerių laikymo reikalavimų patvirtinimo“. Žin., 2010, Nr. 50-2470.

41. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. balandžio 27 d. įsakymas Nr. B1-170 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. gegužės 13 d. įsakymo Nr. 220 „Dėl paukščių ir perinti skirtų kiaušinių prekybos su Europos Sąjungos šalimis ir importo iš trečiųjų šalių veterinarijos reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 50-2469.

42. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. balandžio 8 d. įsakymas Nr. B1-146 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. B1-509 „Dėl gyvūninio ir negyvūninio maisto tvarkymo subjektų, priklausančių mažai rizikos grupei, informacijos teikimo Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 43-2093.

43. Lietuvos respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. balandžio 7 d. įsakymas Nr. B1-143 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. balandžio 24 d. įsakymo Nr. B1-251 „Dėl reikalavimų pieno produktų gamybai ūkiuose ir jų pardavimui patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 42-2054.

44. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. balandžio 2 d. įsakymas Nr. B1-141 „Dėl veterinarinių vaistų registravimo, veterinarinių vaistų informacijos pakeitimo ir papildymo, veterinarinių vaistų perregistravimo“. Žin., 2010, Nr. 41-2012.

45. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. kovo 31 d. įsakymas Nr. B1-138 „Dėl veterinarinės paskirties biocidų autorizavimo ir veterinarinės paskirties biocido autorizacijos pratęsimo“. Žin., 2010, Nr. 41-2011.

46. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. V-228/B1-130 „Dėl Europos farmakopėjos 6.0 leidimo 6.7 priedo įgyvendinimo patvirtinimo“. Žin., 2010, Nr. 37-1766.

47. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. kovo 8 d. įsakymas Nr. B1-100 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. B1-738 „Dėl gyvūninio maisto tvarkymo subjektų veterinarinio patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 30-1410.

48. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 26 d. įsakymas Nr. B1-91 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. kovo 1 d. įsakymo Nr. B1-146 „Dėl valstybinės veterinarinės kontrolės objektų, išskyrus maisto tvarkymo subjektus, veterinarinio patvirtinimo reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 27-1300.

49. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 10 d. įsakymas Nr. B1-67 „Dėl veterinarinių vaistų registravimo, veterinarinių vaistų informacijos pakeitimo ir papildymo, veterinarinių vaistų perregistravimo ir veterinarinių vaistų išbraukimo iš veterinarinių vaistų registro“. Žin., 2010, Nr. 20-970.

50. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. sausio 25 d. įsakymas Nr. B1-39 „Dėl veterinarinės paskirties biocido autorizavimo ir veterinarinės paskirties biocido autorizacijos pratęsimo“. Žin., 2010, Nr. 12-608.

51. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. sausio 25 d. įsakymas Nr. B1-38 „Dėl valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 24 d. įsakymo Nr. B1-478 „Dėl importuojamo negyvūninio maisto valstybinės maisto kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 12-607.

52. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Muitinės departamento prie finansų ministerijos generalinio direktoriaus ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. sausio 12 d. įsakymas Nr. D1-28/1B-10/B1-22 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Muitinės departamento prie finansų ministerijos direktoriaus ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. 658/831/74 „Dėl prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“. Žin., 2010, Nr. 8-384.

53. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2010 m. sausio 4 d. įsakymas Nr. B1-2 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2003 m. liepos 31 d. įsakymo Nr. B1-667 „Dėl ataskaitų formų patvirtinimo“ ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2004 m. kovo 17 d. įsakymo Nr. B1-211 „Dėl patikrinimo aktų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiais galios“. Žin., 2010, Nr. 4-180.

V. VIDINIS IR IŠORINIS AUDITAS

1. Maisto ir veterinarijos vidaus audito tarnybos 2010 metų veikla

Maisto ir veterinarijos vidaus audito tarnybos veikla planuojama MVVAT viršininkui sudarant metinę veiklos programą, kuri gali būti koreguojama atsižvelgiant į Tarnybos direktoriaus pasiūlymus, svarbius prioritetus, veiklos arba kitus pasikeitimus. Metinė MVVAT veiklos programa bei jos pakeitimai turi būti raštu suderinti su Tarnybos direktoriumi.

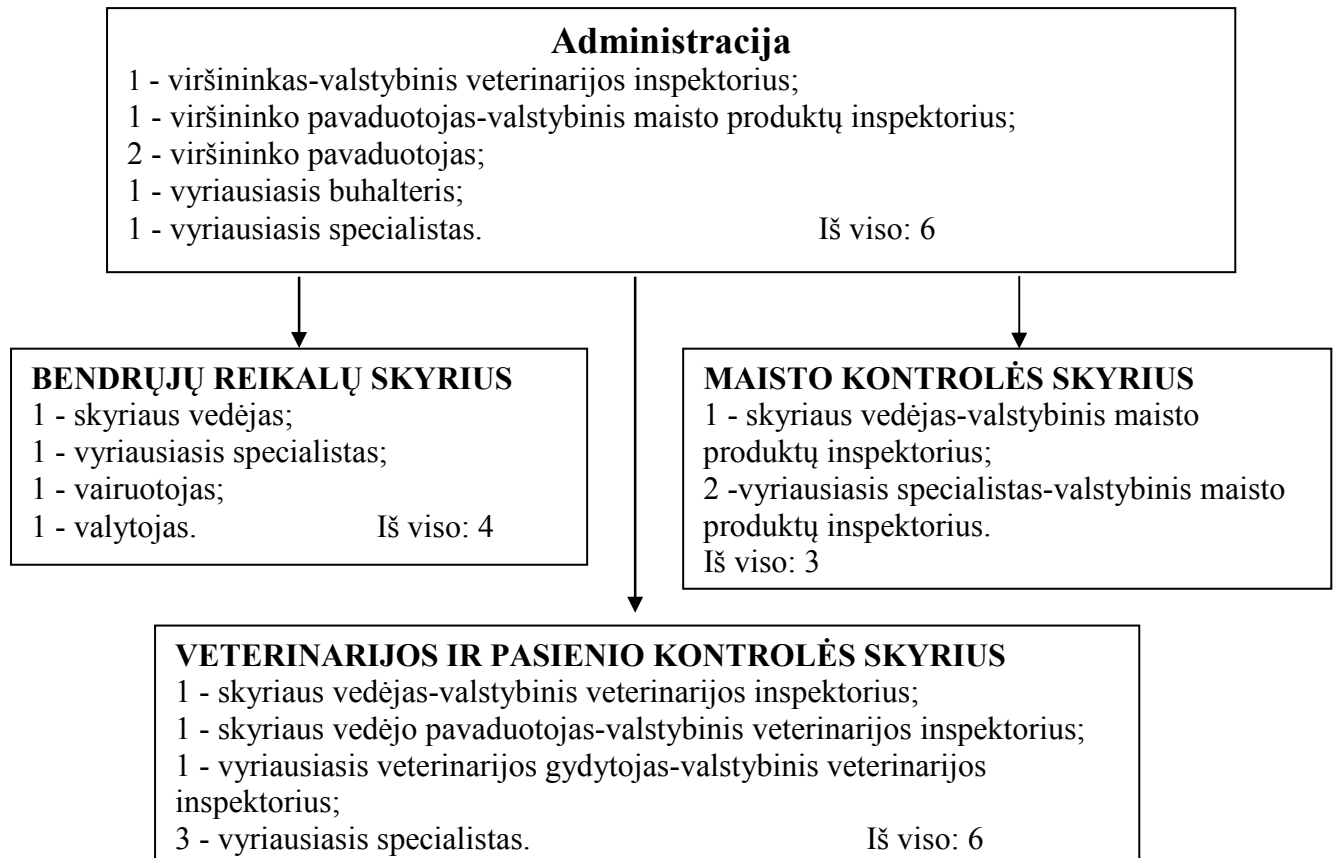
Siekiant užtikrinti, kad audito procesas būtų skaidrus, metinė MVVAT veiklos programa (grafikas) skelbiama Tarnybos internetiniame tinklalapyje www.vmvt.lt nuorodoje su slaptažodžiu.

2010 metais keitėsi MVVAT struktūra. Tarnybos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. B1-330 „Dėl pareigybių panaikinimo ir įsteigimo“ nuo 2010 m. rugsėjo 14 d. MVVAT Veterinarijos ir pasienio kontrolės skyriuje įsteigtos 2 vyriausiųjų specialistų pareigybės (vykdo gyvulių skerdenų paruošimo klasifikuoti ir gyvulių skerdenų vertintojų darbo kontrolę Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka). Tarnybos direktoriaus 2010 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-358 „Dėl pareigybių įsteigimo“ nuo 2010 m. spalio 18 d. įsteigta MVVAT viršininko pavaduotojo pareigybė, o Tarnybos direktoriaus 2010 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. B1-448 „Dėl pareigybių įsteigimo“ nuo 2010 m. gruodžio 18 d. įsteigta MVVAT dar viena (trečia) viršininko pavaduotojo pareigybė.

2010 m. gruodžio 31 d. MVVAT buvo 13 valstybės tarnautojų pareigybių ir 6 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės.

5 priedas

MVVAT struktūra

2010 m. MVVAT atliko planinius auditus gyvūnų gerovės, gyvūnų sveikatos, gyvūninio maisto higienos ir biologinės saugos, rinkos priežiūros, pašarų valstybinės kontrolės, maisto produktų saugos ir valstybinės kontrolės bei kokybės vadybos sistemos srityse ir teikė siūlymus Tarnybai materialinėms vertybėms įsigyti.

Planuojant ir atliekant auditus, pirmiausia buvo skiriamas dėmesys kontrolės priemonėms, susijusioms su svarbiausiais kontrolės taškais, numatytais Lietuvos Respublikos kontrolės institucijų integruotame daugiamečiame nacionaliniame kontrolės plane.

Buvo akcentuojama, kad audito kriterijai prioritetų tvarka apimtų strateginius tikslus, numatytus Lietuvos Respublikos kontrolės institucijų integruotame daugiamečiame nacionaliniame kontrolės plane, reglamente (EB) Nr. 882/2004 bei nacionaliniuose teisės aktuose.

Taip pat buvo akcentuojamas suplanuotos valstybinės kontrolės tvarkos pajėgumo pakankamai užtikrinti galutinių produktų saugą ir atitikimą kitiems pašarus ir maistą reglamentuojantiems teisės aktams bei gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklėms vertinimas.

Auditai buvo atliekami visuose Tarnybos valdymo lygmenyse ir maisto tvarkymo ar valstybinės veterinarinės priežiūros subjektuose.

Valstybinės veterinarijos ir pasienio kontrolės srityje per 2010 metų laikotarpį atlikti 6 planiniai auditai, kurie numatyti MVVAT 2010 metų auditų (patikrinimų) atlikimo programoje (grafike). Audituota 17 teritorinių VMVT. Per 2010 metų laikotarpį planinių auditų metu teritorinėms VMVT pateiktos 145 rekomendacijos.

1. 2010 m. vasario 10 – 19 d. atliktas Importuojamų, vežamų tranzitu gyvūnų ir gyvūninių produktų vykdomos valstybinės veterinarinės kontrolės auditas (2010 m. kovo 16 d. audito ataskaita Nr. 8V-3).

Audito tikslas buvo įvertinti, kaip 2009 m. atliekama importuojamų, vežamų tranzitu gyvūnų ir gyvūninių produktų, įskaitant muitinės sandėlių veiklą, valstybinė veterinarinė kontrolė, siekiant įgyvendinti ES reikalavimus ir užtikrinti jų ir Lietuvos Respublikos nacionalinių teisės aktų vykdymą. Taip pat patikrinti, kaip įgyvendinamos Europos Komisijos inspekcinės misijos DG(SANCO)/2009-8079 rekomendacijos šioje srityje.

Audituojamieji subjektai: Lavoriškių, Malkų ir Panemunės pasienio veterinarijos postai bei du muitinės sandėliai, esantys Vilniaus ir Klaipėdos apskričių VMVT kontroliuojamoje teritorijoje.

Audito metu nustatyta, kad Vilniaus, Klaipėdos ir Tauragės apskričių VMVT vykdoma valstybinė veterinarinė kontrolė yra reglamentuota bei neprieštaraujanti ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktams, išskyrus atskirais atvejais Klaipėdos apskrities VMVT vykdyta pasienio veterinarinė kontrolė atliekant veiksmus, susijusius su Baltarusijos Respublikoje išduotų veterinarijos sertifikatų taisymu, kurie nenumatyti Gyvūninių produktų, įvežamų į Lietuvos Respubliką, veterinarinio tikrinimo tvarkoje, patvirtintoje Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2004 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. B1-520 (Žin., 2004, Nr. 85-3096) nei kokybės sistemos programoje KT-6-2 „Gyvūninių produktų, vežamų tranzitu iš vienos trečiosios šalies į kitą arba į tą pačią trečiąją šalį, veterinarinio tikrinimo procedūra“.

Visuose audituotuose pasienio veterinarijos postuose nustatyta trūkumų dėl techninės įrangos.

Vilniaus apskrities VMVT būtina pagerinti Veterinarijos dokumentų išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. B1-288 (Žin., 2008, Nr. 61-2334), reikalavimų vykdymą.

Vilniaus ir Tauragės apskrities VMVT būtina užtikrinti kokybės sistemos programos KT-6-7 „Gyvūnų augintinių, vežamų iš trečiųjų šalių, veterinarinio tikrinimo procedūra“ 8 skyriaus 1 punkto vykdymą dėl Vežamų iš trečiųjų šalių gyvūnų augintinių apskaitos žurnalo.

Būtina gerinti importuojamų gyvūninių maisto produktų mėginių ėmimą pagal 2004 m. sausio 22 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 136/2004 II priedo reikalavimus.

Visose audituotose VMVT nustatyta įvairių procedūrinių pažeidimų vykdant importuojamų, vežamų tranzitu gyvūnų ir gyvūninių produktų, įskaitant muitinės sandėlių veiklą, valstybinę veterinarinę kontrolę.

Dėl Europos Komisijos (toliau – EK) Maisto ir veterinarijos biuro (toliau – FVO) galutinėje ataskaitoje DG(SANCO) 2009-8079 pateiktų rekomendacijų Lietuvos kompetentingai institucijai, buvo imtasi veiksmų siekiant pagerinti importuojamų, vežamų tranzitu gyvūnų ir gyvūninių produktų,

įskaitant muitinės sandėlių veiklą, valstybinę veterinarinę kontrolę, tačiau atskirų rekomendacijų įgyvendinimą dar galima tobulinti.

- Audito ataskaitoje pateikta 20 rekomendacijų teritorinėms VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę kontrolę.

2. 2010 m. balandžio 29 – gegužės 5 d. atliktas Gyvūnų gerovės vežimo metu reikalavimų įgyvendinimo valstybinės kontrolės auditas (2010 m. gegužės 31 d. audito ataskaita Nr. 8V-6).

Audito tikslas buvo įvertinti, kaip Tarnybos ir jos pavaldžių įstaigų vykdoma gyvūnų gerovės vežimo metu reikalavimų įgyvendinimo valstybinė kontrolė, siekiant įgyvendinti ES reikalavimus ir užtikrinti jų ir Lietuvos Respublikos nacionalinių teisės aktų vykdymą 2009 m. ir 2010 m. I ketvirtyje.

Audituojamieji subjektai: Joniškio, Mažeikių ir Skuodo rajonų VMVT bei jų kontroliuojamose teritorijose esantys 3 valstybinės veterinarinės priežiūros objektai.

Audito metu nustatyta, kad Joniškio ir Mažeikių rajono VMVT reikia gerinti planinę ūkio subjektų kontrolę reguliariai, rizikos pagrindu ir pakankamai dažnai siekiant užtikrinti gyvūnų gerovę vežimo metu, kaip numatyta reglamento (EB) Nr. 882/2004 3 straipsnyje.

Joniškio rajono VMVT reikia užtikrinti tinkamą gyvūnų gerovės vežimo metu kontrolę vykdančių pareigūnų mokymą.

Skuodo ir Mažeikių rajono VMVT pažeidžiant reglamento (EB) Nr. 1/2005 17 straipsnio 2 dalies nuostatas, daliai vairuotojų išduoti vežamų gyvūnų prižiūrėtojų kompetencijos pažymėjimai, neišklačius mokymo kursų pagal reglamento (EB) Nr. 1/2005 reikalavimus.

Joniškio ir Skuodo VMVT reikia užtikrinti, kad ūkio subjektai vestų tinkamą apskaitą pagal Prekybos galvijais ir kiaulėmis veterinarijos reikalavimų, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2004 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. B1-349 (Žin., 2004, Nr. 135-4916; 2009, Nr. 145-6480) nuostatas.

Joniškio ir Mažeikių rajono VMVT pasibaigusi prietaisų, įsigytų pagal Dvynių projektą Nr. LT/2006/IB/AG/02 „Gyvūnų apsaugos kontrolės sistemos stiprinimas Lietuvoje“, metrologinė patikra.

Visose audituotose VMVT būtina užtikrinti realų ilgos kelionės planavimą, kaip reikalaujama reglamento (EB) Nr. 1/2005 14 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje ir tinkamai patikrinti grąžintus kelionės žurnalus, taip pat kad ilgos kelionės organizatorius pateiktų teritorinei VMVT tinkamai užpildyto kelionės žurnalo kopiją likus dviem dienoms iki išvykimo, kaip reikalaujama pagal reglamento (EB) Nr. 1/2005 II priedo 3b punktą.

Mažeikių rajono VMVT reikia stiprinti transporto priemonių kontrolę.

Būtina tęsti atskirų FVO pateiktų Europos Komisijos ataskaitoje DG(SANCO)/2009-8252 rekomendacijų, susijusių su gyvūnų gerove vežimo metu, įgyvendinimą.

- Audito ataskaitoje pateiktos 22 rekomendacijos teritorinėms VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę kontrolę.

3. 2010 m. birželio 29 – liepos 8 d. atliktas Veterinarinių vaistų valstybinės kontrolės auditas (2010 m. liepos 28 d. audito ataskaita Nr. 8V-8).

Audito tikslas buvo įvertinti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir jos pavaldžių įstaigų vykdomą veterinarijos vaistinių, veterinarinių vaistų naudojimo ir apskaitos veterinarinius vaistus naudojančiuose ūkio subjektuose valstybinę veterinarinių vaistų kontrolę 2009 m. ir per 2010 m. I pusmetį.

Audituojamieji subjektai: Ignalinos, Kupiškio ir Vilkaviškio rajonų VMVT bei jų kontroliuojami 5 ūkio subjektai.

Audito metu nustatyta, kad visose audituotose VMVT būtina gerinti planinę valstybinę veterinarinių vaistų kontrolę.

Audituose veterinarijos vaistinėse reikia tikslinti veterinarinių vaistų apskaitą.

Kupiškio ir Vilkaviškio rajono VMVT reikia stiprinti superkamo žaliavinio pieno kontrolę dėl inhibitorinių medžiagų.

Audituotos teritorinės VMVT turi užtikrinti, kad veterinarijos gydytojai tinkamai pildytų Gydymų gyvūnų registracijos žurnalą ir Veterinarinių vaistų, biocidų apskaitos žurnalą pagal nustatytus reikalavimus, o produkcijos gyvūnų savininkai tinkamai pildytų Veterinarinės medicinos produktų ir vaistinių pašarų, įsigytų pagal veterinarijos gydytojo receptus ir sunaudotus produkcijos gyvūnams, apskaitos žurnalą.

Taip pat būtina užtikrinti veterinarijos gydytojų, užsiimančių veterinarijos praktika ir/ar turinčių veterinarinės farmacijos licenciją, kvalifikacijos kėlimą, kaip nustatyta teisės aktuose.

- Audito ataskaitoje pateikta 19 rekomendacijų teritorinėms VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę kontrolę.

4. 2010 m. rugsėjo 28 – 30 d. atliktas Pašarų (įskaitant ir GMO pašarus) valstybinės kontrolės auditas (2010 m. spalio 28 d. audito ataskaita Nr. 8V-14).

Audito tikslas buvo įvertinti, kaip 2009 – 2010 m. atliekama valstybinė veterinarinė pašarų kontrolė (įskaitant dokumentų, atitikties ir fizinių tikrinimų pasienio veterinarijos postuose ir Lietuvos Respublikos rinkoje, pašarų gamybos ir laikymo tikrinimą pašarų tvarkymo subjektuose, pardavimo ir naudojimo vietose) pašarų saugai ir kokybei užtikrinti. Taip pat patikrinti, kaip įgyvendinamos Europos Komisijos inspekcinės misijos DG(SANCO)/2009-8089 rekomendacijos šioje srityje.

Audituojamieji subjektai: Šilalės, Šalčininkų ir Jonavos rajonų VMVT bei jų kontroliuojamose teritorijose esantys 3 pašarų tvarkymo subjektai.

Audito metu nustatyta, kad Šalčininkų rajono VMVT neatliktas pašarų tvarkymo subjektų suskirstymas į rizikos grupes, būtina gerinti planinę pašarų ūkio subjektų (toliau – PŪS) kontrolę ir jų tikrinimus atlikti kaip numatyta kokybės sistemos programoje KT-2-5 „Valstybinė veterinarinė pašarų kontrolė“.

Ne visais atvejais rajonų VMVT dalyvauja apskričių VMVT atliekamuose PŪS patikrinimuose jų rajonų teritorijoje, todėl jų teikiamose VMVT ketvirtinėse ataskaitose informacija yra netiksli ir neteisinga. Atskirais atvejais šios ataskaitos iš viso nebuvo rengiamos.

Registruotų ir patvirtintų pašarų ūkio subjektų sąrašas nėra aktualus ir nuolat atnaujinamas, kaip reikalaujama pagal reglamento (EB) Nr. 183/2005 19 straipsnio 3 dalį, nes atskiri pašarų ūkio subjektai ilgiau kaip vienerius metus nevykdė veiklos, kuriai yra patvirtinti ir registruoti.

Taip pat reikia gerinti ūkio subjektų, naudojančių ŠGP ir PŠGP gyvūnų šėrimui, registravimą pagal Šalutinių gyvūninių produktų ir perdirbtų šalutinių gyvūninių produktų, skirtų pašarų gamybai ir gyvūnų šėrimui, gamybos, tiekimo rinkai ir naudojimo taisyklių, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. B1-352 (Žin., 2006, Nr. 72-2734, Nr. 124-4741; 2008, Nr. 77-3056) III skyriaus reikalavimus.

PŪS ne visais atvejais vykdo reglamento (EB) Nr. 183/2005 reikalavimus dėl RVASVT pagrįstų procedūrų įgyvendinimo ir jų savalaikio atnaujinimo, nepageidaujamų medžiagų ir kitų teršalų stebėsenos bei kryžminės taršos kontrolės. Audito metu atskirais atvejais nustatyta ir pašarų higienos trūkumų.

Būtina gerinti kontroliuojančių institucijų bendradarbiavimą, tiek tarp rajono ir apskrities VMVT, tiek tarp PVP ir teritorinių tarnybų.

Būtina gerinti rizika pagrįstą valstybinę kontrolę, taip pat ir valstybinę veterinarinę pašarų stebėseną, įskaitant ir GMO kontrolę.

Būtina tęsti atskirų FVO pateiktų Europos Komisijos ataskaitoje DG(SANCO)/2009-8089 rekomendacijų, susijusių su valstybine pašarų kontrole, įgyvendinimą.

- Audito ataskaitoje pateikta 21 rekomendacija teritorinėms VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę veterinarinę kontrolę.

5. 2010 m. lapkričio 16 – 18 d. atliktas Gyvūnų ligų kontrolės ir neatidėliotinių priemonių planų auditas (2010 m. gruodžio 17 d. audito ataskaita Nr. 8V-20).

Audito tikslas buvo įvertinti, kaip 2009 – 2010 m. atliekama gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolė, ypatingą dėmesį skiriant neatidėliotinių priemonių planams ir pasiutligės kontrolei, taip pat gyvulių registravimo ir ženklinimo valstybinė veterinarinė kontrolė. Taip pat patikrinti, kaip įgyvendinamos Europos Komisijos inspekcinės misijos DG(SANCO)/2009-8265 rekomendacijos šioje srityje.

Audituojamieji subjektai: Zarasų, Biržų ir Širvintų rajonų VMVT bei jų kontroliuojamose teritorijose esantys 3 valstybinės veterinarinės priežiūros subjektai.

Audito metu nustatyta, kad nei vienoje audituotoje teritorinėje VMVT nebuvo parengti afrikinio kiaulių maro neatidėliotinių priemonių bei afrikinės arklių ligos neatidėliotinių priemonių planai. Zarasų rajono VMVT nebuvo Mėlynojo liežuvio ligos neatidėliotinių priemonių plano.

Visoms tikrintoms VMVT reikia peržiūrėti ir atnaujinti kitų gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų neatidėliotinių priemonių planus, nustatyti dažnumu organizuoti mokymus susijusiems ūkio subjektams.

Būtina stiprinti pasiutligės kontrolę, taip pat ir laukinių gyvūnų vakcinacijos nuo pasiutligės efektyvumo tyrimus.

Ūkinių gyvūnų registre tebėra netikslumų, o situacija dėl arklių registravimo ir ženklavimo, nors ir pagerėjo, tačiau vis dar pasitaiko pažeidimų.

Būtina užtikrinti tinkamą ŠGP kontrolę ir atitinkamų priemonių bei sankcijų taikymą, valstybinės veterinarinės kontrolės metu nustačius teisės aktų pažeidimus.

Būtina tęsti atskirų FVO pateiktų Europos Komisijos ataskaitoje DG(SANCO)/2009-8265 rekomendacijų, susijusių su šio audito apimtimi, įgyvendinimą.

- Audito ataskaitoje pateiktos 29 rekomendacijos teritorinėms VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę veterinarinę kontrolę.

6. 2010 m. gruodžio 13 – 14 d. atliktas Gyvūninio maisto (mėsa ir mėsos produktai) tvarkymo įmonių valstybinės veterinarinės kontrolės auditas (2010 m. gruodžio 31 d. audito ataskaita Nr. 8V-22).

Audito tikslas buvo įvertinti, kaip 2009 – 2010 m. atliekama gyvūninio maisto (mėsa ir mėsos produktai) tvarkymo įmonių valstybinė veterinarinė kontrolė, siekiant užtikrinti ES reikalavimų ir Lietuvos Respublikos nacionalinių teisės aktų vykdymą.

Audituojamieji subjektai: Trakų ir Pasvalio rajonų VMVT bei jų kontroliuojamose teritorijose esantys 3 maisto tvarkymo subjektai.

Audito metu nustatyta, kad audituotos teritorinės VMVT neužtikrino, kad būtų tinkamai atliktas maisto tvarkymo subjektų vertinimas ir suskirstymas į rizikos grupes, taip pat kad būtų vykdoma medžiagų ir gaminių, besiliečiančių su maistu, valstybinė kontrolė.

Trakų rajono VMVT neužtikrino, kad maisto tvarkymo subjektai vykdytų visus teisės aktų, reglamentuojančių įmonių veterinarinį patvirtinimą ir tinkamo sveikumo ženklo naudojimą, reikalavimus. Nustatyta problemų dėl RVASVT principais pagrįstų savikontrolės sistemų įmonėse bei RVASVT audito.

Visose tikrintose įmonėse nustatyta higienos trūkumų, gyvulių skerdyklose mikrobiologiniai tyrimai atliekami ne pagal reglamento (EB) Nr. 2073/2005 reikalavimus. Taip pat gyvulių skerdyklose nustatyta pažeidimų dėl gyvūnų gerovės, savalaikio duomenų suvedimo į Ūkinių gyvūnų registro informacinę sistemą bei šalutinių gyvūninių produktų nukenksminimo. Vienoje iš skerdyklų neužtikrinta tinkama trichineliozės kontrolė pagal reglamento (EB) Nr. 2075/2005 reikalavimus.

- Audito ataskaitoje pateiktos 34 rekomendacijos teritorinėms VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę veterinarinę kontrolę.

Valstybinės maisto kontrolės srityje atlikti 6 planiniai auditai, iš jų: 2 maisto produktų saugos ir valstybinės kontrolės srityje, 4 – rinkos priežiūros srityje. Audituota 12 teritorinių VMVT. Per 2010 metų laikotarpį planinių auditų metu teritorinėms VMVT pateikta 30 rekomendacijų.

Maisto produktų saugos ir valstybinės kontrolės srityje atlikti planiniai auditai:

1. Nacionalinių virtuvių teikiamų viešojo maitinimo paslaugų kokybės ir higienos valstybinė kontrolė (2010 m. kovo 29 d. ataskaita Nr. 8V-4).

Audito tikslas: įvertinti nacionalinių virtuvių (kinų, turkų ir kitų) viešojo maitinimo paslaugas teikiančių įmonių valstybinės kontrolės vykdymo efektyvumą Vilniaus miesto VMVT, įgyvendinant reglamentus (EB) Nr. 882/2004, Nr. 852/2004, Nr. 178/2002, taip pat vykdant nacionalinius teisės aktus ir Tarnybos direktoriaus įsakymus.

Atliekant valstybinę kontrolę, tikrintai Vilniaus miesto VMVT rekomenduota vykdyti Tarnybos direktoriaus 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. B1-907 patvirtintą Kokybės sistemos programą ST - 1 „Planavimo organizavimas“, atlikti visus planinius maisto tvarkymo subjektų patikrinimus; vykdyti Tarnybos direktoriaus 2006 m. vasario 15 d. įsakymu Nr. B1-133 (su keitimais) patvirtintą kokybės sistemos programą KT-2-1 „Bendrieji reikalavimai atliekant patikrinimus“: patikrinimų metu nustačius grubius teisės aktų pažeidimus, taip pat ir pasikartojant pažeidimams, taikyti adekvačias poveikio priemones; didesnę dėmesį skirti patikrinimų kokybei: tinkamai pildyti visus maisto tvarkymo subjekto patikrinimo akto (toliau – MTSPA) klausimyno skiltis, MTSPA ir maisto kontrolės informacinėje sistemoje FIS išsamiau ir kruopščiau fiksuoti patikrinimų duomenis; vykdyti maisto tvarkymo subjektų (toliau – MTS) trūkumų šalinimo kontrolę, vadovaujantis Tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. B1-807 patvirtintos kokybės sistemos programa KT-2-1-2 „Reikalavimai pakartotiniam patikrinimui ir mėginių atrinkimui, siekiant užtikrinti jų taikymo ir laikymosi efektyvumą“; nacionalinių virtuvių teikiamų viešojo maitinimo paslaugų MTS valstybinę kontrolę vykdyti, vadovaujantis 2007 m.

gruodžio 29 d. Tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. B1-906 „Dėl maisto tvarkymo subjektų ir skerdyklų valstybinės maisto kontrolės, valstybinės veterinarinės kontrolės ir valstybinės veterinarinės priežiūros nurodymų patvirtinimo“ ir 2009 m. rugsėjo 7 d. Tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. B1-391 patvirtinta kokybės sistemos darbo instrukcija KT-2-1-D3 „Maisto tvarkymo subjektų suskirstymas į rizikos grupes“.

- Audito ataskaitoje pateiktos 5 rekomendacijos Vilniaus miesto VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę maisto kontrolę.

2. Nepilnamečių asmenų, laikomų kardomojo kalnimo ir laisvės atėmimo vietose, maitinimo ypatumai ir maisto produktų saugos valstybinė kontrolė (2010 m. lapkričio 22 d. ataskaita Nr. 8V-16).

Audito tikslas: įvertinti nepilnamečių asmenų, laikomų kardomojo kalnimo ir laisvės atėmimo vietose, maitinimo ypatumus ir maisto produktų saugos valstybinės kontrolės vykdymą Kauno miesto VMVT, įgyvendinant Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas: reglamentus (EB) Nr. 882/2004; Nr. 852/2004; Nr. 178/2002, taip pat siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos nacionalinių teisės aktų laikymąsi.

Ataskaitoje Nr. 8V-16 pateiktos rekomendacijos: vadovaujantis Tarnybos direktoriaus 2010 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. B1-112 patvirtintos Kokybės sistemos programa ST-1-1 „Planavimo organizavimas“, planuoti ir atlikti visų MTS, vykdančių nepilnamečių asmenų, laikomų kardomojo kalnimo ir laisvės atėmimo vietose, maisto tvarkymą, patikrinimus; įvertinant MTS, esančių kardomojo kalnimo bei laisvės atėmimo vietose specifika, kviešti dalyvauti šių įstaigų administracijų atstovus bei informuoti vadovus apie MTS, gaminančių maistą sulaikytiesiems ir nuteistiesiems, valstybinės kontrolės rezultatus; vertinant įdiegtas savikontrolės sistemas, analizuoti atliktų vidaus auditų duomenis ir rekomenduoti MTS atsakingiems asmenims atsakingiau atlikti vidaus auditus ir nurodyti pagrįstus nustatytų trūkumų pašalinimo terminus.

- Audito ataskaitoje pateiktos 3 rekomendacijos Kauno miesto VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę maisto kontrolę.

Rinkos priežiūros srityje atlikti planiniai auditai:

1. Viešojo maitinimo (kavinių, barų, užkandinių), turinčių teisę prekiauti alkoholiniais gėrimais, valstybinė kontrolė (2010 m. gegužės 28 d. ataskaita Nr. 8V-5).

Audito tikslas: įvertinti viešojo maitinimo paslaugas teikiančių įmonių (kavinių, barų, užkandinių), turinčių teisę prekiauti alkoholiniais gėrimais, valstybinės kontrolės vykdymo efektyvumą Alytaus apskrities VMVT ir Molėtų rajono VMVT, įgyvendinant ES teisės aktų nuostatas: reglamentų (EB) Nr. 882/2004; Nr. 852/2004; Nr. 178/2002; taip pat siekiant užtikrinti nacionalinių teisės aktų ir VMVT direktoriaus įsakymų laikymąsi.

Atliktus auditą nustatyta, kad Alytaus apskrities VMVT reikia veiksmingiau sekti MTS nurodymų vykdymo bei trūkumų šalinimo kontrolę; Molėtų rajono VMVT patikrinimų metu, užfiksavus teisės aktų pažeidimus, taikyti adekvačias administracinio poveikio priemones, ypač nustatomiems teisės aktų pažeidimams pasikartojant, atkreipti didesnę dėmesį į patikrinimų kokybę, pildant visus reikiamus klausimyno priedus, MTSPA ir maisto kontrolės informacinėje sistemoje FIS išsamiau ir detaliau fiksuojant patikrinimų duomenis.

- Audito ataskaitoje pateiktos 4 rekomendacijos teritorinėms VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę rinkos priežiūros kontrolę.

2. Gaiviųjų gėrimų ir natūralaus mineralinio vandens gamybos, atsekamumo, ženklinimo valstybinės kontrolės efektyvumas (2010 m. liepos 27 d. ataskaita Nr. 8V-7).

Audito tikslas: įvertinti gaiviųjų gėrimų ir natūralaus mineralinio vandens gamybos įmonių valstybinės kontrolės vykdymo efektyvumą Prienų rajono ir Radviliškio rajono VMVT, įgyvendinant ES teisės aktų nuostatas: reglamentų (EB) Nr. 882/2004; Nr. 852/2004; Nr. 178/2002, taip pat siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos teisės aktų laikymąsi.

Atliktus auditą nustatyta, kad Prienų rajono VMVT reikia veiksmingiau sekti MTS nurodymų vykdymo bei trūkumų šalinimo kontrolę. Radviliškio rajono VMVT skirti didesnę dėmesį patikrinimų kokybei bei taikyti adekvačius terminus trūkumų šalinimui, efektyviau ir griežčiau kontroliuoti jų įgyvendinimą. Audituotų VMVT veikla, vykdančių gaiviųjų gėrimų ir natūralaus mineralinio vandens gamybos įmonių valstybinę kontrolę, vertinama, kad efektyvumo pasiekimui būtini veiksmai, nurodyti audito rekomendacijose.

- Audito ataskaitoje pateiktos 9 rekomendacijos teritorinėms VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę rinkos priežiūros kontrolę.

3. Maisto papildų sveikatinimo teiginių ir importo iš trečiųjų šalių valstybinė kontrolė (2010 m. spalio 19 d. ataskaita Nr. 8V-12).

Audito tikslas buvo įvertinti maisto papildų sveikatinimo teiginių ir importo iš trečiųjų šalių valstybinės kontrolės vykdymą Kauno ir Marijampolės apskričių bei Raseinių ir Šakių rajonų VMVT, įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos teisės aktų nuostatas, taip pat siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos nacionalinių teisės aktų, Tarnybos direktoriaus įsakymų laikymąsi.

Ataskaitoje 8V-12 pateiktos rekomendacijos: Marijampolės apskrities VMVT, vykdant prekybos maisto papildais valstybinę kontrolę Šakių rajone, reikia skirti didesnę dėmesį patikrinimų kokybei bei MTSPA pildymui, savalaikiai ir veiksmingai atlikti nurodymų vykdymo kontrolę; Kauno apskrities VMVT vykdoma prekybos maisto papildais valstybinė kontrolė Raseinių rajone vertinama kaip atliekama veiksmingai, tačiau tobulintina, atkreipiant dėmesį į tikslesnį tikrinimo dokumentų pildymą, priimti sprendimus, atsižvelgiant į aplinkybes bei vadovautis Tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. B1-807 patvirtintos kokybės sistemos programos KT-2-1-2 „Reikalavimai pakartotiniam patikrinimui ir mėginių atrinkimui, siekiant užtikrinti jų taikymo ir laikymosi efektyvumą“ §3.1. nurodytais terminais. Audituotoms VMVT, atsižvelgiant į atliktų medicinos vaistinių, vykdančių mažmeninę prekybą maisto papildais, patikrinimų skaičių, nurodyta atlikti visus šių MTS planinius patikrinimus iki 2010 m. gruodžio 31 d.

- Audito ataskaitoje pateiktos 6 rekomendacijos teritorinėms VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę rinkos priežiūros kontrolę.

4. Negyvūninio maisto (vaisių, daržovių, riešutų ir kt.) importo valstybinė kontrolė (2010 m. gruodžio 29 d. ataskaita Nr. 8V-21).

Audito tikslas : įvertinti negyvūninio maisto (vaisių, daržovių, riešutų ir kt.) importo valstybinės kontrolės vykdymą Vilniaus apskrities ir Klaipėdos apskrities VMVT, įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos teisės aktų nuostatas bei vykdant nacionalinių teisės aktų reikalavimus.

Atlikus auditą nustatyta, kad Vilniaus apskrities VMVT, vykdant negyvūninio maisto (vaisių, daržovių, riešutų ir kt.) importo valstybinę kontrolę, reikia didesnę dėmesį skirti importo dokumentų pildymui bei tobulinti MTSPA pildymą. Klaipėdos apskrities VMVT vykdoma negyvūninio maisto (vaisių, daržovių, riešutų ir kt.) importo valstybinė kontrolė vertinama kaip atliekama veiksmingai, tačiau tobulintina pildant MTSPA (nurodyta visuose patikrinimo aktuose atsakyti išsamiai į visus klausimyne esančius klausimus, įrodyti atitiktį, ją pagrindžiant konkrečiais pavyzdžiais).

- Audito ataskaitoje pateiktos 3 rekomendacijos teritorinėms VMVT siekiant ištaisyti nustatytus trūkumus ir stiprinti valstybinę rinkos priežiūros kontrolę.

Suplanuota MVVAT 2010 metų auditų (patikrinimų) atlikimo programa įvykdyta visiškai. Suvestinė informacija apie 2010 m. atliktus planinius auditus pateikta 6 priede.

6 priedas

2010 M. ATLIKTŲ PLANINIŲ AUDITŲ SUVESTINĖ

Eil. Nr.	Data ir ataskaitos numeris	Audito pavadinimas	Vidaus audito subjektai	Auditą atliko
1.	2010-03-16 Nr. 8V-3	Importuojamų, vežamų tranzitu gyvūnų ir gyvūninių produktų valstybinė veterinarinė kontrolė	Vilniaus a. VMVT Klaipėdos a. VMVT Tauragės a. VMVT	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
2.	2010-03-29 Nr. 8V-4	Nacionalinių virtuvių teikiamų viešojo maitinimo paslaugų kokybės ir higienos valstybinė kontrolė	Vilniaus m. VMVT	R. Kraujalienė A. Lipnickas
3.	2010-05-28 Nr. 8V-5	Viešojo maitinimo (kavinių, barų, užkandinių), turinčių teisę prekiauti alkoholiniais gėrimais, valstybinė kontrolė	Alytaus a. VMVT Molėtų r. VMVT	R. Kraujalienė A. Lipnickas

4.	2010-05-31 Nr. 8V-6	Gyvūnų gerovės vežimo metu reikalavimų įgyvendinimo valstybinės kontrolės auditas	Joniškio r. VMVT Skuodo r. VMVT Mažeikių r. VMVT	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
5.	2010-07-28 Nr. 8V-8	Veterinariinių valstybinės kontrolės auditas	Ignalinos r. VMVT Kupiškio r. VMVT Vilkaviškio r. VMVT	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
6.	2010-07-27 Nr. 8V-7	Gaiviųjų gėrimų ir natūralaus mineralinio vandens gamybos, atsekamumo, ženklinimo valstybinės kontrolės efektyvumas	Prienų r. VMVT Radviliškio r. VMVT	R. Kraujalienė A. Lipnickas
7.	2010-10-19 Nr. 8V-12	Maisto papildų sveikatinimo teiginių ir importo iš trečiųjų šalių valstybinė kontrolė	Kauno a. VMVT Marijampolės a. VMVT Raseinių r. VMVT Šakių r. VMVT	R. Kraujalienė A. Lipnickas
8.	2010-10-28 Nr. 8V - 14	Pašarų (įskaitant GMO pašarus) valstybinės kontrolės auditas	Šilalės r. VMVT Šalčininkų r. VMVT Jonavos r. VMVT	E. Mecelis R. Živatkauskaitė V. Poliūnas
9.	2010-11-22 Nr. 8V-16	Nepilnamečių asmenų, laikomų kardomojo kalnimo ir laisvės atėmimo vietoje, maitinimo ypatumai ir maisto produktų saugos valstybinė kontrolė	Kauno m. VMVT	R. Kraujalienė A. Lipnickas
10.	2010-12-17 Nr. 8V - 20	Gyvūnų ligų kontrolės ir neatidėliotinių priemonių planų auditas	Zarasų r. VMVT, Biržų r. VMVT, Širvintų r. VMVT	E. Mecelis R. Živatkauskaitė V. Poliūnas
11.	2010-12-29 Nr. 8V-21	Negyvūninio maisto (vaisių, daržovių, riešutų ir kt.) importo valstybinė kontrolė	Vilniaus a. VMVT Klaipėdos a. VMVT	R. Kraujalienė A. Lipnickas
12.	2010-12-31 Nr. 8V-22	Gyvūninio maisto (mėsa ir mėsos produktai) tvarkymo įmonių valstybinė veterinarinė kontrolė	Trakų r. VMVT Pasvalio r. VMVT	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
Viso: 12				

Per 2010 metus teritorinėse VMVT atlikta 12 vidinių Kokybės sistemos auditų, akredituotose teritorinėse VMVT atlikti 29 pareigūnų vertinimai. Suvestinė informacija apie 2010 m. atliktus kokybės vadybos sistemos auditus pateikta 7 priede.

Pagrindinės neatitiktys nustatytos vidinių Kokybės sistemos auditų metu:

1. Netinkamai įgyvendinama kokybės sistema, neteisingai parengti, nesutvarkyti, ne laiku atnaujinami kokybės sistemos dokumentai.

2. Netinkamai planuojami ir neracionaliai atliekami patikrinimai.

3. Netinkamai, neišsamiai, netiksliai, nekompetentingai pildomi patikrinimo aktai ir kiti dokumentai.

4. Kai kuriais atvejais naudojami teisės aktų nustatyta tvarka nepatvirtinti patikrinimo aktai ir kiti dokumentai.

5. Nepakankamas dėmesys skiriamas patikrinimo metu nustatytų trūkumų šalinimo kontrolei.

6. Daromos inspektavimo klaidos tikrinamame objekte.

7. Pareigūnai nėra pakankamai apmokyti teisės aktų nustatyta tvarka bei eiliškumu atrinkti mėginius.

8. Atliekant praktinį pareigūnų vykdomos valstybinės kontrolės vertinimą, nustatomi procedūriniai patikrinimo tvarkos ir eiliškumo trūkumai.

Audituotoms teritorinėms VMVT pateiktos atitinkamos rekomendacijos pašalinti nustatytus trūkumus.

2010 M. ATLIKTŲ KOKYBĖS VADYBOS SISTEMOS AUDITŲ SUVESTINĖ

Eil. Nr.	Data ir ataskaitos numeris	Audito pavadinimas	Vidaus audito subjektai	Auditą atliko
1.	2010-02-18 Nr. 8V-2	Vidinis kokybės sistemos auditas	Malkų PVP	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
2.	2010-06-14 Nr. 8V-18	Vidinis kokybės sistemos auditas	Tauragės a VMVT	R. Živatkauskaitė kartu DAKKS auditoriais
3.	2010-06-14 Nr. 8V-18	Vidinis kokybės sistemos auditas	Panemunės kelio PVP	R. Živatkauskaitė kartu DAKKS auditoriais
4.	2010-06-14 Nr. 8V-18	Vidinis kokybės sistemos auditas	Pagėgių geležinkelio PVP	R. Živatkauskaitė kartu DAKKS auditoriais
5.	2010-06-18 Nr. 8V-19	Vidinis kokybės sistemos auditas	Marijampolės a. VMVT	R. Živatkauskaitė kartu DAKKS auditoriais
6.	2010-06-18 Nr. 8V-19	Vidinis kokybės sistemos auditas	Kybartų kelio PVP	R. Živatkauskaitė kartu DAKKS auditoriais
7.	2010-06-18 Nr. 8V-19	Vidinis kokybės sistemos auditas	Kybartų geležinkelio PVP	R. Živatkauskaitė kartu DAKKS auditoriais
8.	2010-09-15 Nr. 8V-9	Vidinis kokybės sistemos auditas	Klaipėdos m. VMVT	D. Pauliukevičienė
9.	2010-09-23 Nr. 8V-10	Vidinis kokybės sistemos auditas	Vilniaus a. VMVT	D. Pauliukevičienė
10.	2010-09-30 Nr. 8V-11	Vidinis kokybės sistemos auditas	Vilniaus m. VMVT	D. Pauliukevičienė
11.	2010-10-19 Nr. 8V-15	Vidinis kokybės sistemos auditas	Utenos a. VMVT	D. Pauliukevičienė
12.	2010-11-19 Nr. 8V-17	Vidinis kokybės sistemos auditas	Kauno a. VMVT	D. Pauliukevičienė A. Bagotyrus
Viso: 12				

Neplaninės užduotys atliekamos Tarnybos direktoriaus ir MVVAT viršininko pavedimais, tai: įvairūs skundai, tyrimai, įvertinimai, patikrinimai, analizės ir kitos specialiosios užduotys, kurios reikalauja ypatingo objektyvumo, nešališkumo ir kompetencijos.

Tarnybos direktoriaus pavedimu Veterinarijos ir pasienio kontrolės srityje atlikti iš viso 25 neplaniniai auditai (patikrinimai). Valstybinės maisto kontrolės srityje atlikti 32 neplaniniai auditai (patikrinimai). Suvestinė informacija apie 2010 m. atliktus neplaninius auditus (patikrinimus) pateikta 8 priede. Suvestinė informacija apie 2010 m. statutinių įstaigų maisto tvarkymo subjektuose atliktus neplaninius auditus (patikrinimus) pateikta 9 priede.

Neplaninių auditų (patikrinimų) maisto kontrolės srityje pagrindinė priežastis – vartotojų pranešimai (skundai, pareiškimai, prašymai, kreipimaisi) dėl maisto tvarkymo subjektų veiklos, kurių gauta 22. Ženklią dalį vartotojų pranešimų - 12 atvejų (54,5%), - sudaro nuteistųjų ir suimtųjų skundai dėl netinkamo maitinimo ir maisto produktų kokybės, iš kurių tik vienas pasitvirtino iš dalies. Didžioji visų skundų dalis - 16 (72,7 %) nepagrįsti; pasitvirtino tik 2 (9,1 %) skundai, iš dalies pagrįsti 4 (18,2 %) pranešimai (skundai).

2010 M. ATLIKTŲ NEPLANINIŲ AUDITŲ (PATIKRINIMŲ) SUVESTINĖ

Eil. Nr.	Data ir ataskaitos numeris	Audito pavadinimas	Vidaus audito subjektai	Auditą atliko
1.	2010-01-06 Nr. 4B-1	Dėl Romo Lodos pareiškimo	Prienų r. VMVT	D. Pauliukevičienė R. Kraujalienė
2.	2010-01-07 Nr. 4B-2	Dėl UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“ pareiškimo	Biržų r. VMVT	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
3.	2010-01-07 Nr. 4B-3	Dėl UAB „Saerimner“ Sajas kiaulių eksporto į Rusijos Federaciją	Kelmės r. VMVT UAB „Saerimner“	E. Mecelis A. Puodžiūnas
4.	2010-01-22 Nr. 4B-5	Nuteistojo D. Vaišnoro skundo tyrimas	Vilniaus 1-ieji pataisos namai	A. Lipnickas
5.	2010-02-02 Nr. 4B-7	Dėl M. Selby kreipimosi	Radvilišio r. VMVT Šaukoto miestelis	D. Pauliukevičienė R. Kraujalienė
6.	2010-02-05 Nr. 8V-1	Importuojamo negyvūninio maisto valstybinė kontrolė	Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas ir teritorinės VMVT	V. Poliūnas R. Kraujalienė
7.	2010-02-20 Nr. 4B-9	Dėl UAB „Kužių agroįmonė“ veiklos	UAB „Kužių agroįmonė“	A. Puodžiūnas R. Kraujalienė
8.	2010-02-25 Nr. 4B-11	Dėl skundo tyrimo	Šilalės rajono VMVT	E. Mecelis V. Poliūnas
9.	2010-02-26 Nr. 4B-12	Nuteistojo Ričardo Simaškos skundas	Vilniaus 2-ieji pataisos namai	A. Lipnickas R. Kraujalienė
10.	2010-03-01 Nr. 4B-15	Dėl Pasvalio r. Narteikių kaimo geriamo vandens kokybės	Pasvalio r. VMVT Narteikių kaimas	D. Pauliukevičienė
11.	2010-03-20 Nr. 4B-16	Dėl Klovainių miestelio gyventojų skundo	R. Andruškevičiaus II „Šaltinis“ parduotuvė	R. Kraujalienė A. Navickas
12.	2010-03-20 Nr. 4B-17	Dėl Vilniaus a. VMVT išduotų dokumentų akvakultūros įmonėms	Vilniaus a. VMVT	D. Pauliukevičienė E. Mecelis
13.	2010-03-24 Nr. 4B-18	Dėl skundo tyrimo	Širvintų r. VMVT ir pienininkystės kooperatyvas „Žalmargė“ Motiejūnų pieno supirkimo punktas	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
14.	2010-03-29 Nr. 4B-19	Dėl Renatos Čepulienės kreipimosi	Utenos a. VMVT Visagino poskyris	D. Pauliukevičienė R. Kraujalienė
15.	2010-03-31 Nr. 4B-20	Dėl Tauragės a. VMVT kontrolės AB „Tauragės maistas“	Tauragės a. VMVT	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
16.	2010-04-09 Nr. 4B-21	Dėl suimtojo Dariaus Lukšo skundo	Lukiškių tardymo izoliatorius - kalėjimas	A. Lipnickas
17.	2010-04-12 Nr. 4B-22	Dėl skundo tyrimo	Vilniaus m. VMVT ir UAB „Agromeat“	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
18.	2010-04-26 Nr. 4B-24	Dėl UAB „Saerimner“ kiaulių eksporto į Rusijos federaciją	Marijampolės a. VMVT, Šakių r. VMVT ir UAB „Saerimner“	E. Mecelis A. Puodžiūnas
19.	2010-04-26 Nr. 4B-25	Dėl šokolado gaminių sunaikinimo	SR UAB „Senovė“ Jočionių g. 13 B, Vilnius	A. Lipnickas
20.	2010-04-26 Nr. 4B-26	Kretingos r. VMVT administracinio pastato rekonstrukcijos projektavimo paslaugų ir darbų pirkimo teisėtumo vertinimas...	Kretingos r. VMVT	A. Puodžiūnas
21.	2010-05-11 Nr. 4B-28	Dėl UAB „Raskafas“ vykdomos veiklos	Raseinių r. VMVT ir UAB „Raskafas“	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
22.	2010-04-20 Nr. 4B-29	Dėl V. Jakubavičienės pareiškimo	Kaišiadorių r. VMVT ir Sodų bendrija „Karčiupis“	E. Mecelis
23.	2010-05-06	Dėl vykdomo maisto tvarkymo	Lukiškių tardymo	Vilniaus m. VMVT;

	Nr. (1.17)- D1-312	(nuteistųjų Algio Stašausko ir Edmundo Bilinsko skundai)	izoliatorius - kalėjimas	A. Lipnickas
24.	2010-05-18 Nr. 4B-30	Dėl A. Aleksiejienės prašymo	Lietuvos katalikių moterų sąjungos vaikų ir jaunimo paramos centras	R.Kraujalienė
25.	2010-05-21 Nr. 4B-31	Dėl paraiškos	Pakruojo r. VMVT	E. Mecelis V.Poliūnas A. Lipnickas
26.	2010-06-11 Nr. 4B-33	Dėl prekybos šviežia mėsa	Kauno m. VMVT ir AB „Romos ir Dainius“ bei Kėdainių r. VMVT ir A. Meškausko IĮ	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
27.	2010-06-28 Nr. 4B-34	Dėl informacijos pateikimo	Pravieniškų 3-iejį pataisos namai	A.Lipnickas
28.	2010-07-09 Nr. 4B-37	Dėl prekybos šviežia mėsa	UAB „Gyvulių skerdykla“, „Elektrėnų mėsa“, UAB „Koredona“, UAB „Kalvarijų turgus“	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
29.	2010-07-16 Nr. 4B-38	Dėl skundo tyrimo	Tauragės a. VMVT UAB „Modest“	E. Mecelis
30.	2010-07-01 Nr. 4B-36	Dėl informacijos pateikimo	Lukiškių tardymo izoliatorius - kalėjimas	A.Lipnickas
31.	2010-07-28 Nr. 4B-41	Dėl UAB „Adena“ vykdomos prekybos mėsa	Kauno m. VMVT UAB „Adena“	R. Živatkauskaitė A. Lipnickas
32.	2010-07-30 Nr. 4B-42	Dėl informacijos pateikimo pagal Pauliaus Špoko pranešimą	Vilniaus m. VMVT ir UAB „Vejolita“	A. Lipnickas
33.	2010-08-13 Nr. 4B-44	Dėl informacijos pateikimo	Kybartų pataisos namai	A. Lipnickas
34.	2010-08-17 Nr. 1V-1	Maisto prekių apskaitos ir atsekamumo patikrinimas	Vilniaus m. VMVT UAB „Kalvarijų turgus“	R. Živatkauskaitė
35.	2010-08-17 Nr. 1V-2	Maisto prekių apskaitos ir atsekamumo patikrinimas	Vilniaus m. VMVT UAB „Tugva“	D. Pauliukevičienė R. Kraujalienė
36.	2010-09-09 Nr. 4B-45	Dėl informacijos pateikimo	Šiaulių tardymo izoliatorius	R. Kraujalienė
37.	2010-09-10 Nr. 4B-47	Dėl valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės prekyvietėse	Vilniaus m. VMVT, Panevėžio a. VMVT, Klaipėdos m. VMVT, Kauno m. VMVT, Šiaulių a. VMVT	E. Mecelis
38.	2010-09-14 Nr. 4B-48	Dėl žuvininkystės produktų importo	Kybartų kelio PVP Šalčininkų PVP	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
39.	2010-09-23 Nr. 4B-51	Aktas	Medininkų PVP	V.Poliūnas A. Navickas
40.	2010-09-28 Nr. 4B-52	Dėl moliuskų geldelių importo	Pilies PVP	A. Puodžiūnas E. Mecelis
41.	2010-10-06 Nr. 4B-56	Dėl UAB „Saerimner“ kiaulių eksporto į Rusijos Federaciją	Ignalinos r. VMVT UAB „Saerimner“	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
42.	2010-10-06 Nr. 4B-59	Dėl skundo tyrimo	Radviliškio r. VMVT	E. Mecelis
43.	2010-10-12 Nr. 1V-3	Maisto prekių apskaitos ir atsekamumo patikrinimas	UAB „Malonės turtas“ turgavietė, Druskininkai	D. Pauliukevičienė

44.	2010-10-15 Nr. 4B-57	Joniškio r. VMVT finansinio audito (išlaidų) ataskaita	Joniškio r. VMVT	V. Poliūnas
45.	2010-11-02 Nr. 4B-62	Dėl šviežios mėsos ir mėsos gaminių sunaikinimo	Kaišiadorių r. VMVT UAB „Horeca sprendimai“	A. Lipnickas
46.	2010-11-08 Nr. 4B-64	Dėl galvijų ir kiaulių skurdenų klasifikavimo kontrolės	UAB „Samsonas“	A. Pečiulaitis
47.	2010-11-12 Nr. 4B-65	Dėl vykdomos šalutinių gyvūninių produktų valstybinės veterinarinės kontrolės	Ukmergės r. VMVT, Širvintų r. VMVT, UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
48.	2010-11-15 Nr. 4B-66	Dėl skundo tyrimo	Elektrėnų sav. VMVT	E. Mecelis
49.	2010-11-16 Nr. 4B-67	Dėl UAB „Valento Vaičiūno įmonė“ veiklos	Kauno m. VMVT	E. Mecelis
50.	2010-11-18 Nr. 4B-70	Dėl tikrojo Margainio aliejaus teikimo į rinką uždraudimo	UAB „Safora“	A. Lipnickas
51.	2010-11-19 Nr. 4B-68	Dėl mažųjų alaus gamybos įmonių gaminamo alaus ir kokybės	Pakruojo r. VMVT: UAB „Davra“, A. Udrienės IĮ, A. Grigonio IĮ Pasvalio r. VMVT: J. Morkūno įmonė, UAB „Joalda“, UAB „Ustukių alus“, UAB „Raginėlis“, UAB „Autosera“, UAB „Žaldokas“ Zarasų r. VMVT: R. Čižo IĮ Biržų r. VMVT: UAB „Biržų alus“, UAB „Butautų dvaro bravoras“, Čygo- Kalkio TŪB, UAB „Ponoras“	D. Pauliukevičienė R. Kraujalienė A. Lipnickas E. Žagoraitytė - Krasauskienė
52.	2010-11-19 Nr. 4B-71	Dėl Živilės Jankūnienės skundo	UAB „Jakovo veterinarijos centras“	R. Živatkauskaitė V. Poliūnas
53.	2010-11-24 Nr. 4B-72	Dėl įtariamų ūmios žarnyno ligos atvejų	Pravieniškių 2-iejį pataisos namai	A. Lipnickas
54.	2010-12-01 Nr. 4B-74	Dėl 2010-11-24 rašto Nr. 4B-72 „Dėl įtariamų ūmios žarnyno ligos atvejų“	Pravieniškių 2-iejį pataisos namai - atviroji kolonija	A. Lipnickas
55.	2010-12-01 Nr. 4B-73	Dėl nuteistojo Kazimiro Sinkevičiaus skundo	Marijampolės pataisos namai	A. Lipnickas
56.	2010-12-03 Nr. 4B-77	Dėl UAB „Tugva“ skundo	Vilniaus m. VMVT, UAB „Tugva“	R. Živatkauskaitė V. Poliūnas
57.	2010-12-06 Nr. 4B-78	Dėl iš Lietuvos importuojamos UAB „Vičiūnai ir partneriai“ produkcijos	UAB „Vičiūnai ir partneriai“	D. Pauliukevičienė R. Kraujalienė
58.	2010-12-06 Nr. 1V-5	Maisto produktų ženklavimas	Vilniaus m. VMVT UAB „Rimi Lietuva“	D. Pauliukevičienė
59.	2010-12-06 Nr. 1V-6	Maisto produktų ženklavimas	Vilniaus m. VMVT UAB „Palink“	R. Kraujalienė
60.	2010-12-06 Nr. 1V-7	Maisto produktų ženklavimas	Vilniaus m. VMVT UAB „Norfos mažmena“	A. Lipnickas
61.	2010-12-06 Nr. 1V-8	Maisto produktų ženklavimas	Vilniaus m. VMVT UAB „Maxima Lt“	E. Žagoraitytė- Krasauskienė
62.	2010-12-10 Nr. 4B-80	Dėl anoniminio pranešimo tyrimo Šilutės r. VMVT	Šilutės r. VMVT	V. Poliūnas R. Augulienė

63.	2010-12-31 Nr. 4B-82	Dėl nuteistojo Nerijaus Šukio skundo	Marijampolės pataisos namai	A. Lipnickas
64.	2010-12-31 Nr. 4B-83	Dėl skundo	ŽŪKB „Krekenavos mėsa“	K. Daubaris
65.	2010-12-31 Nr. 4B-84	Dėl Algio Alfredo Kaušakio skundo	Vilniaus a. VMVT	E. Mecelis R. Živatkauskaitė
66.	2010-12-31 Nr. 4B-87	Dėl skundo tyrimo	Molėtų r. VMVT	A. Puodžiūnas E. Mecelis
Viso: 66				

9 priedas

**2010 M. STATUTINIŲ ĮSTAIGŲ MAISTO TVARKYMO SUBJEKTUOSE ATLIKTŲ
NEPLANINIŲ AUDITŲ (PATIKRINIMŲ) SUVESTINĖ**

Eil. Nr.	Data ir ataskaitos numeris	Audito pavadinimas	Vidaus audito subjektai	Auditą atliko
1.	2010-01-22 Nr. 4B-5	Nuteistojo Donato Vaišnoros skundo tyrimas	Vilniaus 1-ieji pataisos namai	A. Lipnickas
2.	2010-02-26 Nr. 4B-12	Nuteistojo Ričardo Simaškos skundas	Vilniaus 2-ieji pataisos namai	A. Lipnickas R. Kraujalienė
3.	2010-04-09 Nr. 4B-21	Dėl suimtojo Dariaus Lukšo skundo	Lukiškių tardymo izoliatorius - kalėjimas	A. Lipnickas
4.	2010-05-06 Nr. (1.17)-D1-312	Dėl vykdomo maisto tvarkymo (nuteistųjų Algio Stašausko ir Edmundo Bilinsko skundai)	Lukiškių tardymo izoliatorius - kalėjimas	Vilniaus m. VMVT; A. Lipnickas
5.	2010-06-28 Nr. 4B-34	Dėl informacijos pateikimo	Pravieniškių 3-ieji pataisos namai	A. Lipnickas
6.	2010-07-01 Nr. 4B-36	Dėl informacijos pateikimo	Lukiškių tardymo izoliatorius - kalėjimas	A. Lipnickas
7.	2010-08-13 Nr. 4B-44	Dėl informacijos pateikimo	Kybartų pataisos namai	A. Lipnickas
8.	2010-09-09 Nr. 4B-45	Dėl informacijos pateikimo	Šiaulių tardymo izoliatorius	R. Kraujalienė
9.	2010-11-24 Nr. 4B-72	Dėl įtariamų ūmios žarnyno ligos atvejų	Pravieniškių 2-ieji pataisos namai - atviroji kolonija	A. Lipnickas
10.	2010-12-01 Nr. 4B-74	Dėl 2010-11-24 rašto Nr. 4B-72 „Dėl įtariamų ūmios žarnyno ligos atvejų“	Pravieniškių 2-ieji pataisos namai - atviroji kolonija	A. Lipnickas
11.	2010-12-01 Nr. 4B-73	Dėl nuteistojo Kazimiro Sinkevičiaus skundo	Marijampolės pataisos namai	A. Lipnickas
12.	2010-12-31 Nr. 4B-82	Dėl nuteistojo Nerijaus Šukio skundo	Marijampolės pataisos namai	A. Lipnickas
Viso: 12				

2. EK Maisto ir veterinarijos biuro 2010 metų auditai

Per 2010 metus specialiųjų Europos Komisijos Maisto ir veterinarijos tarnybos misijų nebuvo.

Po 2009 metais įvykusio Generalinio audito, 2010 kovo 25 dieną įvyko uždaromasis posėdis. FVO ekspertai Paul Veroeveren ir Mirela Nikola, pateikė išvadas apie Generalinio audito rezultatus ir pastabas dėl Daugiametinio nacionalinės kontrolės plano parengimo.

FVO nuo 1993 m. iki 2009 m. pabaigos (15 metų) 78 kartus tikrino Tarnybos vykdomą kontrolę ir teigiamai įvertino jos kompetenciją (iš viso nuo 2004 įvyko 33 FVO misijos, kurių metu pateikta 316 rekomendacijų). Visų jų vertinimas buvo geras arba labai geras. 2009 m. FVO įvykdė Tarnybos Generalinį auditą, susidedantį iš 8 specialiųjų auditų, kurių metu buvo vertinama kaip Tarnyba įgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus visose valstybinės maisto ir veterinarijos kontrolės srityse: gyvūninių ir negyvūninių produktų importo ir tranzito, pašarų, *salmonella* rizikos maistiniuose kiaušiniuose, maisto higienos, maisto priedų ir kontaktuojančių medžiagų, pasiutligės ir gyvūnų gerovės, jautienos ženklinimo ir atsekamumo bei kitose kontrolės srityse. Tarnybai buvo pateikta 80 rekomendacijų. Susitikime dalyvavo Žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪM), Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinės augalų apsaugos tarnybos, Valstybinės sėklų grūdų tarnybos, Valstybinės ne maisto produktų tarnybos, VŠĮ „Ekoagros“, Tarnybai pavaldžių institucijų atstovai ir Tarnybos skyrių vedėjai.

Nuo 2010 m. lapkričio 29 iki gruodžio 3 d. Tarnyboje įvyko FVO misija Nr. DG(SANCO)/2009-8374, kurios metu buvo atnaujinta Šalies informacija apie maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės bei augalų sveikatos kontrolės sistemą ir įvertintas rekomendacijų įgyvendinimas nuo 2008 m. gegužės mėn. Taip pat apžvelgtas 3 rekomendacijų įgyvendinimas susijęs su ŠGP kontrole (Inspection 7254/2007 of 5/3/2007 on the Implementation of health rules on ABS).

FVO ekspertai apžvelgė 86 rekomendacijų įgyvendinimą. Po įvertinimo pateikta išvada, kad 20 iš jų dar įgyvendinamos.

Tarnyba neįgyvendino 13 rekomendacijų:

- 4 rekomendacijos Gyvūnų sveikatingumo srityje (nėra paruoštos kokybės sistemos programos dėl gyvūnų surinkimo centrų kontrolės, transportavimo kontrolės, dėl duomenų bazės trūkumų, paruošti, tačiau nepatvirtinti skubios veiklos planai mėlynojo liežuvio ir snukio ir nagų ligos atvejais).
- 3 rekomendacijos susijusios su ŠGP kontrole (nėra parengtos kontrolės programos, reikalingas nacionalinių ekspertų mokymas, nėra arba neaiški pašarų bei pieno skirto ŠGP mėginių paėmimo tvarka).
- rekomendacijos bus įgyvendinamos bendradarbiaujant Gyvūnų sveikatingumo ir gerovės skyriui su ŽŪM (gyvūnų pasų išdavimo kontrolės įgyvendinimas, rengiama laikymo vietų registracijos tvarka)
- 1 rekomendacija susijusi su Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto veikla (laboratorinių metodų validavimo pabaiga nurodyta iki 2011 m. I ketvirčio).

Likusios 7 rekomendacijos pateiktos kitoms institucijoms ir įstaigoms, iš jų:

- 3 rekomendacijos Valstybinei augalininkystės tarnybai prie ŽŪM,
- 4 rekomendacijos skirtos Valstybinei visuomenės sveikatos priežiūros tarnybai, Valstybinei ne maisto produktų inspekcijai prie Ūkio ministerijos.

FVO misijos metu dalyvavo ŽŪM, Valstybinės augalų tarnybos prie ŽŪM, Aplinkos ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos stiprinimo ir kurortologijos skyriaus, Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos, Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos, Valstybinės ne maisto produktų inspekcijos prie Ūkio ministerijos, Tarnybos ir jai pavaldžių Instituto ir Maisto ir veterinarijos vidaus audito tarnybos atstovai.

VI. VŠĮ „EKOAGROS“ 2009 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

VŠĮ „Ekoagros“ 2010 m. atliko kasmetines patikras 2694 ekologinės gamybos ūkiuose, 90 ekologinės tvarkybos perdirbimo įmonėse arba ūkiuose ir 33 išskirtinės kokybės ūkiuose. Dėl neatitikimo Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007, Komisijos reglamento (EB) Nr. 889/2008 ir Ekologinio žemės ūkio taisyklėms, 22 ekologinės gamybos ūkiams nebuvo išduotas patvirtinamasis dokumentas ir (arba) nutarimo išrašas. Taip pat 5 ekologinės tvarkybos įmonės ir 3 išskirtinės kokybės ūkiai negavo dokumentų, patvirtinančių, kad jų vykdoma veikla atitinka ekologinei gamybai ir išskirtinei produktų kokybei keliamus reikalavimus.

Papildomiems tikrinimams 2010 m. buvo atrinkti 256 ekologinės gamybos ūkiai. Perdirbimo įmonėse buvo atlikta 18 papildomų tikrinimų.

Iš visų 2010 m. pageidaujančių ūkio subjektų buvo paimta 108 ėminiai, iš kurių buvo ištirti 102. Papildomai buvo ištirta 47 pieno mėginiai.

VII. VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – VATŽŪM) pagal kompetenciją įgyvendina valstybės politiką fitosanitarijos, augalų apsaugos, trąšų kontrolės, augalų veislių tyrimo ir sėklininkystės bei grūdų ir jų produktų kokybės gerinimo srityse ir užtikrina įstatymų ir kitų su minėtomis veiklos sritimis susijusių teisės aktų vykdymą.

Pagal kompetenciją su Vieningo integruoto daugiamečio nacionalinio kontrolės plano įgyvendinimu susiję šie VATŽŪM struktūriniai padaliniai: Augalų apsaugos produktų registravimo skyrius, Augalų apsaugos produktų kontrolės skyrius, Fitosanitarijos skyrius ir Pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postai, Fitosanitarinių tyrimų laboratorija ir regioniniai skyriai.

Už augalų apsaugos produktų registravimą, perregistravimą ir kitus veiksmus, susijusius su minėtų produktų registravimu, atsakingas *Augalų apsaugos produktų registravimo skyrius*.

Šiuo metu Lietuvoje įregistruotas 261 augalų apsaugos produktas profesionaliajam naudojimui: herbicidų – 117, insekticidų – 20, fungicidų – 80, beicų – 22, augimo reguliatorių – 8, kitų – 14 (augimo inhibitorių – 2, defoliantų – 2, fumigantų – 6, dezinfekcijos priemonių – 1, biologinių preparatų – 1, repelentų – 2).

Neprofesionaliajam naudojimui įregistruoti 37 augalų apsaugos produktai: 5 insekticidai, 10 fungicidų, 21 herbicidas ir 1 repelentas.

2010 metais atliktas vertinimas ir priimti sprendimai dėl 40 augalų apsaugos produktų: įregistruoti 25 augalų apsaugos produktai profesionaliajam naudojimui, 2 – individualiam naudojimui, 7 augalų apsaugos produktai perregistruoti, 6 – pakeisti naudojimo reglamentai.

Taip pat priimti šie sprendimai: pakeisti 22 augalų apsaugos produktų pavadinimai, 29 – pratęstas registracijos terminas, 25 – vadovaujantis 2010 m. rugpjūčio 13 d. Europos Komisijos sprendimu 2010/455/ES pratęstas registracijos panaikinimo terminas, 21 – pakeistas registracijos savininkas, 1 augalų apsaugos produkto pakeistas klasifikavimas, įregistruotos 7 augalų apsaugos produktų papildomos pakuotės, 2 augalų apsaugos produktų panaikintos anksčiau įregistruotos pakuotės.

Augalų apsaugos produktų biologinio efektyvumo registracinius bandymus gali atlikti institucijos, turinčios Geros eksperimentinės praktikos (toliau – GEP) sertifikatus. Skyriaus specialistai organizuoja ir koordinuoja GEP veiklą. 2010 metais atlikti Lietuvos agrarinių iš miškų mokslų centro filialų Žemdirbystės instituto, Sodininkystės ir daržininkystės instituto ir Joniškėlio bandymų stoties kasmetiniai patikrinimai, įvertinta, kaip laikomasi GEP taisyklių.

Vadovaudamasi Augalų apsaugos įstatymu VATŽŪM išduoda leidimus neįregistruotų augalų apsaugos produktų moksliniams tyrimams atlikti. 2010 metais išnagrinėtos 43 paraiškos ir išduoti leidimai atlikti neregistruotų augalų apsaugos produktų tyrimus Lietuvos agrarinių iš miškų mokslų centro filialuose: Žemdirbystės institute, Sodininkystės ir daržininkystės institute ir Joniškėlio bandymų stotyje.

Augalų apsaugos produktų kontrolės skyriaus specialistai (toliau – AAPKS specialistai), vykdydami augalų apsaugos produktų įvežimo, saugojimo, prekybos, fasavimo, ženklavimo ir naudojimo valstybinę kontrolę, 2010 metais atliko 1995 patikrinimus, iš jų – 495 patikrinimų metu (24,8 proc.) buvo nustatyti pažeidimai. Atlikti 36 patikrinimai pagal gautus skundus. Atlikus pakartotinius nustatytų pažeidimų patikrinimus, 437 pažeidimai buvo pašalinti, dėl teisės aktų pažeidimų 29 atsakingiems asmenims buvo surašyti administracinės teisės pažeidimo protokolai ir paskirtos nuobaudos. Per 2010 metus buvo išduoti 425 leidimai prekybai augalų apsaugos produktais.

Vykdamas *prekybos augalų apsaugos produktais kontrolę* 2010 metais atlikti 544 prekybos patikrinimai, iš jų – 135 galimose prekybos vietose. Nustatyti 123 pažeidimai, tai sudaro 23 proc. nuo bendro patikrinimų skaičiaus. Atlikus pakartotinius prekybos vietų, kuriose buvo nustatyti pažeidimai, patikrinimus, nustatyta, kad 115 pažeidimų buvo pašalinta, o 8 atsakingiems už pažeidimus asmenims buvo skirtos administracinės baudos.

Prekybos augalų apsaugos produktais patikrinimų metu buvo nustatyti šie pažeidimai: 23 proc. – prekiavo produktais, kurių galiojimo laikas pasibaigęs; 15 proc. – buvo nevisiškai užpildyti pirkėjų registracijos žurnalai; 12 proc. – nesukomplektuotos kenksmingumo šalinimo ir asmens apsaugos priemonės; 8 proc. – pardavėjai ar darbuotojai neturėjo kursų baigimo pažymėjimų, 5 proc. – prekiavo neregistruotais augalų apsaugos produktais, kiti pažeidimai sudarė 37 proc.

2010 metais atlikti *produktų pakavimo–ženklinimo* patikrinimai 259 prekybos vietose. Patikrinimų metu buvo nustatyti 74 (29 proc.) pažeidimai prekybos vietose, kurie buvo ištaisyti iki papildomų patikrinimų dėl pažeidimų ištaisymo.

Prekybos vietose buvo nustatyti šie augalų apsaugos produktų pakavimo–ženklinimo pažeidimai: 35 proc. – etiketės neatitiko nustatytų reikalavimų; 17 proc. – produktų pakuotės neatitiko teisės aktais nustatytų reikalavimų; 14 proc. – ant pakuočių per maži arba nebuvo pažymėti pavojaus ženklai; 34 proc. – įvairūs kiti reikalavimų ženklinimui arba pakuotėms pažeidimai.

Atliekant patikrinimus minėtose prekybos vietose buvo patikrinti 794 produktai. Nustatyti šie pažeidimai: 49 proc. tikrintų produktų neatitinka pakuotės ir etiketės reikalavimų; 19 proc. – nepažymėtas arba neatitinka produkto galiojimo laikas; 8 proc. – rasti neregistruoti produktai ir jų rinkiniai; 24 proc. – įvairūs kiti pažeidimai.

Vykdamas *augalų apsaugos produktų naudojimo kontrolę* buvo atlikti 797 patikrinimai, iš jų – 150 patikrinimų dėl Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų laikymosi. Tikrinant produktų naudotojus nustatyti 202 (25 proc. nuo visų patikrinimų) pažeidimai. Tikrinant papildomai dėl pažeidimų ištaisymo, nustatyta, kad 187 pažeidimai buvo ištaisyti, o 15 pažeidėjams paskirtos administracinės nuobaudos. Nustatyti šie produktų naudojimo pažeidimai: 24 proc. – kai profesionalūs naudotojai dirbo su lauko purkštuvais, kurie neturėjo techninės apžiūros pažymėjimo; 19 proc. – nebuvo vedamas produktų naudojimo apskaitos žurnalas; 13 proc. – naudotojų neturėjo arba buvo pasibaigęs augalų apsaugos kursų baigimo pažymėjimas; 26 proc. – dirbantys su augalų apsaugos produktais neturėjo asmens apsaugos priemonių; 18 proc. – kiti produktų naudojimo pažeidimai.

Vykdamas *augalų apsaugos produktų sandėliavimo kontrolę* buvo atlikta 410 patikrinimų ir 96 produktų sandėliavimo vietose nustatyti pažeidimai. Patikrinus jas pakartotinai, 90 pažeidimų buvo ištaisyti, 6 asmenys atsakingi už pažeidimus buvo nubausti administracinėmis nuobaudomis. Nustatyti šie produktų sandėliavimo pažeidimai: 20 proc. – nesukomplektuotos asmens apsaugos ir kenksmingumo šalinimo priemonės; 15 proc. – ant sandėlio durų nėra įspėjamųjų ženklų; 13 proc. – produktai sandėliuojami kartu su trąšomis; 9 proc. – produktai buvo sudėti ne pagal fizinį stovį; 11 proc. – tuščios pakuotės buvo laikomos ne pagal reikalavimus; 8 proc. – netvarkingi sandėliai, sulūžusios arba nerakinamos sandėlio durys; 24 proc. – kiti produktų sandėliavimo reikalavimų pažeidimai.

Vykdamas augalų apsaugos produktų kontrolę ir nustatytus pažeidimus, iš viso pagal ATPK 107³ straipsnį surašyti 29 protokolai ir ūkio subjektams skirtos baudos.

Augalų apsaugos produktų kontrolės skyriaus specialistai pagal LR Žemės ūkio ministerijos vadovybės 2010 m. liepos 23 d. pavedimą, protokolo Nr. 8D-395(5.50), vykdė priežiūrą dėl žemės savininkų arba kitų žemės naudotojų nesiėmimo kovos su piktžolėmis ir skyrė nuobaudas pagal ATPK 107 straipsnį. Buvo atliekami žemės sklypų patikrinimai rajonų ir miestų savivaldybių teritorijose, prie magistralinių kelių.

2010 metais dėl pažeidimų pagal Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 107 straipsnį buvo surašyti 582 pažeidimų protokolai, iš jų – 483 pažeidėjams skirti įspėjimai, o pinigėmis nuobaudomis nubausti 99 asmenys.

VATŽŪM penkeriems metams išduoda leidimus prekiauti augalų apsaugos produktais bei vienkartiniais leidimus produktams įvežti ne iš Europos Sąjungos valstybių. 2010 metais išduota 116 leidimų prekiauti produktais ir 10 vienkartinį leidimų produktams įvežti ne iš Europos Sąjungos valstybių. Dauguma leidimų (9) buvo išduoti įvežti produktus, kurie skirti moksliniams–registraciniams tyrimams atlikti. Vienas leidimas išduotas įvežti 3 168 litrus insekticido (v.m. *Esfenvalerate* 50 g/l) kovai su kenkėjais. Visas produkto kiekis buvo sunaudotas tais pačiais metais.

Funkcijas, susijusias su fitosanitarinių priemonių taikymu, siekiant nustatyti prevencines priemones, kad į Lietuvos Respubliką nebūtų įvežami ir šalies viduje nepaplistų augalams ir augaliniams produktams kenksmingi organizmai, vykdo *VATŽŪM Pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postai bei VATŽŪM regioniniai skyriai, koordinuojami Fitosanitarijos skyriaus*.

2010 metais pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postų (toliau – pasienio punktai) specialistai dėl netvarkingų fitosanitarinių dokumentų, dėl medienos gaminių neatitikimo Tarptautinio fitosanitarinių priemonių standarto Nr. 15 „Nurodymai medinei pakavimo medžiagai tarptautinėje prekyboje“ reikalavimams arba dėl pasibaigusio registravimo pažymėjimų galiojimo laiko Fitosanitariniame registre sulaikė 354 krovinis su augaline produkcija. Už nustatytus grubius fitosanitarinių reikalavimų pažeidimus 4 kroviniai gražinti į šalį siuntėją.

Dalis krovinių, sulaikyti dėl to, kad importuotojai nebuvo užsiregistravę Fitosanitariniame registre arba buvo pasibaigęs registravimo pažymėjimo galiojimo laikas. Vežėjams suskubus užsiregistruoti Fitosanitariniame registre arba atnaujinti jame duomenis apie vykdomas veiklas, jų gabentus krovinis buvo leista įvežti į Lietuvos Respubliką.

Didžiausia dalis sulaikytų krovinių neatitiko Tarptautinio fitosanitarinių priemonių standarto Nr. 15 „Nurodymai medinei pakavimo medžiagai tarptautinėje prekyboje“ reikalavimų.

Atsižvelgiant į minėtų krovinių grėsmę, apie kiekvieną tokį atvejį buvo siunčiami informaciniai pranešimai Europos Komisijai, trečiosioms šalims bei Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių augalų apsaugos organizacijai (toliau – EAAO).

Vykdam importuojamų krovinių kontrolę pasienio punktuose 2010 metais sulaikyta 0,3 proc. nuo visų minėtais metais į Lietuvos Respubliką ir kitas Europos Sąjungos šalis vežtų augalinės kilmės krovinių. Tokių krovinių 2010 metais iš viso buvo 11 469, beveik tiek pat, kaip ir 2009 metais (10 priedas).

10 priedas

AUGALINĖS KILMĖS PRODUKCIJOS IMPORTO Į LIETUVOS RESPUBLIKĄ IR KITAS ES ŠALIS 2009–2010 METAIS DUOMENŲ Palyginimas

Eil. Nr.	Produkcijos pavadinimas	Mato vnt.	2009 metai	2010 metai	Proc. 2010 m. lyginant su 2009 metais
1.	Šviežios daržovės	t	2275,83	1321,16	58,05
2.	Švieži vaisiai	t	64118,54	50238,74	78,35
3.	Kiti maistiniai kroviniai	t	79,63	11,02	13,84
4.	Sėklos	t	21,00	38,99	185,66
5.	Mediena	m ³	129303,48	142122,96	109,91
		vnt.	20229,00	144,00	0,71
6.	Medienos gaminiai	vnt.	1098551,00	675415,00	61,48
		m ³	550,97	878,65	159,47
		t	-	3402,00	-
7.	Kiti kroviniai	m ³	24,40	-	-
8.	Durpės	t	-	3896,52	-
9.	Vazoninės gėlės	vnt.	-	19785,00	-
Atliktų tikrinimų skaičius			11415	11469	100,47

Pažymėtina, kad 2010 metais į Lietuvą ir kitas ES šalis buvo importuota beveik 39,0 tonos sėklų (arba 85 proc. daugiau nei 2009 metais) ir 878,65 m³ medienos gaminių (arba 60 proc. daugiau nei 2009 m.). Tuo tarpu medienos kubiniais metrais buvo įvežta 10 proc. daugiau nei ankstesniais metais. Beveik visa mediena importuota iš Rusijos Federacijos.

Taip pat pažymėtina, kad 2010 metais iš Rusijos Federacijos Europinės dalies į Belgiją, Olandiją ir Vokietiją buvo importuota 3,89 tūkst. tonų durpių, o į Lietuvos Respubliką – 19,78 tūkst. vienetų vazoninių gėlių. Tokių krovinių 2009 metais vežta nebuvo.

Kai kurių augalinės kilmės krovinių 2010 metais buvo įvežta mažiau nei 2009 metais: šviežių vaisių ir šviežių daržovių srautas atitinkamai sumažėjo 21,6 ir 41,9 procento, o kitų maistinių krovinių – daugiau kaip 7 kartus.

2010 metais augaliniai produktai vežti iš 43 skirtingų šalių, o 2009 metais – iš 49 šalių.

Kaip ir ankstesniais metais, intensyviai buvo vykdoma eksportuojamų krovinių kontrolė. 2010 metais užregistruoti augalinių produktų eksporto į trečiąsias šalis srautai byloja apie Lietuvos, kaip tranzitinės valstybės svarbą. 2010 metais buvo išvežta ženkliai daugiau augalinių produktų nei 2009 metais (11 priedas).

11 priedas

AUGALINĖS PRODUKCIJOS EKSPORTO Į TREČIĄSIAS ŠALIS 2009–2010 METAIS DUOMENŲ PALYGINIMAS

Eil. Nr.	Produkcijos pavadinimas	Mato vnt.	2009 metai	2010 metai	Proc. 2010 m. lyginant su 2009 metais
1.	Pašariniai grūdai	t	147359,12	108268,51	73,47
2.	Maistiniai grūdai	t	697077,16	509989,04	73,16
3.	Šviežios daržovės	t	79241,26	148054,45	186,84
4.	Švieži vaisiai	t	205496,61	254972,49	124,07
5.	Kiti maistiniai kroviniai	t	56831,06	56881,13	100,08
6.	Sėklos	t	1303,24	1387,13	106,43
		vnt.	212710	171582	80,66
7.	Sodinamoji medžiaga	t	323,28	418,65	129,50
		vnt.	59910020	94753928	158,16
8.	Techninės kultūros	t	7427,58	10928,01	147,13
9.	Mediena	m ³	36201,24	63213,07	174,61
		m ²	-	1561,94	-
10.	Medienos gaminiai	vnt.	4376815	5164994	118,01
		m ²	271230,82	143586,13	52,94
		m	61525,77	75990,75	123,51
		m ³	3521,29	13926,63	395,49
		t	427,01	511,88	119,87
11.	Grybiena substrate	t	5877,88	8062,10	137,16
12.	Dūpės	m ³	750,00	42,24	5,63
		t	155136,44	355912,88	229,42
13.	Skintos gėlės	vnt.	267663205	423186009	158,10
14.	Vazoninės gėlės	vnt.	9348974	13224671	141,45
15.	Kiti kroviniai	t	14025,19	19539,67	139,32
		vnt.	47583015	102619408	215,66
		m	3000,00	5000,00	166,66
		m ²	6752,65	-	-
		m ³	1510,42	-	-
Išduota eksporto sertifikatų		vnt.	31088	42132	135,52
Išduota reeksporto sertifikatų		vnt.	1345	1510	112,26
Išduota sertifikatų iš viso:		vnt.	32433	43642	134,56

Beveik 40 proc. pašarinių grūdų buvo eksportuota į Baltarusiją, 33,3 proc. nuo visų eksportuotų pašarinių grūdų buvo išvežta ir į Rusijos Federaciją.

Iš visų eksportuotų maistinių grūdų net 99,3 proc. sudarė maistiniai kviečiai, kurių beveik 50 proc. nuo viso eksportuoto kviečių kiekio išvežta į Saudo Arabiją, 12,1 proc. – į Turkiją, 10,5 proc. – į Malavį.

Visų 2010 metais eksportuotų šviežių daržovių net 97 proc. buvo išvežta į Rusijos Federaciją. Šviežių vaisių daugiausia buvo eksportuota taip pat į Rusijos Federaciją, – 72,4 proc. nuo viso eksportuoto jų kiekio. Daugiau nei po 100 t šviežių vaisių eksportuota į Baltarusiją, Kirgiziją, Kazachstaną ir Egiptą.

Sodinamosios medžiagos ir vazoninių gėlių į Rusijos Federaciją išvežta 99,5 proc. nuo viso eksportuoto kiekio, o grybiena substrate ir beveik visos skintos gėlės taip pat eksportuoti į Rusijos Federaciją.

Regioniniuose skyriuose ir Klaipėdos jūrų uosto pasienio kontrolės punkto fitosanitarijos poste 2010 metais atlikti 43 642 eksportuojamos augalinės produkcijos fitosanitariniai tikrinimai, arba 34,6 proc. daugiau negu 2009 metais. Patikrintai produkcijai surašyti 42 132 eksporto fitosanitariniai sertifikatai ir 1510 reeksporto fitosanitarinių sertifikatų.

2010 metais net 62,7 proc. visų VATŽŪM išduotų sertifikatų buvo surašyti į Rusijos Federaciją vežtiems augalinės kilmės kroviniams.

Pasienio kontrolės punktų bei regioninių skyrių specialistai tikrina ne tik augalus ar augalinės kilmės krovinius, bet ir dalį tų krovinių, kuriems gabenti naudojama medinė pakavimo medžiaga. Todėl 2010 metais iš viso patikrinta daugiau kaip 55 000 per Lietuvą gabentų krovinių.

Kiekvienam 2010 metų ketvirčiui pasibaigus Fitosanitarijos skyriaus specialistai analizavo tarpinius VATŽŪM teritorinių padalinių veiklos rezultatus. Kai kuriais klausimais (pvz., apie augalų, augalinių produktų ir kitų objektų eksportuotų į Rusijos Federaciją, išduotus šiems kroviniams fitosanitarinius sertifikatus) buvo kas savaitę ruošiamos suvestinės. Be to, buvo parengtos 26 ataskaitos Europos Komisijai apie VATŽŪM vykdomą augalų sveikatingumo kontrolę.

VATŽŪM regioninių skyrių specialistai nuolatos vykde *nacionalinę kenksmingųjų organizmų kontrolę*. Ši kontrolė atliekama ne vien augalininkystės ūkiuose ar šios srities mokslo įstaigose, bet ir natūraliose augimvietėse bei parkuose, todėl už nacionalinę kenksmingųjų organizmų stebėseną atsakingi specialistai kiekvienais metais turi peržiūrėti Lietuvai aktualių kenksmingųjų organizmų sąrašą. 2010 metais buvo parengtas šio sąrašo keitimo projektas, kuriame nurodyti 29 kenksmingieji organizmai. 11 paminėtų organizmų kėlė grėsmę bulvių vystymuisi.

Ši potencialių žaladarių gausa lėmė ilgesnį kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašą. Lietuvos Respublikos Fitosanitariniame registre 2010 metais buvo atnaujinti 2819 registro objektų duomenys ir įregistruoti 294 nauji ūkio subjektai, kuriuos įregistravo Fitosanitarijos skyriaus specialistai ir 4017 registro objektų, kuriuos įregistravo regioninių skyrių specialistai.

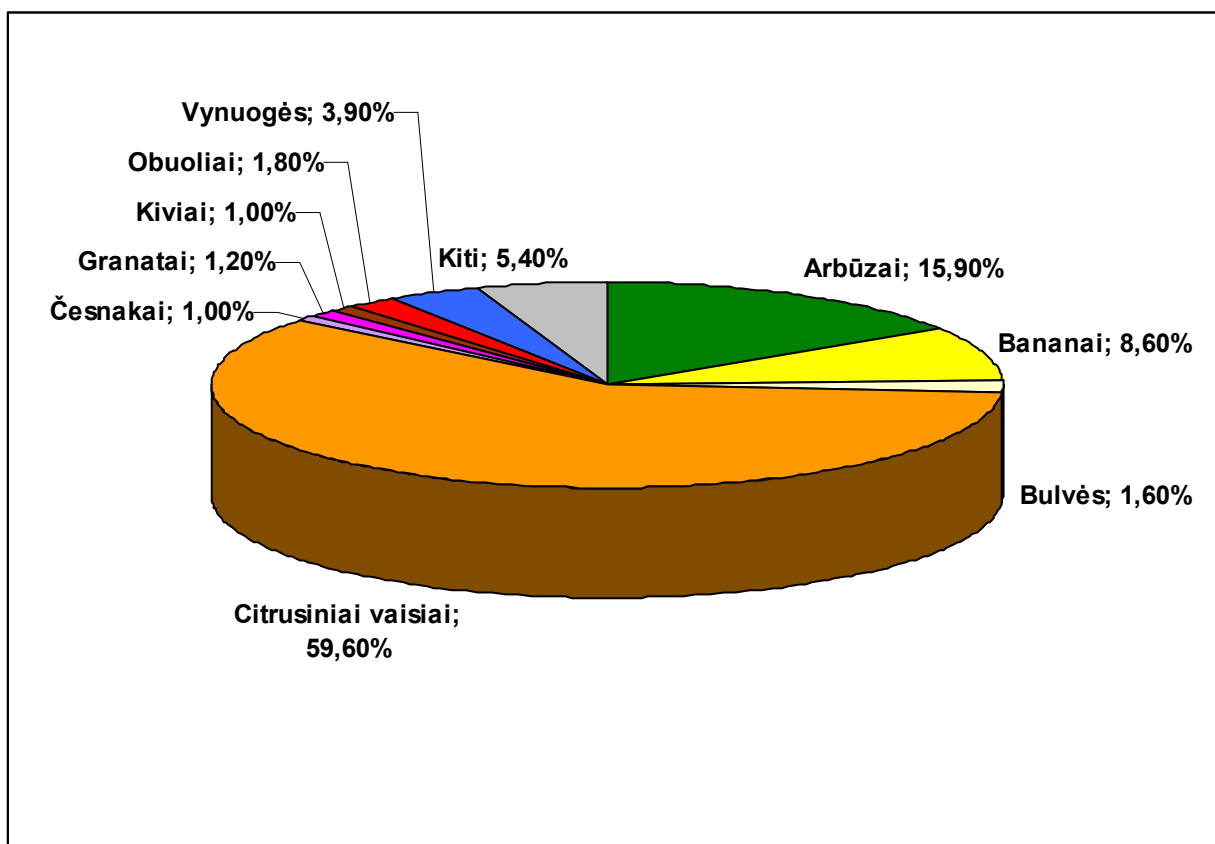
Daugiausiai ūkio subjektų (427 ūkiai) bei didžiausias žemės ūkio naudmenų plotas (daugiau kaip 2550 ha) pernai buvo ištirtas vykdant kontrolinius tyrimus auksiniam *Globodera rostochiensis* ir blyškiajam (*Globodera pallida* (Stone) Behrens) bulviniams nematodams nustatyti. Santykinai daug ūkių (363 ūkiai) pernai buvo tirta ir dėl bakterinės degligės (*Erwinia amylovora*), kadangi Lietuva turi saugomos zonos nuo šio kenksmingojo organizmo statusą. Iš viso buvo ištirtas 835,6 ha žemės plotas, kuriame augo bakterinės degligės augalai šeimininkai. Akylai 2010 metais buvo stebimi ir Lietuvos miškai – vien dėl pušinio stiebinio nematodo (*Bursaphelenchus xylophilus*) buvo ištirtas 512,5 ha plotas. Mažiausi plotai ištirti dėl tų kenksmingųjų organizmų, kurie žaloja šiltnamiuose auginamus augalus. Pavyzdžiui, dėl pomidorų bakterinio vėžio (*Clavibacter michiganensis* spp. *michiganensis* (Smith) avis et. al.) 2010 metais bendras tirtų šiltnamių, priklausančių 50 ūkio subjektų, plotas sudaro 11,6 ha, o dėl chrizantemų baltųjų rūdžių (*Puccinia horiana* P. Henn.) buvo patikrintas 3,8 ha plotas, priklausantis net 84 ūkio subjektams. Pažymėtina, kad pastarųjų kenksmingųjų organizmų kontrolės intensyvumas, lyginant su 2009 metais atliktų augalų sveikatingumo tikrinimų rezultatais, iš esmės nepakito.

Vykdamas šviežių vaisių ir daržovių kokybės kontrolę ir vadovaujantis Europos Komisijos patvirtintais prekybos standartais, 2010 metais buvo patikrinta 45 799 tonos į Lietuvos rinką pateiktų šviežių vaisių ir daržovių. Iš jų 67,6 proc. sudarė trečiųjų šalių produkcija, 2,6 proc. – lietuviškos kilmės švieži vaisiai ir daržovės, dar mažesnis procentas – lenkiškos kilmės produktų. Tačiau minėta kaimyninė šalis daugeliui vežėjų pernai buvo neprilygstamas logistikos centras. Mobilioji tikrinimo grupė 2010 metais patikrino 175 krovinius su šviežiais vaisiais ir daržovėmis, iš kurių 73 proc. vežėjai įsigijo Lenkijos Respublikoje.

2010 metais daugiausiai pagal prekybos standartus buvo patikrinta citrusinių vaisių. Jų bendras kiekis sudarė 59,6 proc. viso patikrinto šviežių vaisių ir daržovių kiekio (6 paveikslas).

6 paveikslas

2010 METAIS PATIKRINTŲ ŠVIEŽIŲ VAISIŲ IR DARŽOVIŲ PAGAL PREKYBOS STANDARTUS GAUSOS PALYGINIMAS

2010 metais prekiautojai, pažeisdami prekybos standartus, mėgino realizuoti 1,4 proc. produktų. Daugiausiai pažeidimų (39,8 proc. visų pažeidimų) nustatyta prekiaujant mandarinais, o dėl saldžiųjų apelsinų ir mandarinų nustatyta atitinkamai 32,7 ir 11,5 proc. visų per metus užregistruotų pažeidimų.

Viena gana dažnai pasitaikiusių prekybos šviežiais vaisiais ir daržovėmis pažeidimų priežasčių buvo ligų ir puvinio sužaloti vaisiai (55 proc. visų per metus užregistruotų pažeidimų). Tuo tarpu prekės be etikečių ant pakuočių arba jose pateikiamos informacijos stokos sudarė trečdalį prekybos standartų neatitikusių šviežių vaisių ir daržovių. Dėl šių priežasčių prekiautojai vaisius ir daržoves rūšiavo, klijavo naujas etiketes, o maistui netinkamus produktus – naikino.

2010 metais siekiant tobulinti šviežių vaisių ir daržovių kokybės kontrolės teisės aktus buvo harmonizuojamos VATŽŪM ir Tarnybos specialistams aktualios procedūros, parengta ir minėtų tarnybų direktorių bendru įsakymu patvirtinta Mato dydžiais išreiškiamų šviežių vaisių ir daržovių kokybinių rodiklių vertinimo metodika.

1.	Bakteriologija	819	1672	23	796	34	0	34
2.	Entomologija	1700	2681	42	1658	27	4	23
3.	Nematologija	5617	14232	107	5510	125	0	125
4.	Herbologija	13	13	1	12	1	1	0
5.	Mikologija	204	385	23	181	2	0	2
6.	Virusologija	371	26568	120	251	1	0	1
7.	Viroidai	11	294	0	11	0	0	0
	Fitoplazmos	2	32	0	2	0	0	0
	Iš viso:	8737	45877	316	8421	190	5	185

***Mėginiai, kuriuose rasta karantininių organizmų:**

– ūkinė bulvių sėkla – nustatyta ir identifikuota bakterija *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis *et al.* spp. *sepedonicus* (Spieckermann & Kotthoff) Davis *et al.* sukelia bulvių žiedinį puvinį;

– maistinės bulvės – nustatyta ir identifikuota bakterija *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis *et al.* spp. *sepedonicus* (Spieckermann & Kotthoff) Davis *et al.* sukelia bulvių žiedinį puvinį;

– kriaušės (sodai) – nustatyta ir identifikuota bakterija *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow *et al.* sukelia vaismedžių bakterinę deglįę;

– obelys (medelynai) – nustatyta ir identifikuota bakterija *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow *et al.* sukelia vaismedžių bakterinę deglįę;

– pušys – rastas grybas *Mycosphaerella dearnessii* (syn. *Scirrhia dearnessii*) sukelia spyglių dėmėtąją deglįę;

– šiltnamio augalai – aptikta Bulvinė liriomyza *Liriomyza bryoniae* (Kaltenbach);

– šiltnamio augalai – aptiktas Vakarinis tripsas *Frankliniella occidentalis* Pergande;

– dirvožemis – nustatytas auksinis bulvinis nematodas *Globodera rostochiensis* (Woll.);

– bulvių stiebagumbiai – nustatytas stiebinis bulvinis nematodas *Ditylenchus destructor* Thorne;

– slyvos (sodas) – nustatytas slyvų raupligės virusas (Šarka) Plum pox potyvirus (Sharka) (PPV);

– sojų rūpiniai – rasta piktžolė kietinė ambrozija *Ambrosia artemisiifolia* L.

Taip pat buvo vykdomi fitosanitariniai tyrimai dėl saugomų zonų statuso ir teikiami karantininės ekspertizės liudijimai apie identifikuotą rūšį.

Laboratorijos specialistai 2010 metais parengė mėginių paėmimo metodikas: šakų fitoftorai nustatyti (VATŽŪM direktoriaus įsakymas Nr. A-155); *Synchytrium endobioticum* grybui nustatyti (VATŽŪM direktoriaus įsakymas Nr. A-157); *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* bakterijai nustatyti (VATŽŪM direktoriaus įsakymas Nr. A-158); *Ralstonia solanacearum* bakterijai nustatyti (VATŽŪM direktoriaus įsakymas Nr. A-159).

2010 metais laboratorijos specialistai dalyvavo tarplaboratoriniuose tyrimuose: profesionalumo tarplaboratoriniame teste – *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*, *Ralstonia solanacearum* ir *Erwinia amylovora* bakterijų nustatymas IF metodu ir EUPHO3 tarplaboratorinio testo – *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* ir *Ralstonia solanacearum* bakterijų nustatymas bulvių stiebagumbiuose, antrame ILT2 etape, kurį organizavo Belgijos Žemės ūkio ir žūklės tyrimo instituto (ILVO) Augalų kenkėjų diagnostikos centras (Merelbeke).

Be vykdomų kontrolės funkcijų VATŽŪM Fitosanitarijos skyriaus specialistai 2010 metais organizavo 2 seminarus ūkio subjektams, kurių metu supažindino su permainingomis žemės ūkio sektoriuje, susijusiomis su fitosanitarijos ir augalų apsaugos veiklos sritimis, parengė Šviežių vaisių ir daržovių kokybės žinovo mokymo programą, skirtą augintojams ir prekiautojams šviežiais vaisiais ir daržovėmis, kurią 2010 metais patvirtino Žemės ūkio ministerijos programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras.

VATŽŪM specialistai, dirbantys fitosanitarijos srityje, 2010 metais savo profesinę kompetenciją kėlė Airijoje, Italijoje, Ispanijoje ir Portugalijoje organizuotuose tarptautiniuose augalų sveikatingumo kontrolės mokymuose. Sukaupta profesinė patirtis ir įgytos žinios tarptautiniuose seminaruose efektyviai naudojamos planuojant VATŽŪM struktūrinių padalinių specialistų mokymų strategiją keleriems metams. Išanalizavus kitų ES šalių patirtį buvo parengta ir suderinus su Žemės ūkio ministerija patvirtinta Šviežių vaisių ir daržovių kokybės kontrolės inspektorius mokymo programa, pagal kurią bus mokomi VATŽŪM ir VMVT specialistai, vykdantys valstybinę šviežių vaisių ir daržovių kokybės kontrolę.

Sukaupta Fitosanitarijos skyriaus profesinė patirtis gerai vertinama ir organizuojant tarptautinius mokymus. 2010 metais Fitosanitarijos skyriaus vyriausiasis specialistas V. Kučinskas skaitė paskaitas 2 tarptautiniuose mokymuose apie Europos Komisijos sprendimų dėl miško kenkėjų kontrolės taikymą ir 2 mokymuose apie Europos Komisijos sprendimų dėl medinės pakavimo medžiagos kontrolę.

VATŽŪM Fitosanitarijos skyriaus ir kitų padalinių, kurių veikla susijusi su fitosanitarijos sritimi, specialistai aktyviai dalyvavo tarptautiniuose projektuose. Dalyvaudami tokioje veikloje specialistai ne tik dalijosi sukauptomis profesinėmis žiniomis, bet kartu stiprino ir savo specialiuosius bei administracinius gebėjimus. 2010 metais 3 Fitosanitarijos skyriaus darbuotojai ekspertų teisėmis dalyvavo Europos Komisijos Dvynių projekte TR 2007 IB AG 02 „Augalo paso sistema ir operatorių registravimas“, kurio metu buvo konsultuojami Turkijos augalų apsaugos pareigūnai augalo paso sistemos diegimo klausimais, teikta praktinė pagalba. Kartu su Tarnybos pareigūnais VATŽŪM specialistai 2010 metais dalyvavo Europos Komisijos Dvynių projekte TW KS 07/AG/IB/01 „Maisto saugos ir veterinarijos tarnybos“. Šio projekto metu teiktos žinios Kosovo augalų apsaugos specialistams apie nacionalinių teisės aktų harmonizavimą su augalų sveikatingumą reglamentuojančiais ES teisės aktais. Teikta praktinė pagalba tobulinant Kosovo nacionalinius fitosanitarijos teisės aktus.

VATŽŪM glaudžiai bendradarbiaujant su Tarnyba 2010 metais buvo parengtas projektas dalyvauti Dvynių projekte „Moldovos palaikymas įgyvendinant augalinės produkcijos maisto saugumo standartus“ MD10/ENP-PCA/AG/06. Europos Komisijai ir Moldovai buvo pasiūlyta suteikti pagalbą kuriant Moldovos nacionalinę teisinę bazę pagal maisto saugos kontrolę reglamentuojančius ES teisės aktus. Šis projektas 2010 metų pabaigoje buvo pristatytas Moldovos bei Europos Komisijos atstovams, kuri abi šalys įvertino palankiai.

Fitosanitarijos skyriaus specialistai aktyviai dalyvauja Nuolatinio augalų sveikatingumo komiteto posėdžiuose – 2010 metais dalyvauta 10-yje posėdžių, tarptautiniuose augalų sveikatingumo mokymuose ir kituose renginiuose – dalyvauta 3 mokymuose ir 3 su fitosanitarija susijusiuose tarptautiniuose renginiuose.

VATŽŪM nuolat rūpinasi aktualios informacijos fitosanitarijos srityje viešinimu. 2010 metais buvo išversta 20 EAAO straipsnių apie kenksminguosius organizmus ir įvairių šalių patirtį kovojant su jais, paruošta ir pateikta medžiaga informaciniam leidiniui „Augalų apsauga 2010“, parašyti 3 straipsniai apie kenksmingųjų organizmų plitimą Europoje, 2 – apie mobiliųjų tikrinimo grupių veiklos pernykščius rezultatus ir 1 – apie Rusijos Federacijos griežtinamus reikalavimus importuojamiems kroviniams su šviežiais vaisiais ir daržovėmis. Ši informacija ir straipsniai skelbiami VATŽŪM internetinėje svetainėje.

VIII. VIENINGO INTEGRUOTO DAUGIAMEČIO NACIONALINIO KONTROLĖS PLANO PAKEITIMAI

1. VŠĮ „Ekoagros“ pakeitimai

Pakeistas VIDNKP skyrius „3.7.16. VŠĮ „Ekoagros“ sertifikavimas ir kontrolė“ ir išdėstytas nauja redakcija (68 puslapis):

„2000 m. gruodžio mėn. 28 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 375 VŠĮ „Ekoagros“ (toliau – Ekoagros) pavesta vykdyti sertifikavimo įstaigos funkcijas pagal patvirtintas Ekologinio žemės ūkio taisykles. Ekoagros įtraukta į patvirtintų sertifikavimo įstaigų sąrašą pagal Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2092/91 9 straipsnį. Nuo 2005 m. spalio 18 d. Ekoagros suteikta nacionalinė akreditacija pagal LST EN 45011:2000 atlikti ekologinės gamybos sertifikavimo ir kontrolės darbus.

Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007, Komisijos reglamento (EB) Nr. 889/2008 (toliau - Reglamentus) ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių (toliau - Taisyklių) reikalavimus, patikra sertifikuojamame ūkio subjekte turi būti atlikta bent kartą per metus, o papildomi tikrinimai, turi sudaryti ne mažiau kaip 15 (penkiolika) proc. nuo visų ūkio subjektų skaičiaus. Įtarus draudžiamų medžiagų panaudojimą, mėginių tyrimai atliekami akredituotose/atestuotose laboratorijose pagal sudarytas paslaugų teikimo sutartis. Sudaryta sutartis su NMVRVI, kuris akredituotas/atestuotas įvairių maisto produktų ir pašarų tyrimams atlikti.

Pagal Reglamentų reikalavimus, Ekoagros kasmet tikrina 100 proc. ūkio subjektų, pateikusių visus būtinus dokumentus ekologinės gamybos ūkio ar įmonės sertifikavimui. Ekologinės gamybos ūkio patikros atliekamos gegužės-rugsėjo mėn., atsižvelgiant į augalų vegetacijos laiką, o ekologinės gamybos įmonių - ištikus metus. 2008 m. rugpjūčio 28 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D - 475 Ekoagros leista sertifikuoti išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktus pagal Išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktų pripažinimo taisykles, patvirtintas žemės ūkio ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 3D - 524.

Vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, Ekoagros kasmet iš ne mažiau kaip 3 proc. visų pateikusių paraiškas ūkio subjektų savo nustatyta tvarka paima mėginius. Sertifikavimo įstaiga gali imti tyrimui bandinius produktų, jei produktai ar jų gamybos metodas neatitinka minėtų Reglamentų ir Taisyklių reikalavimų. Tokį tyrimą būtina atlikti tada, kai įtariama, kad naudojamos neleistinos medžiagos. Mėginiai atrenkami vadovaujantis vidaus tvarkomuoju dokumentu PR-08.

Įstaigos techninė bazė sertifikavimui yra pakankama. Visi įstaigos darbuotojai aprūpinti stacionariomis darbo vietomis, personaliniu kompiuteriu, kitomis reikiamomis kanceliarinėmis priemonėmis. Matavimų darbams atlikti įsigytas oksimetras ir ph-metras (žuvininkystės ūkių patikrai). Nuo 2006 m. birželio mėn. pradėjo funkcionuoti kompiuterinė duomenų bazė. Įdiegta duomenų bazė pagerino atliekamo darbo kokybę, tikrinimų ir sertifikavimo darbų spartą.

Įstaigos organizacinė struktūra užtikrina interesų pusiausvyrą, todėl Ekoagros Taryba sudaryta iš tiek asmenų, kad nė viena iš suinteresuotų pusių nedominuotų. Visi Tarybos nariai pasirašę konfidencialumo nesuinteresuotumo pasižadėjimus. Apeliacijoms nagrinėti sudaryta apeliacinė komisija iš trijų Tarybos narių.

Nuo 2006 m. vasario 1 d. keitėsi Ekoagros struktūra. Įstaigos direktorius, filialų direktoriai ir sertifikavimo skyriaus vadovai tiesiogiai neatlieka tikrinimo ir sertifikavimo darbų, o vertina žemesnes pareigas einančių darbuotojų atliekamą darbą. Visi darbuotojai pasirašę konfidencialumo nesuinteresuotumo pasižadėjimus. Reikalavimai personalo kompetencijai ir patirčiai veiklos srityje numatyti pareiginėse instrukcijose. Pagal pateiktus būtinus dokumentus nustatyta, kad visi darbuotojai turi reikiamą patirtį ir kvalifikaciją užimti paskirtas pareigas. Filialų/skyrių vadovais paskirti darbuotojai, turintys didžiausią patirtį ir kompetenciją savo veiklos srityse. Šiuo metu įstaigoje dirba 46 darbuotojai.

VŠĮ „Ekoagros“ 2012-2014 m. plane numatyta:

- darbo aplinkos gerinimas: nešiojamosios kompiuterinės technikos, reikalingos tikrinimams atlikti, įsigijimas;

- naujos duomenų bazės kūrimas, sudarant galimybę tiesiogiai iš Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro gauti reikalingus duomenis sertifikavimo darbams atlikti;
- informacinių leidinių (pagal sertifikavimo sritis) parengimas ir platinimas parodose, seminaruose apie ekologinės gamybos ir tvarkymo principus, sertifikavimo procedūras, sertifikuotų produktų ženklinaimą;
- pokyčiai vidiniuose dokumentuose: vidaus tvarkomųjų dokumentų tobulinimas ir naudojamų formų atnaujinimas;
- pareiškėjų informavimo sistemos gerinimas: siunčiamos informacinės medžiagos apie sertifikavimo procedūras ir ekologiinei gamybai keliamus atnaujintus reikalavimus, su sertifikavimu susijusių pasikeitimų atnaujinimas internete.

Nuo 2009 m. įsigaliojo 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo ir panaikinant Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91, kuriame numatyta ekologinių maisto produktų kontrolė pagal reglamento Nr. 882/2004 nuostatas. 2008 m. ŽUM įsakymu patvirtinti „Ekologinio ženklo naudojimo reikalavimai ir jų kontrolė“, kuriuo VMVT pavesta vykdyti ekologiškų maisto produktų ženklavimo kontrolę rinkoje. Tuo tikslu numatyta organizuoti seminarą - mokymus teritorinių VMVT inspektoriams kartu su ŽUM, VšĮ „Ekoagros“ atstovais dėl ekologiškų produktų ženklavimo kontrolės rinkoje.“

2. Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pakeitimai

2010–2012 metų Vieningame integruotame daugiamečiame nacionaliniame kontrolės plane atlikti šie pakeitimai:

Vartojamos santrumpos (4 puslapis):

Santrumpa „VAAT – Valstybinė augalų apsaugos tarnyba“ pakeista į „VATŽŪM – Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos“.

Santrumpa „VSGT – Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba“ išbraukta iš vartojamų santrumpų sąrašo.

2. Valstybinės kontrolės institucijos ir jų uždaviniai (10–11 puslapiai):

Pakeistas buvęs tekstas tokiu tekstu:

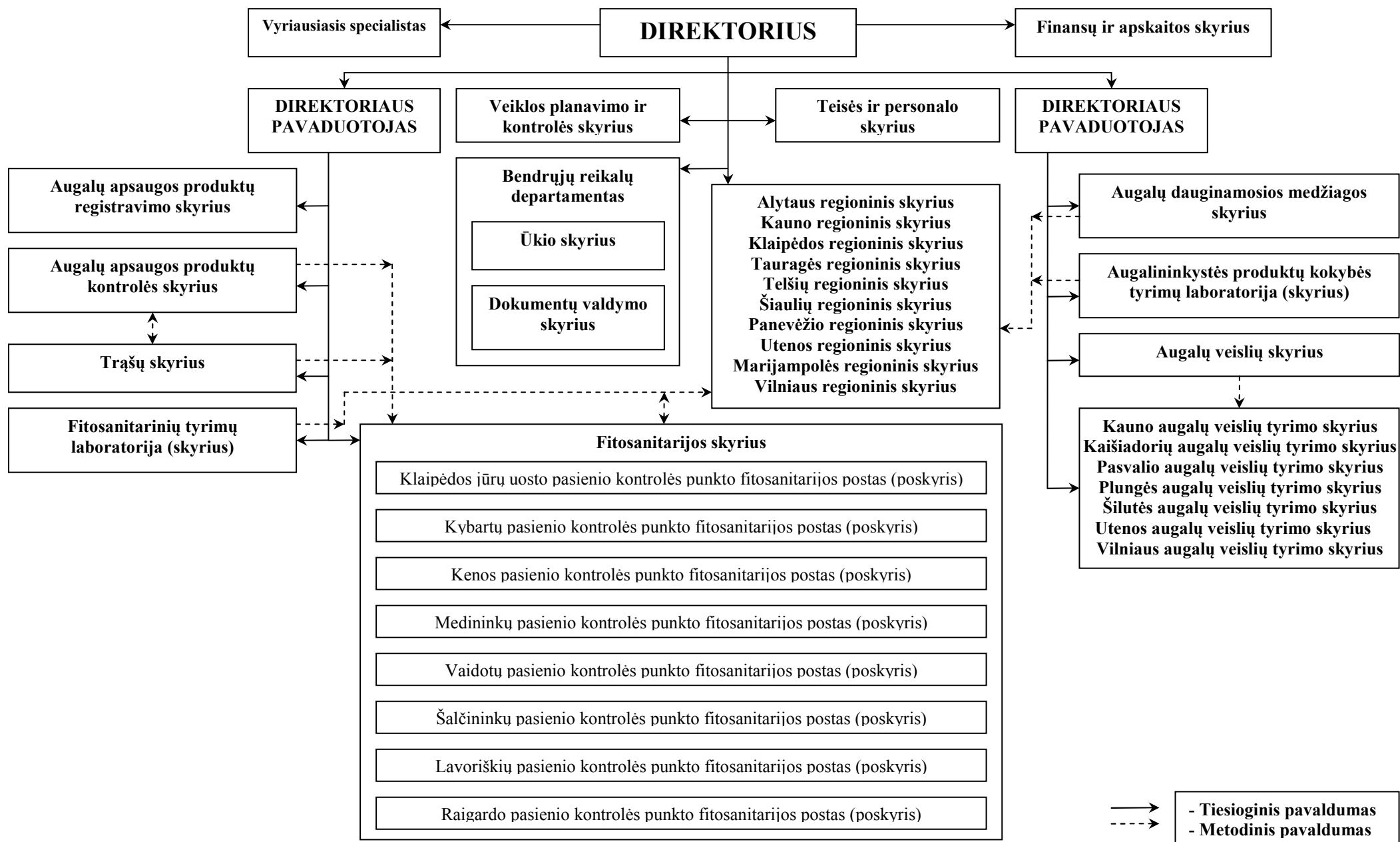
„**Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos** – Lietuvos Respublikos valstybės institucija, įgyvendinanti valstybinę fitosanitarinės, augalų apsaugos, trąšų, augalų dauginamosios medžiagos, augalų veislių registravimo ir teisinės apsaugos, grūdų ir jų produktų kokybės gerinimo politiką Lietuvos Respublikoje. VATŽŪM vykdo augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinės būklės bei augalų apsaugos valstybinę kontrolę.

VATŽŪM pagrindiniai uždaviniai:

1. užtikrinti nacionalinę importuojamų, eksportuojamų, gabenamų tranzitu augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinę kontrolę;
2. užtikrinti augalų apsaugos produktų registravimą ir vykdyti jų įvežimo, prekybos, sandėliavimo ir naudojimo kontrolę;
3. užtikrinti įvežamų, išvežamų ir tiekiamų rinkai vaisių ir daržovių rūšiavimo, pakavimo vietose ir didmeninėje prekyboje atitikties prekybos standartams kontrolę;
4. vykdyti genetiškai modifikuotos (toliau – GM) dauginamosios medžiagos, žmonių maistui ir gyvūnų pašarams neskirtų GM augalų ir augalinių produktų kontrolę vidaus rinkoje ir pasienyje, taip pat GM augalų pasėlių auginimo kontrolę;
5. užtikrinti grūdų, dauginamosios medžiagos kokybės ir trąšų naudojimo kontrolę, augalų veislių teisinę apsaugą;
6. pagal kompetenciją užtikrinti intervencinių priemonių įgyvendinimą;
7. užtikrinti valstybės rezervo maistinių grūdų atsargų kiekio ir kokybės kontrolę;
8. pagal kompetenciją dalyvauti užtikrinant saugaus ir sveiko maisto gamybos grandinę.

VATŽŪM sudaro 14 struktūrinių padalinių, esančių Vilniuje, 10 regioninių skyrių, 7 augalų veislių tyrimo skyriai bei 8 pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postai (poskyriai). VATŽŪM dirba 346 darbuotojai“.

Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos struktūros schema

3.2. Kontrolės vykdymas (17 puslapis):

Santrumpa „VAAT“ pakeista į „VATŽŪM“.

3.7.4. Maisto ir maisto higienos valstybinė kontrolė (49 puslapis):

Santrumpa „VAAT“ pakeista į „VATŽŪM“. Paskutinėje pastraipoje išbrauktas paskutinis sakinytis, kadangi šiuo metu kuriama nauja informacinė sistema, kurios vienas iš modulių pakeis dabar veikiančią sistemą „Vaiskoris“.

3.7.5. Importuojamų, vežamų tranzitu gyvūnų ir gyvūninių produktų valstybinė veterinarinė kontrolė (50 puslapis):

Santrumpa „VAAT“ pakeista į „VATŽŪM“.

2004 m. liepos 15 d. bendradarbiavimo sutartis Nr. 8-14 / 11B-133 / T2-83 / 117 tarp Tarybos, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, VATŽŪM ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos šiuo metu yra keičiama.

3.7.11. Pesticidų ir kitų cheminių teršalų valstybinė kontrolė (57–61 puslapiai):

57 puslapyje vietoje teksto „VAAT – augalų apsaugos produktų registracija, įvežimo, pardavimo, panaudojimo, saugojimo kontrolė“ įrašyta „VATŽŪM atlieka augalų apsaugos produktų registravimą, jų sandėliavimą, prekybos, pakavimo, ženklavimo ir naudojimo kontrolę“.

58–61 puslapiuose pakeistas buvęs tekstas tokiu tekstu:

„Augalų apsaugos produktų registracija ir jų naudojimo kontrolė

VATŽŪM yra atsakinga už apsaugos produktų registravimą, jų sandėliavimą, prekybos, pakavimo, ženklavimo ir naudojimo kontrolę. Šios srities teisės aktai parengti vadovaujantis 1991 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 91/414/EEB dėl augalų apsaugos produktų tiekimo į rinką ir VATŽŪM nuostatus. Nuo 2011 m. birželio 14 d. bus taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką.

VATŽŪM *Augalų apsaugos produktų registravimo skyrius* yra struktūrinis padalinys, atsakingas už augalų produktų vertinimą ir registravimą.

VATŽŪM Augalų apsaugos produktų registravimo skyriaus pagrindiniai uždaviniai yra:

- užtikrinti augalų apsaugos produktų registravimą;
- koordinuoti geros eksperimentinės praktikos (toliau – GEP) veiklą;
- rengti įrašymo į ES veikliųjų medžiagų sąrašą veikliųjų medžiagų vertinimo ataskaitų projektus.

Lietuvoje galima naudoti tik registruotus augalų apsaugos produktus. Augalų apsaugos produktų registravimas – administracinis veiksmas, kuriuo VATŽŪM pagal pareiškėjo pateiktą paraišką ir reikiamus duomenis suteikia teisę augalų apsaugos produktą tiekti į rinką. Norėdamas įregistruoti augalų apsaugos produktą, pareiškėjas pateikia VATŽŪM paraišką, dokumentus apie veikliąją medžiagą ir apie augalų apsaugos produktą.

VATŽŪM Augalų apsaugos produktų registravimo skyriaus specialistai vertina:

- registracijai pateiktų augalų apsaugos produktų ir jų veikliųjų medžiagų dokumentų išsamumą;
- registracijai pateiktų augalų apsaugos produktų ir jų veikliųjų medžiagų tapatumą, fizikines ir chemines savybes, analizės metodų galiojimą, toksikologinius ir metabolizmo tyrimus, pesticidų likučius augaluose, augaliniuose produktuose ir ant jų, ekotoksikologinius tyrimus, išlikimą ir pasiskirstymą aplinkoje bei efektyvumą.

Vertinimo išvados pateikiamos Konsultavimo komisijai, kuri posėdžių metu svarsto ir pateikia VATŽŪM rekomendaciją dėl augalų apsaugos produkto įregistravimo, neregistravimo, perregistravimo, naudojimo reglamentų keitimo ar kt.

Įregistruoti augalų apsaugos produktai įtraukiami į registruotų augalų apsaugos produktų sąrašą profesionaliajam ir neprofesionaliajam naudojimui, kuris talpinamas VATŽŪM internetiniame puslapyje www.vatzum.lt.

Kitos pagal kompetenciją VATŽŪM Augalų apsaugos produktų registravimo skyriaus atliekamos funkcijos:

- nagrinėti pateiktas paraiškas ir teikti pasiūlymus dėl leidimų išdavimo augalų apsaugos produktams, skirtiems analogiškai prekybai, 120 dienų naudojimo laikotarpiui, mokslinių tyrimų atlikimui;
- klasifikuoti registruotus ir registruoti pateiktus augalų apsaugos produktus;
- vertinti Lietuvoje registruotų augalų apsaugos produktų veikliųjų medžiagų tapatumo atitiktį po jų įrašymo į Veikliųjų medžiagų, kurių gali būti augalų apsaugos produktų sudėtyje, sąrašą;
- rengti registruotų augalų apsaugos produktų sąrašus, vertinimo ataskaitas (monografijas) dėl veikliųjų medžiagų įrašymo į ES veikliųjų medžiagų sąrašą;
- rengti leidimus augalų apsaugos produktų moksliniams tyrimams atlikti bei augalų apsaugos produktams įvežti ribotam ir kontroliuojamam 120 dienų laikotarpiui;
- rengti ataskaitas apie registruotus augalų apsaugos produktus ir kas ketvirtį pateikti jas Europos Komisijai ir kitoms ES šalims narėms;
- organizuoti ir kontroliuoti GEP;
- dalyvauti Šiaurės ir Baltijos šalių zoniniame augalų apsaugos produktų vertinime;
- dalyvauti Europos maisto saugos institucijos (EFSA) organizuojamame Veikliųjų medžiagų peržiūros projekte bei Europos ir Viduržemio jūros šalių Augalų apsaugos produktų grupės darbe;
- dalyvauti Europos Tarybos žemės ūkio klausimų darbo grupės „Pesticidai – Augalų apsaugos produktai“ bei Europos Komisijos Maisto saugos ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto „Augalų apsaugos produktai – teisės aktai“ darbuose.

VATŽŪM struktūrinio padalinio *Augalų apsaugos produktų kontrolės skyriaus*, pagrindiniai uždaviniai yra:

- įgyvendinti valstybinę augalų apsaugos produktų poregistracinės kontrolės strategiją, siekiant sumažinti neigiamą poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai bei vykdyti augalų apsaugos produktų, įvežimo, saugojimo, prekybos, pakavimo, ženklavimo ir naudojimo valstybinę kontrolę bei trąšų naudojimo kontrolę;
- tikrinti žemės ūkio veiklos subjektų valdų atitikimo Geros ūkininkavimo praktikos (toliau – GŪP) reikalavimus augalų apsaugos produktų ir trąšų naudojimo srityse;
- administruoti augalų apsaugos purkštuvų (toliau – purkštuvai) techninius tikrinimus, technines apžiūras ir vykdyti jų kontrolę bei organizuoti pareiškėjų purkštuvų techninėms apžiūroms atlikti atestavimą bei specialistų mokymus atlikti apžiūras.

VATŽŪM Augalų apsaugos produktų kontrolės skyrius, įgyvendindamas jam pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:

- vykdo augalų apsaugos produktų poregistracinę valstybinę kontrolę;
- rengia pasiūlymus teisės aktų projektams augalų apsaugos produktų poregistracinės kontrolės ir purkštuvų tikrinimo klausimais;
- rengia leidimus prekiauti augalų apsaugos produktais bei vienkartiniais leidimus įvežti augalų apsaugos produktus ne iš ES valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių;
- kontroliuoja, kaip laikomasi tręšimo planų ir trąšų naudojimo normų bei vykdo, esant būtinumui, dirvožemio mėginių paėmimą agrocheminėms savybėms nustatyti;
- atlieka žemės ūkio veiklos subjektų valdų atitikties GŪP reikalavimams augalų apsaugos produktų ir trąšų naudojimo srityse įvertinimus;
- taiko administracines priemones ir kitas teises priemones už pažeidimus augalų apsaugos produktų įvežimo, saugojimo, prekybos, fasavimo, ženklavimo ir naudojimo bei trąšų naudojimo srityse;
- rengia pareigūnų mokymo planus bei organizuoja jiems mokomuosius pasitarimus bei teorinius–praktinius mokymus augalų apsaugos produktų sandėliavimo, prekybos,

pakavimo ir ženklavimo bei naudojimo kontrolės klausimais, taip pat trąšų naudojimo kontrolės klausimais;

- koordinuoja pareigūnų veiklą, teikia jiems metodinę pagalbą augalų apsaugos produktų poregistracinės kontrolės klausimais;
- tikrina, ar atliekant savo pareigas pareigūnai laikosi jų veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, vykdo jų veiklos priežiūrą;
- rengia ataskaitas apie vykdomą augalų apsaugos produktų kontrolę bei apie atliktą trąšų naudojimo kontrolę;
- rengia augalų apsaugos produktų įvežamų iš ne ES valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių statistines suvestines;
- dalyvauja augalų apsaugos produktų naudotojų ir prekyautojų mokymuose pagal patvirtintas programas bei teikia pasiūlymus dėl mokslo tiriamųjų darbų atlikimo aktualiomis augalų apsaugos produktų temomis bendradarbiaujant su mokslo įstaigomis, tarptautinėmis organizacijomis;

VATŽŪM Augalų apsaugos produktų kontrolės skyriaus pareigūnai, dirbantys regionuose, atlieka tokias funkcijas:

- vykdo augalų apsaugos produktų sandėliavimo, prekybos, pakavimo ir ženklavimo bei naudojimo kontrolę;
- vykdo trąšų naudojimo kontrolę;
- vykdo purkštuvų kontrolę;
- ima augalų apsaugos produktų ir trąšų mėginius bei pristato į įgaliotą laboratoriją jų atitikčiai ir kokybei nustatyti;
- tikrina, kaip vedama augalų apsaugos produktų sandėliavimo, prekybos ir naudojimo apskaita bei kaip vykdomi duoti nurodymai ir šalinami nustatyti pažeidimai;
- teisės aktų nustatyta tvarka surašo patikrinimų kontrolės lapus, ATPK pažeidimų protokolus, nutarimus ir kitus nustatytos formos dokumentus;
- surašo ATPK pažeidimų protokolus, teisės aktų nustatyta tvarka nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas, surašo nutarimus ir skiria administracines nuobaudas;
- sustabdo arba uždraudžia augalų apsaugos produktų prekybą ir naudojimą, jeigu grubiai pažeidžiami nustatytų teisės aktų reikalavimai;
- dalyvauja augalų apsaugos produktų naudotojų ir prekybos darbuotojų mokymo kursuose;
- rengia periodines augalų apsaugos produktų kontrolės ataskaitas;
- teikia informaciją augalų apsaugos produktų naudotojams, asmenims, prekiaujantiems augalų apsaugos produktais, apie augalų apsaugos produktų sandėliavimo, prekybos, pakavimo ir ženklavimo, naudojimo bei apskaitos reikalavimus.

Vykdamas augalų apsaugos produktų kontrolę pagal priskirtas teritorijas, pareigūnai, dirbantys regionuose pagal VATŽŪM direktoriaus patvirtintą bendrą metinį darbo planą parengia savo individualius augalų apsaugos produktų sandėliavimo, prekybos, pakavimo ir ženklavimo bei naudojimo kontrolės detalius metinius planus.

Atlikdami augalų apsaugos produktų kontrolę pareigūnai vadovaujasi Augalų apsaugos produktų kontrolės taisyklėmis (Žin., 2004, Nr. 15-480; 2010, Nr. 106-5484) ir kitais su augalų apsaugos produktų kontrole susijusiais teisės aktais, procedūromis, metodikomis, patvirtintomis augalų apsaugos produktų etiketėmis bei kita informacija. Vykdydami augalų apsaugos produktų kontrolę pareigūnai dviem egzemplioriais surašo atitinkamus patvirtintus kontrolės lapus ir, pateikę susipažinti bei pasirašyti atsakingam asmeniui, vieną egzempliorių palieka tikrintajame objekte. Pareigūnai užregistruoja surašytus augalų apsaugos produktų kontrolės lapus.

Augalų apsaugos produktų kontrolė apima šiuos patikrinimus:

- planinius patikrinimus, kurie atliekami augalų apsaugos produktų sandėliavimo, prekybos, pakavimo ir ženklavimo bei naudojimo objektuose pagal patvirtintame metiniame

darbo plane nurodytus kiekybinius rodiklius kontrolės dažnumą įvertinant teisės aktais nustatytų reikalavimų atitiktį;

- neplaninius patikrinimus, kurie atliekami remiantis skundais, gauta informacija arba planinio tikrinimo neigiamais rezultatais, siekiant išsiaiškinti esamą padėtį, nustatant ar ištaisant planinio patikrinimo metu nustatytus pažeidimus, arba siekiant augalų apsaugos produktų prekybos ir naudojimo veiklos sustabdymo arba uždraudimo.

Atliekant augalų apsaugos produktų kontrolę taikomi šie kontrolės metodai: kontrolės veiklos planavimas (vykdomas remiantis praėjusių metų veiklos analizės duomenimis), patikrinimų atlikimas, augalų apsaugos produktų ėminių paėmimas ir pristatymas į laboratoriją jų kokybei nustatyti, patikrinimų medžiagos analizė ir archyvavimas.

Pareigūnai, neviršydami teisės aktais jiems suteiktų įgaliojimų, priima sprendimus savarankiškai ir asmeniškai už juos atsako bei suinteresuotiems asmenims pateikia savo sprendimų priėmimo motyvus.

Pareigūnai, vykdydami augalų apsaugos produktų kontrolę, privalo turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir praktinius augalų apsaugos įgūdžius. Kvalifikacija turi atitikti Valstybės tarnybos įstatyme numatytus bendruosius bei kiekvieno specialisto pareigybių aprašymuose numatytus specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus.

Pareigūnų mokymai vyksta pagal kasmetinę Augalų apsaugos produktų kontrolės mokymo programą. Taip pat kvalifikacija keliama pasitarimų, seminarų, konferencijų ir kitų renginių metu. Augalų apsaugos produktų kontrolės mokymo programoje nurodoma: priemonės pavadinimas ir mokymo rūšis, trumpas programos apibūdinimas, mokymų metodai, tikslinės dalyvių grupės, lektoriai, asmenys, atsakingi už priemonės organizavimą, bei mokymo vieta, data, trukmė, mokymams skiriamos lėšos.

Augalų apsaugos produktų kontrolės veiklos prioritetas – užkirsti kelią augalų apsaugos produktų sandėliavimo, prekybos, pakavimo ir ženklavimo bei naudojimo pažeidimams, siekiant išvengti neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, taip pat siekiant optimizuoti kontrolės veiklą, kad pažeidimų mažėtų, o juos padarę asmenys būtų išsiaiškinti, pažeidimai pašalinti, prireikus, pažeidėjus laiku ir teisingai nubausti“.

3.7.15. Fitosanitarija (64–67 puslapiai):

Pakeistas buvęs tekstas tokiu tekstu:

„VATŽŪM yra oficiali institucija, atsakinga už Tarybos direktyvos 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingųjų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje įgyvendinimą.

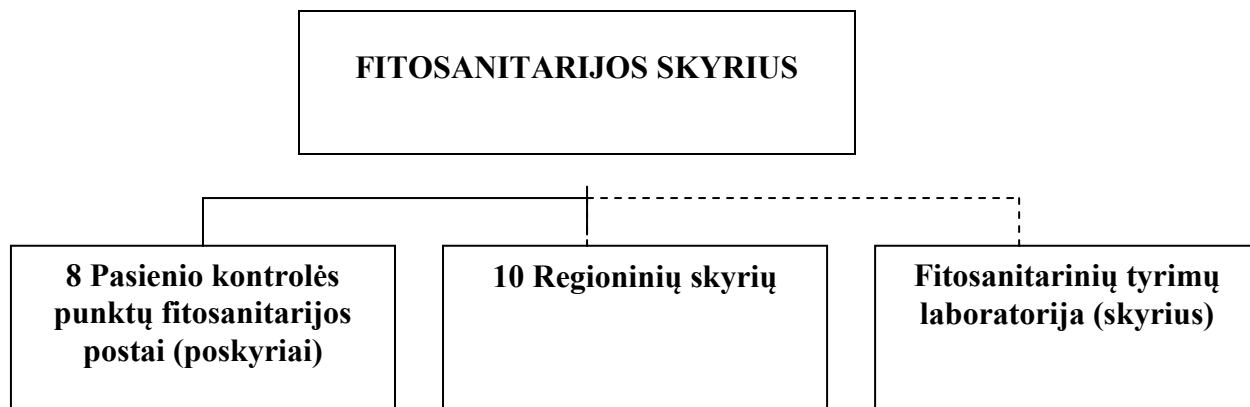
Augalų kenkėjai, tokie kaip vabzdžiai, piktžolės, bakterijos, virusai ir pan., kurie gali daryti įtaką kultivuojamų ar laukinių augalų sveikatai, maitindamiesi ant jų ar sukeldami ligas, taip pat gali padaryti žalą ir aplinkai (tiesiogiai ar netiesiogiai kenksmingųjų organizmų sunaikinimo ar kontroliavimo metu) bei sumažinti kultivuojamų augalų derlių, jų kokybę, o tai darytų įtaką ir augalinių produktų realizavimo galimybėms. Efektyvi kontrolės sistema padeda sumažinti kenksmingųjų organizmų įtaką aplinkai bei kultivuojamų augalų produktyvumui. Planavimo laikotarpiu pagrindinis VATŽŪM tikslas – naudoti fitosanitarinės priemonės ir užtikrinti žemės ūkio kultūrų apsaugą nuo kenksmingųjų organizmų, siekiant maksimalaus kultivuojamų augalų produktyvumo ir kokybės.

Kiekvienų metų pabaigoje ar kitų metų pradžioje, paruošiami metiniai nacionalinės augalų sveikatingumo kontrolės planai, kurių svarbiausias tikslas – patikrinti kuo daugiau augintojų, tiekiančių į rinką augalus ir augalinius produktus.

VATŽŪM savo veikloje vadovaujasi Tarptautine augalų apsaugos konvencija, Tarptautiniais fitosanitarinių priemonių standartais, ES teisės aktais, kurie buvo perkelti į nacionalinę teisę ar įsigalioja tiesiogiai (Tarybos direktyva 2000/29/EB bei kiti susiję ES teisės aktai).

Nacionaliniai teisės aktai nustato apribojimus ir reikalavimus augalams ir augalinei produkcijai, įvežamai iš ne ES valstybių, ir užtikrina vidinę Bendrijos kontrolę augalams ir augalinei produkcijai judant iš vienos ES šalies narės į kitą.

VATŽŪM pareigūnas turi teisę įeiti į fizinio ar juridinio asmens valdas, kad patikrintų augalų sveikatingumo būklę, dokumentaciją bei, jei reikia, paimtų mėginius laboratoriniams tyrimams atlikti. Nustatęs, kad pažeidžiami nacionaliniai teisės aktai, pareigūnas turi teisę duoti nurodymus, kaip pašalinti neatitikimus. Fizinis ar juridinis asmuo turi laikytis nurodymų, priešingu atveju, pažeidėjai teisės aktų nustatyta tvarka, gali būti traukiami administracinėn atsakomybėn.

VATŽŪM *Fitosanitarijos skyriaus* uždaviniai yra:

- užtikrinti nacionalinę importuojamų, eksportuojamų, gabenamų tranzitu augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinę kontrolę bei apskaitą;
- vykdyti valstybinę augalų sveikatingumo kontrolę Lietuvos Respublikos teritorijoje (nacionalinė priežiūra);
- užtikrinti įvežamų, išvežamų ir tiekiamų rinkai vaisių ir daržovių rūšiavimo, pakavimo vietose ir didmeninėje prekyboje atitikties prekybos standartams kontrolę;
- vykdyti tarptautinius įsipareigojimus fitosanitarijos srityje;
- Fitosanitariniame registre registruoti bei išregistruoti fizinius ir juridinius asmenis;
- vykdyti GM dauginamosios medžiagos, žmonių maistui ir gyvūnų pašarams neskirtų genetiškai modifikuotų augalų ir augalinių produktų kontrolę pasienyje, taip pat GM augalų pasėlių auginimo kontrolę.

VATŽŪM Fitosanitarijos skyrius, įgyvendindamas jam pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:

- tvarko Lietuvos Respublikos Fitosanitarinį registrą;
- vykdo fitosanitarinę stebėseną dėl saugomos zonos statuso nustatymo ir išlaikymo;
- atlikusi kenksmingųjų organizmų rizikos vertinimą, sudaro ir teikia tvirtinti žemės ūkio ministrui kenksmingųjų organizmų, dėl kurių Lietuvos Respublikoje vykdomi stebėjimai, sąrašą;
- išduoda registravimo Fitosanitariniame registre pažymėjimus, muitinės sandėlio pripažinimo tinkamu augalinei produkcijai laikyti pažymėjimus, leidimus įvežti augalus, augalinius produktus ar kitus objektus mokslo tikslams bei licencijas verstis licencijuoto bulvių, daržovių ir vaisių sandėlio veikla;
 - suteikia įgaliojimus išsirašyti augalų pasus savo užaugintai produkcijai;
 - koordinuoja įvežamų iš ne ES valstybių, vežamų tarp ES šalių narių ir pervežamų šalies teritorijoje kenksmingųjų organizmų, augalų, augalinių produktų ir kitų objektų, skirtų mokslo ir selekcijos tikslams, kontrolę;
 - koordinuoja invazinių augalų rūšių įvežimo, vežimo per Lietuvos Respublikos teritoriją tranzitu, išvežimo ir paplitimo kontrolę;
 - koordinuoja auginamų, superkamų, įvežamų, perdirbamų, realizuojamų augalų ir augalinių produktų bei kitų objektų atitikties fitosanitarijos reikalavimams kontrolę;
 - koordinuoja krovinių su augalais ir augalinais produktais judėjimą tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją, kontrolę;

- koordinuoja augalų, augalinių produktų ir kitų objektų, užkrėstų kenksmingaisiais organizmais, jų židinių kenksmingumo šalinimą ar sunaikinimą;
- koordinuoja įvežamų, išvežamų ir tiekiamų rinkai vaisių ir daržovių rūšiavimo, pakavimo vietose ir didmeninėje prekyboje atitikties prekybos standartams kontrolę;
- koordinuoja žmonių maistui ir gyvūnų pašarams neskirtų GM augalų ir augalinių produktų, įvežamų į Lietuvos Respubliką ir ES bei vežamų tranzitu, patikrinimą ir GM organizmų atsiradimo rizikos kultūrų stebėseną;
- koordinuoja GM augalų pasėlių auginimo Lietuvos Respublikos teritorijoje kontrolę, žmonių maistui ir gyvūnų pašarams neskirtų GM augalų ir augalinių produktų kontrolę vidaus rinkoje;
- vertina medinės pakavimo medžiagos (toliau – MPM) ir (arba) medienos, skirtą jai gaminti, gamintojus pagal Tarptautinį fitosanitarinių priemonių standartą Nr. 15 „Nurodymai medinei pakavimo medžiagai tarptautinėje prekyboje“ (toliau – ISPM 15);
- rengia sertifikuotų MPM gamintojų sąrašą;
- koordinuoja Lietuvos Respublikoje pagamintos, vežamos tarp ES šalių narių ir įvežamos iš ne ES valstybių MPM atitikties ISPM 15 kontrolę;
- kontroliuoja fitosanitarinių priemonių, nustatytų Tarptautinėje augalų apsaugos konvencijoje ir kitose tarptautinėse sutartyse, taikymą;
- vykdo fitosanitarinio tikrinimo vietos vertinimą dėl tinkamumo atlikti fitosanitarinį tikrinimą įvežamiems iš ne ES valstybių augalams, augaliniams produktams ir kitiems objektams;
- vykdo ES institucijų ir kitų tarptautinių organizacijų informavimą apie nustatytus kenksminguosius organizmus importuojamuose kroviniuose ir šalyje;
- rengia ataskaitas EK, ES šalims narėms, Europos ir Viduržemio jūros augalų apsaugos organizacijai dėl atliktų fitosanitarinių tyrimų, aptiktų kenksmingųjų organizmų židinių, taikomų fitosanitarijos klausimais;
- rengia mokymus su skyriaus veikla susijusiais klausimais;
- rengia teisės aktų projektus bei teikia pasiūlymus kitų paruoštiems projektams su skyriaus veikla susijusiais klausimais;
- rengia fitosanitarinių priemonių taikymo metodikas bei pareigūnų atliekamų fitosanitarinių, atitikties prekybos standartams bei GM augalų ir augalinių produktų tikrinimų procedūrų aprašymus;
- dalyvauja Dvynių projektuose, kaip trumpalaikiai ekspertai, teikiant paramą ne ES valstybėms;
- dalyvauja ES institucijų, Tarptautinės augalų apsaugos konvencijos, Europos ir Viduržemio jūros augalų apsaugos organizacijos Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos, kitų tarptautinių organizacijų veikloje, projektuose bei mokymuose, bendradarbiauja su kitų šalių ir tarptautinėmis organizacijomis skyriaus kompetencijai priklausančiais klausimais, valstybės valdymo institucijomis, mokslo įstaigomis ir socialiniais partneriais;
- informuoja visuomenę per masines informavimo priemones (radiją, televiziją, spaudą) fitosanitarijos, prekybos standartų reikalavimų bei GM augalų ir augalinių produktų kontrolės klausimais.

Fitosanitarijos skyrius koordinuoja 10 regioninių skyrių bei 8 pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postų (poskyrių) veiklą. Regioninių skyrių specialistai vykdo kenksmingųjų organizmų paplitimo kontrolinius tyrimus žemės ūkio kultūrų pasėliuose, dalyvauja sudarant žemės ūkio kenkėjų pasireiškimo prognozes, atlieka importuojamų ir eksportuojamų augalų ir augalinių produktų kontrolę bei išduoda fitosanitarinius sertifikatus, augalo pasus, kontroliuoja įmones, kurioms yra suteikta teisė ženklinti apdorotą MPM ir (arba) medieną, skirtą jai gaminti. Kiekvienų metų pradžioje regioninių skyrių specialistai pateikia metinius darbų planus.

Planuose detalizuojami:

- sodų kompleksinės patikros;
- miškų sveikatingumo patikros;
- karantininės priemonės bulvininkystėje;
- šiltnamių patikros;
- žemės ūkio naudmenų kompleksinės patikros;
- kitų objektų kompleksinės patikros;
- atitikties prekybos standartams patikros;
- numatomos visuomenės informavimo priemonės.

Atliekant fitosanitarinius tikrinimus paimami mėginiai, kurie po to yra analizuojami Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje (skyriuje) pagal metodikas, aprašytas ES direktyvose bei tarptautiniuose teisės aktuose. Regioninių skyrių metiniuose darbų planuose numatomi tam tikri kontrolės kriterijai. Vidutiniškai kasmet planuojama įvykdyti šiuos kontrolės kriterijų planus:

- tikrinamų ūkių skaičius (vnt.) – 2500;
- numatomas tikrinti plotas (ha) – 7180;
- numatomas tikrinti kiekis (t) – 25 540;
- patikrinimų skaičius (vnt.) – 2070;
- paimamų mėginių skaičius (vnt.) – 14 870, iš jų dėl importuojamos produkcijos – 50, eksportuojamos – 950, likusi dalis susijusi su nacionaline priežiūra.

Pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postai atlieka iš ne ES valstybių į Lietuvos Respubliką ir kitas ES šalis nares įvežamų šių produktų pasienio kontrolę: kontroliuoja augalų ir augalinės kilmės produktų fitosanitarinę būklę; kontroliuoja įvežamus augalų apsaugos produktus; vertina įvežamų vaisių ir daržovių atitiktį prekybos standartams; atlieka MPM, naudojamos bet kokiems kroviniams gabenti, patikrą; atlieka GM produktų tikrinimą. Šie VATŽŪM teritoriniai padaliniai išduoda šviežių vaisių ir daržovių atitikties Bendrijos prekybos standartams sertifikata (jeigu produkcija neturėjo šio dokumento), prireikus – augalo pasus. Pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postų (poskyrių) specialistai paima mėginius laboratorinei ekspertizei, atlieka skubią analizę vietoje, įtarus, kad krovinys užkrėstas kenksmingaisiais organizmais.

Metinėse pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postų (poskyrių) ataskaitose apie augalinių prekių importą į Lietuvos Respubliką iš ne ES valstybių pateikiami duomenys pagal importuotos produkcijos pavadinimą, matavimo vienetus, šalį, kiekį bei reisų skaičių. Taip pat pateikiamos ataskaitos apie sulaikytus, sunaikintus ir grąžintus krovninius bei dėl kokių priežasčių jie buvo sulaikyti, sunaikinti arba sugrąžinti į šalį siuntėją.

Fitosanitarijos skyriaus specialistai taip pat glaudžiai bendradarbiauja su augalų apsaugos organizacijomis kitose ES šalyse narėse bei Tarptautinę augalų apsaugos konvenciją ratifikavusių šalių organizacijomis, tam, kad apsaugotų Lietuvos aplinką ir žemės ūkį nuo kenksmingųjų organizmų.

Vadovaujantis Tarybos direktyvos 2000/29/EB ir Komisijos direktyvos 94/3/EB nuostatomis, bei bendradarbiaujant su kitų šalių augalų apsaugos organizacijomis, VATŽŪM Fitosanitarijos skyriaus specialistai siunčia notifikacijas dėl krovinių, neatitinkančių minėtos direktyvos reikalavimų (sulaikant krovinių, užkrėstą kenksmingaisiais organizmais), bei siunčia šią informaciją EK bei ES šalims narėms, naudodamiesi EUROPHYT (European Network of Plant Health Information Systems – Europos augalų sveikatingumo informacinės sistemos tinklas) notifikavimo sistema, kaip to reikalaujama minėtos direktyvos. Ši notifikavimo sistema užtikrina, kad ES šalys narės gautų aktualiausią informaciją. VATŽŪM taip pat naudoja šią sistemą informuojant apie krovinių, judančių ES viduje, neatitikimą.

Kaip ir iki šiol, oficialiai kontrolei VATŽŪM sudaro oficialių tikrinimų planus ir koordinuoja jų įvykdymą numatytam laikotarpiui 2010–2012 m⁶⁶.

4. Nacionalinės kontrolinės laboratorijos (83–85 puslapiai):

Pakeistas buvęs tekstas tokiu tekstu:

„Fitosanitarinių tyrimų laboratorija (skyrius)

Fitosanitarinių tyrimų laboratorija (skyrius) (toliau – FTL) yra VATŽŪM struktūrinis padalinys, kuris vykdo augalų ir augalinių produktų fitosanitarinius tyrimus Lietuvos Respublikoje, atlieka laboratorinius tyrimus augalų patogeninėms ligoms bei kenkėjams nustatyti, siekiant užtikrinti veiksmingą fitosanitarinę kontrolę visuose augalų sodinimo, auginimo, produktų laikymo, perdirbimo bei pardavimo etapuose.

VATŽŪM specialistai sudaro mėginių tyrimų planus, regioninių skyrių bei pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postų (poskyrių) specialistai pristato į laboratoriją reikalingus mėginius.

FTL, įgyvendindama jai pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:

- vykdo įvežamų ir išvežamų augalų bei augalinių produktų fitosanitarinę kenksmingųjų organizmų rūšių ekspertizę, naudojant imunofluorescencinę (IF), polimerazės grandininės reakcijos (PGR), ELISA, selektyvaus auginimo, biotesto, patogeniškumo (inokuliacija), biocheminius, morfologinius, flotacijos, Baermann'o piltuvėlio ir kitus tyrimo metodus;

- vykdo fitosanitarinius tyrimus medelynuose, mokslo tyrimo įstaigose, sėklininkystės, gėlių ir dekoratyvinių augalų ūkiuose, paskelbtuose karantininio organizmo židiniu plotuose, gamybiniuose pasėliuose, soduose ir kituose sklypuose, siekdama išaiškinti, ar naudota sėklinė ir sodinamoji medžiaga nėra užkrėsta karantinėmis organizmų rūšimis;

- vykdo fitosanitarinius tyrimus, susijusius su apsaugotų zonų išlaikymu;
- vykdo tarptautinius įsipareigojimus augalų sveikatingumo srityje;
- teikia karantininės ekspertizės liudijimus apie identifikuotą rūšį;
- įdiegia naują laboratorinę įrangą bei naujus tyrimo metodus laboratorijoje;
- dalyvauja tarp laboratorinių testuose;
- rengia su laboratorijos akreditacijos pagal standartą EN ISO/IEC 17025:2005 susijusius dokumentus bei kuria kokybės užtikrinimo sistemą laboratorijoje;

- organizuoja mokymus fitosanitarijos klausimais;
- rengia pasiūlymus dėl augalų ligų židinių lokalizavimo ir sunaikinimo priemonių plano;

- rengia nacionalines kenksmingųjų organizmų paieškos programas;
- rengia tyrimų bei pavyzdžių ėmimo, transportavimo, laikymo metodikas;
- kaupia ir sistemina įvežamų ir išvežamų augalų bei augalinių produktų fitosanitarinio tikrinimo ir laboratorinės kenksmingųjų organizmų ekspertizės duomenis;

- kaupia informaciją apie augalų sveikatingumo situaciją valstybėse, su kuriomis Lietuvos Respublika prekiauja augalais ir augaliniais produktais;

- analizuoja grybų, bakterijų, virusų, viroidų, fitoplazmų, vabzdžių, erkių, nematodų, invazinių augalų rūšių biologines savybes, paplitimą Lietuvos Respublikos teritorijoje, vertina jų galimo paplitimo ir žalingumo rizikos laipsnį;

- numato moksliskai pagrįstus priemonių kompleksus, kuriais siekiama apsaugoti Lietuvos Respublikos teritoriją nuo karantininių grybų, bakterijų, virusų, viroidų, fitoplazmų, vabzdžių, erkių, nematodų, invazinių augalų (piktžolių) rūšių bei likviduoti esančius jų židinius;

- dalyvauja Europos augalų apsaugos organizacijos ir kitų tarptautinių organizacijų darbo grupių veikloje;

- dalyvauja svarstant mokslo įstaigų darbų mokslines ataskaitas bei teikia pasiūlymus dėl augalų sveikatingumo ir augalų apsaugos srities mokslo darbų;

- bendradarbiauja su tarptautinėmis organizacijomis augalų sveikatingumo srityje;
- bendradarbiauja su mokslo įstaigomis, rengiant augalų sveikatingumo instrukcijas, rekomendacijas ir kovos priemonių prieš ligas, kenkėjus ir piktžoles sistemas;

- tiekia pasiūlymus aprūpinti pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postų (poskyrių) ir regioninių skyrių specialistus darbui reikalingais įrankiais, metodine medžiaga;

- informuoja visuomenę per radiją, televiziją, spaudą ir kitas informavimo priemones įvairiais augalų sveikatingumo klausimais.

FTL dirba 24 įvairių sričių specialistai, iš jų: 1 darbuotojas, turintis mokslinį laipsnį, 6 vyriausieji specialistai, 4 vyresnieji specialistai, 9 specialistai ir kiti.

Laboratorijoje įsigyta bei pradėta naudoti naujausia įranga: elektroninis skenuojantis mikroskopas, PGR sistema, ELISA sistema, imunofluorescencinis mikroskopas, viroidų nustatymo DIG-probe sistema bei kita moderni įranga leidžia tiksliai ir kokybiškai atlikti sudėtingus tyrimus.

FTL bakteriologiniai tyrimai – atliekami augalų ir augalinių produktų bakteriologiniai tyrimai. Nustatoma ir identifikuojama per 20 karantininių bakterijų, kurių dažniausiai tiriama:

Clavibacter michiganensis ssp. *sepedonicus* – sukelia bulvių žiedinį puvinį, *Ralstonia solanacearum* – sukelia bakterinį vytulį, bulvių rudąjį puvinį, *Clavibacter michiganensis* ssp. *michiganensis* – sukelia pomidorų bakterinį vėžį („paukščių akį“), *Erwinia amylovora* – sukelia bakterinę deglįę, ir kt. Tyrimų metodai: imunofluorescencinis (IF), serologinės agliutinacijos, biologinis, patogeniškumo, biocheminis, polimerazės grandininės reakcijos (PGR) ir klasikinės mikrobiologijos. Tyrimams atlikti naudojami serumai, mitybinės terpės. Tyrimai atliekami klasikiniais ir greitaisiais metodais, kad kuo greičiau būtų galima diagnozuoti ligos sukėlėją.

FTL mikologiniai tyrimai – atliekami augalų ir augalinių produktų mikologiniai tyrimai. Nustatoma ir identifikuojama per 50 karantininių rūšių, iš kurių dažniausiai ieškomi: *Colletotrichum acutatum* – deguliagrybis, *Diaporthe vaccinii* – smulkiaspuogis, *Didymella ligulicola* – dvyngrybis, *Guignardia citricarpa* – guignardija, *Mycosphaerella pini* – rutulgrybis, *Monilinia* spp. – monilijos, *Phytophthora* spp. – fitoftoros, *Phoma* spp. – vingiagrybiai, *Puccinia horiana* – rūdė ir kt. Tyrimų metodai: klasikinės mikologijos (mikroskopavimas, drėgnos kameros, izoliavimo į terpes, patogeniškumo, gaudyklių ir kt.).

FTL entomologiniai tyrimai – atliekami augalų ir augalinių produktų entomologiniai tyrimai. Nustatoma ir identifikuojama per 140 karantininių rūšių, iš kurių dažniausiai ieškoma: *Frankliniella occidentalis* – vakarinis tripsas, *Thrips palmi* – palminis tripsas, *Liriomyza trifolii*, *L. huidobrensis*, *L. sativae* – minamusės liriomyzozės, *Bemisia tabaci* – tabakinis baltasparnis, *Tephritidae* – margasparnės, *Ceratitis capitata* – viduržemio margasparnė, *Heliothis armigera* – gelsvapilkis aulinukas, *Diabrotica virgifera* – vakarinis lapgraužis, *Dendrolimus sibiricus* – sibirinis verpikas ir kt. Tyrimų metodai: morfologinis, biologinis ir polimerazės grandininės reakcijos (PGR).

FTL nematologiniai tyrimai – atliekamas nematodų nustatymas ir identifikavimas augaluose, augalinės kilmės produktuose bei dirvožemyje ir durpėse. Nustatoma ir identifikuojama per 130 karantininių rūšių, iš kurių dažniausiai: *Globodera rostochiensis* – auksinis bulvinis nematodas, *Globodera pallida* – blyškasis bulvinis nematodas, *Ditylenchus dipsaci* – stiebinis nematodas, *Ditylenchus destructor* – bulvinis stiebinis nematodas, *Bursaphelenchus xylophilus* – pušinis stiebinis nematodas, *Longidorus* spp. – longidorai ir kt. Tyrimų metodai: flotacinis, Baermannio piltuvėlio, morfologinis ir polimerazės grandininės reakcijos (PGR).

FTL molekuliniai tyrimai – atliekamas augalams ir augaliniams produktams pavojingų ligų sukėlėjų ir kenkėjų tyrimų teigiamų rezultatų, gautų atlikus tyrimus pirminiais metodais, patvirtinimas. Tyrimams atlikti naudojamas polimerazės grandininės reakcijos (PGR) įrangos komplektas bei realus laiko PGR įranga.

FTL virusologiniai tyrimai – atliekami augalų virusinių ligų tyrimai. Nustatoma ir identifikuojama per 60 virusų, iš kurių dažniausiai: Beet necrotic yellow vein virus – runkelių gyslų nekrotinio pageltimo virusas Rhizomania; Pepino mosaic virus – pepino mozaikos virusas; Plum pox virus – slyvų raupligės virusas „sharka“; Tospoviruses (TSWV, INSV) – tospovirusai; Potato A virus – bulvių A virusas; Potato M virus – bulvių M virusas; Potato S virus – bulvių S virusas; Potato X virus – bulvių X virusas; Potato Y virus – bulvių Y virusas; Potato leaf roll virus – bulvių lapų susisukimo virusas ir kt. Tyrimų metodai: serologinis, biologinis, polimerazės grandininės reakcijos (PGR).

FTL viroidų ir fitoplazmų tyrimai – nustatomas ir identifikuojamas bulvių verpstiškumo viroidas (PSTVd) ir fitoplazmos: Potato stolbur mycoplasma; Apple proliferation mycoplasma; Pear decline mycoplasma; Peach rosette mycoplasma; Peach X-disease mycoplasma; Peach yellows mycoplasma; Strawberry witches' broom mycoplasma; Apricot chlorotic leafroll mycoplasma; Elm phloem necrosis mycoplasma. Tyrimų metodai: hibridizacijos (DIG-probe) ir polimerazės grandininės reakcijos (PGR).

FTL herbologiniai tyrimai – nustatoma ir identifikuojama *Ambrosia* spp. – ambrozijos. Naudojamas tyrimų metodas – morfologinis“.

8. Lietuvos Respublikos kontrolės institucijų vieningo integruoto daugiamečio nacionalinio kontrolės plano nuostatų tikslinimas, vertinimas ir ataskaitos parengimas (103 puslapis):

Santrumpa „VAAT“ pakeista į „VATŽŪM“.

2010–2012 metų vieningas integruotas daugiamečių nacionalinis kontrolės planas su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2011 metų gegužės mėnesį, pateiktas čia:

<http://vmvt.lt/uploads/file/VIDNKP2011.pdf>

Direktorius

Jonas Milius